

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ג גליון תר"ז

תזריע מצורע

א' אייר תשס"ט

ואת תהיה תורת המצורע - מוציא רע

ברחובות קריה בין שאון האנשים הסתובב לו איש רמאי רע מעללים מלוכב שבגנדים יקרים כשכל כולו מראה על אדם עשיר בן מוכים ובהלקלקות לשוננו היה צודה ברשתו אנשים תמימים וישרים.

ביום בהיר אחד נזדמן לשם עובר אורח שבא ממקום רחוק ואין הוא מכיר בעיר זו, החל הרמאי לשוחח עמו ושאלו: אם נצרך הוא לדבר מה, אולי אינו יודע לאן לפנות בעיר הזרה, כי מוכן ומוזמן הוא ללוותו לכל מקום אשר פניו מועדות, בהיותו בטל ממלאכתו ויש לו פנאי לסייעו ולהוליכו למקום חפצו.

שמח האורח על ההצלחה בלתי צפויה שהאירה לו פנים, הוא הודה בדברים חמים למארחו ובלבו הרהר: לא נכון הדבר אשר כפי בריות כי פסו בני אדם הגונים מקרב הארץ, הרמאי הוליך את האורח ברחובה של עיר לכאן ולכאן והראה לו את רחובותיה ושוקיה, ולבסוף אמר לו: מאחר שאורחי אתה, הבה נכנס לבית מלון ואכבד אותך בסעודה דשנה כראוי לאדם מוכבד כמוך, ובאשר לחשבון בנינו ובינך מה הוא.

נכנסו שניהם לבית מלון אחד שדמו הסעודה מרובים בה ביותר, אמר הרמאי לאורח: התכבד נא ידידי, מבקש אני ממך שתזמין לסעודה כל מה שלבך חפץ ואני אשלם, מפי האורח נעתקו כמה מילים להודות למארחו רחב הלב המקבלו בידידות נפש כה גדולה, הוא הזמין מאכלים טובים ומשקאות יקרים, וכל מיני תרגומים.

כשנתקרבה הסעודה לסופה התחמק הרמאי ויצא בגניבה מהמלון, ויהי בהגיע שעת התשלומין מוכרה חי' האורח לשלם מכיסו עבור כל הסעודה היקרה שאכלו שניהם, ולא הועילו כל מענותיו שלאמיתו של דבר לא הוא זה שהזמין את הסעודה, אלא חבירו שישב כאן לידו עד לפני רגעים אחדים, בעל המלון עמד בתוקף על שלו כי אין הוא מכיר אלא אותו וממנו הוא תובע את דמי הסעודה.

על פי משל זה מסביר בעל החפץ חיים דכך הם פני הדברים גם כמי ששומע ומקבל לשון הרע מפי חבירו, כי בשעה שאדם מספר לחבירו דברי רכילות ולשון הרע רוחש לבו של השומע רחשי ידידות למספר ונעים לו הדבר, ומחשיב בליבו את המספר לאוהב ורע מואחר שהוא מגלה לפניו את צפונותיו, ברם, בעלמא דאתי עלמא דקשוט כאשר יתייצב האדם לפני ב"ד של מעלה ויגיע עת הפרעון והשומע יהוייב בתשלום בעד הנאת השמיעה, רק אז יראה ויכיר יוקר המחיר שעלה לו אותו ידידות, ואז הוא נהפך מאוהב לאויב של אותו אדם שדיבר עמו דיבורים אמורים.

תוכן הענינים

ל'קה טוב	עמוד ב'
שבת בשבתו	עמוד ג'
דבש תמרים	עמוד ה'
בשפתי צדיקים	עמוד ז'
פרפראות לחכמה	עמוד ט'
והרשת והקרת	עמוד י'
פניני התורה	עמוד י"ג
תיקון קוראים	עמוד י"ד
על הפרק	עמוד י"ז
חוקים להורותם	עמוד י"ט
הילולא דצדיקיא	עמוד כ'
יום אידם	עמוד כ"ג
דבר בעתו	עמוד ל"א
משולחן מלכים	עמוד ל"ב
דברות קודש	עמוד ל"ח

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ר יושע פאליק שווארץ הי"ו

011-972-527617061

לקה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

בעניינים אלו, אחרת לא היה בא לידו שיבחין זאת אצל חבירו. (בעש"ש)

☆

זאת תהיה תורת המצורע ביום
טהרתו, ה"ל אמרו שהנגעים באים על חטא לשון הרע, וספרי המוסר מרחיבים את הדיבור על חומר החטא של לשה"ר, שלא זו בלבד שחטא זה נמנה בשורה אחת עם העבירות החמורות, ע"ז ג"ע ושפ"ד, אלא שהמדבר גם מטמא את פיו ואפילו דברי תורה ותפילה שיוצאים מאותו פה נטמאים ונפלים לידי כוחות הטומאה, לפיכך אמר דוד המלך, 'נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב' כי אין ערך לעשיית הטוב אלא אם כן שומרים על הפה מלשה"ר, שאילולא כך אין הטוב מגיע לעולם למקומו הנכון, אבל אם המצורע הוזר בתשובה ומיטהר מחטאו, אזי באים על תיקונם כל דברי התורה שלמד עד כה, ורק עתה הם נזקפים לזכותו, והו שאמר הכתוב "זאת תהיה תורת המצורע" התורה הנלמדת ע"י המצורע מתקבלת רק "ביום טהרתו" שאז היא באה על תיקונה ואילו עד לטהרה אין לה כל ערך.

(קומץ המנחה)

☆

ועץ ארז ושני תולעת ואזוב, וברש"י לפי שהנגעים באים על גמות הרוח, מה תקנתו ויתרפא, ישפיל את עצמו מגאותו בתולעת ואזוב, לשם מה עליו להביא גם עץ ארז המרמז על גאות, אם הכוונה היא בעיקר שישפיל את עצמו כאזוב, הרי די שיביא אזוב בלבד, אלא כשהחומר הוזר בתשובה ומתבונן על החטאים שעשה, הריהו בא לידי שפלות רוח, ולידי בושה העמוקה ביותר מן הגאווה שהיתה בו לפני כן, בוש ונכלם הוא על אשר התגאה בו בזמן שהוא היה חוטא, נמצא שהגאווה הקודמת מסייעת לו עכשיו לבוא לידי שפלות רוח, וא"כ שפיר יש לו ל"ארז" חלק ברפואה.

(שפת אמת)

שהוא משיג אפילו אלו השגות, ואעפ"כ אין זה אלא "בעור בשרו", רק מבחין, מבלי שזה ישפיע על פנימיותו, הרי זה משום "לנגע צרעת" בגלל חטא שיש בו ועדיין לא בא על תיקונו, לפיכך "והובא אל אהרן הכהן" יבוא איפוא אל הצדיק, אשר יתקנו ויורוהו את דרך התשובה האמיתית.

☆

אדם כי יהיה בעור בשרו, ישראל בלבד קרויים אדם, על שם האהדות, כי בתואר 'איש' או 'גבר' ניתן גם לומר בלשון רבים, 'אנשים' או 'גברים' אחרת היא התואר 'אדם' שזה אין ניתן לומר בלשון רבים, נמצא שאדם הרי הוא מרמז על אחדות, ולפיכך נקט כאן שם זה, 'אדם' להורות, כי מאחר שהלה פגע באהדות, לקה בצרעת הבאה על לשה"ר הנובע מפיבוד לכבות.

☆

נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן, אם הצדיק הוא באמת מקושר עם כל או"א מישראל, הרי כאשר אם "נגע צרעת כי תהיה באדם" אם יש להאדם איזהו נגע בגשמיות או ברוחניות, אזי מיד "והובא אל הכהן" חש הצדיק בדבר, אף שהלה לא הודיעו, "והובא" מעצמו.

(אהבת שלום)

☆

וראה הכהן את הנגע, במשנה ננגעים פ"ב מ"ה) איתא כל הנגעים אדם רואה הוי' מנגעי עצמו, האדם שרואה נגעים באחרים ומבחין חיש מחר בכל חסרונותיו של חבירו, ידע שמוכרח להיות שיש אצלו גם איזה שהוא נטיה לדברים אלו, כי אם ידע להבחין חסרון זה אצל חבירו, מסתבר שגם הוא לקוי במקצת בזה, ולכן מבחין את זאת מחר אצל חבירו, והו מה שאמרו "כל הנגעים אדם רואה הוי'" כל הנגעים מה שהאדם רואה ומבחין בחוץ, היינו חסרונותיו של חברו, וכדו', ידע שזהו הכל "מנגעי עצמו" כי הוא בעצמו לקוי

תשב בדמי טהרה, הטהרה הנעלית ביותר, היא השתיקה, וככל שהאדם מסוגל יותר לשמור על השתיקה, "תשב בדמי" מלשון דממה, והוא יושב ולא מדבר דברים בטלים, אלא מקיים סייג להכמה שתיקה, אז יוכה האדם לשלימות "טהרה" ויהיה טהור, ולכן צריך מאוד לשמור את הדיבור כי יקר הוא מאוד.

(דברי שמואל)

☆

זאת תורת היולדת, לכאורה קשה הרי עכשו לא נסתיימו עדיין דיני היולדת, שהרי בסמוך נאמר, "זאם לא תמצא ידה" אלא הכתוב הפסיק ואמר "זאת תורת היולדת" להורות לנו כי רצונו של מקום הוא שלכל ישראל יהיו פרנסה מצויה ברוח, ולא יהיו עניים, ויוכלו להקריב קרבן עשיר, ולא חלילה מה שמביאה זו אשר לא תמצא ידה, לכן הפסיק בזאת תורת היולדת, כי מעיקר הוי צריך להיות כך שכאן תפסק הדינים, ולא יצטרך שום אחד להביא קרבן עני.

(דברי שלום)

☆

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או כהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן, פעמים רבות יש ועולה בלב האדם הרהור תשובה, שורה עליו רגע של התרוממות, של דביקות הנפש, והוא זוכה אפילו להשיג השגה כל שהוא, ואעפ"כ אין זה אלא באופן חיצוני, מבלי שזה יחדור לתוך פנימיותו ויקנה שביחה בקרבו, הסיבה לכך היא, שמרם תיקן את חטאיו ועדיין יש נגע עמוק בקרבו, והעצה היעוצה היא, שיתחבר אל צדיקי הדור, למען יביאוו לידי תשובה אמיתית ותיקון ראוי, עד שהתעלות הרגעית תיעשה בו קבע, והו שמרמז כאן הכתוב, "אדם כי יהיה בעור בשרו" אדם שמרגיש לפעמים בעצמו רגעים של "שאת" התנשאות והתעלות, "ספחת" מלשון דביקות והתחברות, ו"כהרת" בהירות הדעת, עד

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

השבת משפיע פרנסה

אשה כי תזריע וכו' ובמדרש רבה שלח לחמך על פני המים וכו', יש לרמוז הדהורה באה להזהיר את זרע ישראל שישמרו את יום השבת בשמירה יתירה, ולא כאותן האנשים היוצאים חוץ לשיטה ר"ל ומחללים השבת ומענה בפניהם כי ההכרח הביאם לזה כי המסחר וקנין אין לו קיום בלתי שבת ובעבור זה הם משועבדים אל המסחר וקנין, והיתכן אשר האדם שהוא מדבר יהי' משועבד אל הדיומם או הצומח או אל החי, הלא המה מחוייבים להיות נכנסים תחת יד האדם, עכ"פ צריך לקדש את יום השבת שלא יחלל אותו, והקב"ה ישפיע לנו בזה שפע ברכה לכל ימי השבוע וגם על שבת, כי אנו רואין אשר גם בירידת המן ביום הששי הי' לחם יומיים, וזה שהורה לנו הפסוק הלאה אשה כי תזריע, רומז על הפרנסה כמ"ש ראה חיים עם אשה, וטמעה שבעת ימים, אם ח"ו מטמא כל שבעת ימים בחילול השבת אשר בו תלוי כל הששה ימים, ומפרש המדרש שלח לחמך, היינו לשלח דאגות הפרנסה המרומז בתיבת לח"ם ולא יחוש לשבות ביום השבת, על פני המים כי סמבטיון הנהר יוכיח אשר בכל ימי המעשה זורק אבנים וביום השבת שובת הרי הראי' מן המים היינו הנהר סמבטיון שצריכין לשבות בשבת במצות השל"ת, ואם תשאל ותדאג על פרנסת שבת, ידוע תדע כי ברוב הימים תמצאנו, אדרבה, בכח השבת שהוא בחינת רוב הימים [כי הוא מצטרף עם ג' ימים מלפניו ומלאחריו], תמצאנו, והוא ישפיע שפע פרנסה על כל השבוע ומה גם על שבת עצמו שהוא רוב הימים.

השבת מסייע להזדככות הגוף

וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו וגו' והסגירו הכהן שבעת ימים שנית, הנגעים באים על האדם כשאנו עומד בנסיון והיצה"ר הכשילו בחטא, כיון שמתנגע צריך הסגר ז' ימים ועל ידי ההתבודדות והפרישות מעניני עוה"ז יצנן דמו ויתקן מעשיו, הלכך מסגירו לו' ימים דייקא, שיש באמצעם שבת ומכח ההכנה לשבת קודש והשבת גופו יזדכך דמו. הרי זה ענין שאמרו חז"ל (ירושלמי תענית פ"א ה"א) אלמלי ישראל משמרין שבת אחת מיד היו נגאלין, אך אם רואה הכהן שעוד לא שב ועודנו רחוק מתשובה אמיתית, עדיין בהפקירא ניהא לי' ואינו מחפש אחרי עבודת ה' יסגירנו שבעת ימים שנית, והוא כענין שאמרו ז"ל (שבת ק"ח ע"ב) אלמלי ישראל משמרין ב' שבתות

מיד נגאלין, אם לא הועילה אחת עכ"פ בכח ב' שבתות יתרפא מצרעתו.

(דברי שמואל)

סימן טוב הוא לאדם העושה תשובה בשבת

וראה הכהן את הנתק ביום השביעי וגו', הדנה כבר כתבתי בפ' וישב דשבת קודש הוא הבחינה מכל מעשה החול, ואם מסופק הוא אם עושה מצוה או עבירה, אזי יבחון בש"ק אם מתחרט בש"ק על הדבר ההוא הסימן שהוא עבירה ואם לאו הוא מצוה, וכן אם האדם ח"ו הוא משוקע בגשמיות, ואם בש"ק מיישב א"ע ומתחרט על מעשה החול הגשמיות אשר עשה הוא סימן שאינו משוקע לגמרי ויש לו עוד תקוה, ואם ח"ו בשבת אינו מתחרט וכשבא שבת הוא משוקע יותר, אז אין לו תקנה ח"ו, ונתק פ' כמו נתקו רגלי הכהנים הנאמר ביהושע, ובלשון חז"ל לאו הניתק לעשה, וע"כ אמר וראה הכהן דהוא צדיק הדור הנקרא כהן, את הנתק, דהוא האיש הניתק ממקומו ביום השביעי דהוא שבת קודש, כי ביותר יש ביכולת הצדיק הדור לראות באיש אם שהוא ניתק ממקומו ומתחרט על מעשה החול ביום שבת קודש, והנה לא פשה הנתק וגו' אזי הוא סימן טוב שלא ישתקע ח"ו בהסט"א, ע"כ וטהר אותו הכהן, ואם פשה ישפה הנתק בעור אחרי טהרתו, כלומר ואם במקום שהי' צריך לטהר א"ע ביום השביעי, והוא נופל עוד ממדרגתו אז ח"ו הוא סימן שאין לו תקנה, ע"כ טמא הוא ואין לו תקנה ח"ו, הש"י יעזור לנו לשוב באמת מכל חטא ולהיות מוסיף קדושה וטהרה בכל עת עד עולם אמן.

(רביי הוהב)

בשבת נפתח עולם הרחמים והחסדים

וראה הכהן ביום השביעי, הנראה לכאר עפ"י מ"ש ואזמין בה השתא עתיקא קדישא, לרמוז על יום השבת שנתעורר עולם הרחמים זקן מלא רחמים, כמ"ש ביום השבת יפתח, ואז ואזמין בה השתא ביום השבת עתיקא קדישא, וכאשר מתעורר זה העולם מתעורר ממילא רחמים וחסדים גדולים על בני ישראל ולא יאונה להם שום דבר רע ח"ו, וז"ש התרגום על הפ' צרעת נושת היא סגירות עתיקא היא, פ' שנסגר ממנו עולם עתיקא, וז"ש וראה הכהן ביום השביעי רמוז לשבת קודש כאשר בא אל הצדיק אז פותח לו עולם עתיקא הנ"ל שהי' סגור בששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח ואז נצמח לו ממילא הישועה והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע. (תפארת שלמה)

לענין ההרה"ח ה' ישראל טרעגנער ז"ל

ב"ר יעקב ארי' הכהן ז"ל
נלב"ע כ"א חשוון תשס"ט לפ"ק

וזה האה"ח מרת צירל צפורה ע"ה

ב"ר משה יודא ז"ל
נלב"ע י"ט טבת תשס"ה לפ"ק

לעילוי נשמת

האה"ח מרת אסתר פארקאש ע"ה

ב"ר מנחם ישראל ז"ל

נלב"ע ה' אדר תשל"ו

בעוהש"ת

תושבי בארא פארק הע"י

הכּונוּ ! !

למסיבה השנתית למען החזקת כוללנו הק'

כולל "עצי היים"

לצדקת רבי מאיר בעל הנס

המתנוסס לשם לתפארת ולתהילה בבני ברק יצ"ו

שתתקיים אי"ה

ליל שישי במדבר כ"ז אייר הבעל"ט

האלט פריי דעם אוונט

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

במדרש כיון ששמענו ישראל פרשת נגעים נתייראו אי"ל משה אל"ו לאו"ה אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח, וצ"ב, והנ"ל בקצרה כי כבר אמרו שעת האכילה שעת מלחמה לכל יהיה בסוכי יין ובזוללי בשר יותר מהצורך לחיות וכמה יבחן האדם אם אכילתו לשי"ש הוא אם לאחר אכילתו יתעצב אל לבו על העבר אז וודאי עבר מגבול הסיפוק ואם ישמח בלבו או סימן מובהק שאכל רק די סיפוק לשי"ש, והנה הובא במדרש כי הנגעים באים מרבוי דם, וזה בא מאכילה ושתיה יתירה המרבה דם כידוע, וז"ש אלו נגעים הבאים מרבוי הדם הבא מרבוי האכילה לאוה"ע הממלאים תאותם הבהמיות אבל אתם לאכול ולשתות "ולשמוח" אח"כ שזה סימן מובהק על שלא הרבו באכילה כיא די סיפוקם.

☆

אשה כי תזריע וגו', ובמד"ר הה"ד אחר וקדם צרתני, וכי אם זכה אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך, וקשה הא"ך ישתנה המציאות אם זכה או לאו, ונראה לבאר עיפמי"ש האוה"ח חקי שבשעת בריאת העולם לא ברא הי' כח בעולם, וזלת לעמוד ששת ימים למעם הנודע לו, ונתחכם הי' וברא את יום השבת, ובו ביום הורר ומשפיע נפש לעולם שיעור המקיים עוד ששה ימים, והורר הלילה, ומטעם זה אמרה תורה וביום השמיני ימול בשר ערלתו שיתעכב המילה עד יום השמיני, כמו שאמרו חז"ל שהוא כדי שיהי בו כח, והיינו גם כן על דרך זה שהוא כדי שיעבור עליו שבת, ותגיעו נפש החיונית הנשפעת

בעולם ביום השבת וכידוע ואז יהי בן קיימא, עכ"ד, ולפי"ז מובן שפיר שייכות המדרש לכאן, דאמרה תורה וביום השמיני ימול בשר ערלתו בכדי שיעבור עליו שבת ותגיעו נפש החיונית עיי' השבת, ולכן אם זכה האדם לקיים מצות הי' ושומר שבת כהלכתו, בדין הוא שיאמרו לו אתה קדמת, דאילולי הוא כבר היה העולם מתמוטט, ונמצא כי כל מעשי בראשית טפלים אליו ומאוחרים לו, שהרי כל קיומם תלוי במעשיו, ואם לא זכה ואינו שומר שבת כהלכתו, אזי יאמרו לו יתוש קדמך, כי כך הוא המציאות שהוא נכרא אחרון לכלום.

☆

זאת תהיה תורת המצורע והובא אל הכהן, ויצא הכהן וגו', ונראה לבאר בהקדם דברי הגה"ק מהר"י מבעלזא ולח"ה, על הא דכתב הראשית חכמה עה"פ כל אשר בו מום לא יקרב להקריב וגו', דאם במום הגוף כך, במום הנפש על אחת כמה וכמה שצריכים לקיים מצות השי"ת בנפש נקיה מכל פגם עבירות, ע"כ, ולפי"ז יש לעיין דהא גם מצות תשובה היא אחת מן המצוות, וא"כ איך יכולים לקיים מצות עשה תשובה, כי עדיין מום בו ונפשו פגומה, אכן העצה לזה היא, שאחר התשובה הראשונה יעשה שנית תשובה, ועיי"ז יקיים מצות עשה תשובה בשלמות, והו' הענין של התרתי תיבותא, עכדה"ק. והנה ענין הצרעת מכואר בחז"ל שבאה על עונות האדם, ולזה צותה תורה בדד ישב וגו', כדי שישים אל לבו לשוב בתשובה אל הי', וי"ל שהכתוב מרמו לנו בכאן שהתשובה צריכה להיות ע"ד הנ"ל בתרתי תיבותא, כי הנה הספורנו פירש

מ"ש והובא אל הכהן, דהיינו שיובא אל מקום קרוב חוץ למחנה שיוכל הכהן לראותו ואז יוצא הכהן עיי"ש, ולדרכינו ירמו שמקודם צריך המצורע לשוב בתשובה ולהתקרב במקצת אל מחנה הקדושה, ואז יצא הכהן אליו לעורר את לבו ביותר שישוב שנית בתשובה אל הי'.

(ברך משה)

☆

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו. ובמדרש איתא הה"ד ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פך, וצ"ב, וי"ל דהנה אמרו חז"ל יסורין ממרקן עונותיו של אדם וילפיה מגזי"ש נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין מה מלח ממתקת את הבשר אף יסורין ממרקן כל עונותיו של אדם, עכ"פ מגזי"ש נשמע דיסורין ממרקן העונות, והנה כפי האמור לעיל אין צריך שיסבול האדם יסורים בפועל אלא סני בלימוד פרשת נגעים ויסורין, אכן י"ל דהו' דוקא במו ששומר פיו ולשונו מדיבור לשה"ר ושקר או י"ל דמה שמדבר בלשונו חשוב בשמים כאילו נעשה לו, אבל מי שפיו הפקר ומדבר ככל אשר עולה על רוחו אי"א להתרצות לפניו קונו שיהא שיה שפתותיו חשוב ומרוצה לפניו, ועכ"ה שתבא עליו יסורים בפועל המעשה, ומעתה י"ל דזה כונת המדרש ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי ר"ל דהרשע רוצה ללמוד פרשת נגעים שיועיל לו במקום יסורין בפועל ואמר לו אלקים מה לך לספר חקי, ותשא בריתי עלי פך ר"ל שרוצה ללמוד בגזי"ש ברית ברית מלח שעיי' לימוד פרשת היסורין יכופר עונותיו אבל לו זה לא מהני כדבר האמור.

(ביק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

Yetev Lev
D'Rabeinu Joel D'Satmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תובב"א

קול רינה וישועה

ברגשי הוקרה והודאה, נשנר בזה ברכת מזלית טבא ונדיאת יאה, משמי מרומא עילאה,
קדם ידידינו האברך העסקן הנמרץ והנעלה, תוך עסקני עם סנולה, מסור בלוז"ח
למען מוסדותינו הקי' יומם וליילה, שמו הטוב נהלל בשם ובתהילה,

מוה"ר אברהם מאיר ווערצבערגער הי"ו

מנהל מוסדות "יטב לב" בארה"ק
במאנטריאל יע"א

לרגל שמחתו הגדולה, בעזר גורא עלייה,

בהולדת בנו בכורו גי"ו למזל טוב

ובהזדמנות זו כשהשמחה במעונו, נברכו ונהללו בפנינו, על כל הטוב והחסד אשר עשה עמנו,
והשליך עצמו מנגד לבוא בעזרתינו, למען הצלחת המגבית לטובת מוסדותינו,
שהתקיימה בעיר מאנטריאל יע"א

יה"ר שייזכה לראות ולרוות מוכנו רב זענוג ונחת מתוך שמחה ואורה,
וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת,
ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

כנגע נראה לי בבית

סיפר הרה"ח ר' אהרן בינער הי"ו מעשה שהי' באיש אחד שהי' לו בן שיצא לתרבות רעה רח"ל וירד מטה מטה, ובליל התקדש פסח עשו בטאטער "סדר" והבחור ההוא גם הי' שם ולא בא אל ביתו כלל כל ימי הפסח, ויהי כעבור ימי החג בא האיש ההוא למרן העצי חיים זי"ע ובכה על שבנו כבר אינו שב לביתו ואת ליל הסדר ערך בטאטער, ענה העצ"ח ואמר לו: הנה בפרשתן כתיב "ובא אשר לו הבית והגיד לכהן כנגע נראה לי בבית" שאם האב בא להצדיק בעת כשהבן עדיין נמצא בבית "ובא אשר לו הבית" אז הוא רק "כנגע" נראה לי בבית" בכ"ף הדמיון ולא נגע ממש ויכולים לטהרו, אבל אם הילד איננו אז הוא נגע ממש וכבר מאוחר מדי.

(מפי מוריניו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א)

נגע צרעת

הרה"ק רבי משה הסופר מפשעווארסק זי"ע כתב ספר תורה עבור הרה"ק רבי מרדכי מנעשכיז זי"ע כיון שעבודתו בקודש במלאכת הכתיבה היתה ידועה בשער בת רבים, היו שפסקו דמים מרובים אם ימצא מאן דהוא איזה טעות ושגיאה, ואכן בא אחד שהיה מפורסם למגיה מומחה וקיבל על עצמו את מלאכת ההגהה, סגרו אותו בחדר מיוחד, והרחיקו ממנו כל כלי הכתיבה ואביזרייהו, כשסיים המגיה את מלאכתו וירא בצר לו שלא מצא אפילו שגיאה אחת, ויצר לו הדבר מאוד, עד שהעזי והרהיב בנפשו, ותלש שיערה אחת מזקנו, הרטיבו ברוק פיו ויישר את הדיו באות ג' שבתית "נגע" צרעת כי תהיה באדם ומילא אותו והפכו לאות נ', כאשר סיפרו את הדבר להרה"ק רבי משה, אמר אני לא כתבתי נון' במקום גימ"ל, ועדיין זכור אני את הכוונה והיחוד שכוונתי בעת שכתבתי גימ"ל הזאת, וודאי עשאו בעל המגיה הלזה, ולאות אמת אשר כדברי כן הוא שבאם עשהו הוא ידבק בו נגע צרעת כל ימיו.. ואכן כאשר יצא הדבר מפי הצדיק כן היה ונצטרע מכף רגל עד ראש ונתגלה ערמתו לעיני כל.

והצרוע אשר בו הנגע

פע"א היה אצל הרה"ק ר' שלום מבעלזא זי"ע בשב"ק פרשת תזריע איזה רשע ואפיקורוס, שלא היה מאמין באמונה שלימה בהשית' ובשעת קריאת התורה צעק הרה"ק בקול רעש גדול: "והצרוע אשר בו הנגע", והרגיש אותו האיש בנפשו אשר צעקה זו עבורו היא, אכן לא שת לבו גם לזאת, ודחה ממנו כל מחשבה להטיב, כדרך הרשעים, ולא עשה

תשובה, ובעת סעודת היום אמר הרה"ק תורה והתחיל בפסוק זה: "והצרוע אשר בו הנגע" ואמר דהאותיות שלפני אותיות צ'ר'ו'ע' הן ה'ס'פ'ק', כי מי שיש לו ספיקות בעיקרי האמונה בוודאי יקויים בו "אשר בו הנגע", וכך הוה שנתקיים בו כל מאמר הכתוב ונעשה מצורע מכף רגלו ועד ראשו, ואיש הזה בעצמו סיפר זאת אחר כך. (מדבר קדש)

ואם פרוח תפרח הצרעת טהור הוא

פע"א כשישב הרה"ק ר' דוב בעריש מביאלא זי"ע בשב"ק פרשת תזריע אצל שולחנו הטהור ואמר תורה, בא חסיד אחד והזכיר לפניו חולה אחד שהיה צריך לרחמים מרובים, שאל אותו הרה"ק: מה אומר הרופא, אמר לו: הרופא אומר שיש רק מעט תקוה שיחיה החולה, ענה לו הרה"ק: אם כן בוודאי יחיה, ויהיה לו רפואה שלימה וכן מצינו בפרשתן אצל המצורע, שאם פרח הנגע בכלו טהור הוא, והוא שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים "כי שחה לעפר נפשינו דבקה לארץ בטנינו קומה עזרתה לנו", כלומר בעת שכבר שחה לעפר נפשינו וכמעט שאין תקוה, דייקא אז "קומה עזרתה לנו.

(מגיד דבריו ליעקב)

זאת תורת היולדת

פעם בשבת קודש פרשת תזריע לפני קידוש התחיל הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע לעורר רחמים על ישראל שיוושעו בפרנסה, ופתח ואמר בדרך צחות. הגם דרבותינו ז"ל אמרו בחגיגה יאה עניותא לישראל אכן כבר כתיב ויצא מן בת ציון כל הדרה, ואם כן כשכל הדרה יצא גם הדר זה של העניות יאה עניותא מן הנכון שיצא, והקב"ה צריך להושיע עמו ישראל בפרנסה, ואמר מפרשתינו יש להביא ראייה שצריך שיהיה לישראל פרנסה דלכאורה קשה דכתבה תורה זאת תורת היולדת אחר דין יולדת עשירה, טרם שסיים כל דיני יולדת והיה לו לומר תחילה ואם לא תמצא ידה די שה וגו', ולבסוף לסיים זאת תורת היולדת אלא נראה מכאן שבאמת תורת היולדת היא שיהיה לה די לקרבן עשיר, וזה צריך להיות תורת כל היולדות, אלא שאם יקרה לפעמים שלא תמצא ידה אז תקח שתי תורים וגו', אבל אין זה מתורת היולדת ואין צריך להיות. ואמר עוד בענין זה משאחז"ל בתר עניא אזלא עניותא, דהיינו אחר שכבר סבלו ישראל עניות, "אזלי עניותא" מן הדין הוא שהעניות כבר תעזוב תלך מהם ויהיה עשירים, ונרמז עוד "בתר עניא" כי אותיות שאחר ענ"י הם למפרע כס"ף, ובזה שיעזור השי"ת שיהיה להם כסף אזלא עניותא מהם. (שיח שרפי קודש)

צדקת רבי מאיד בעל הנס

כולל עצי היים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

אלקא דמאיד עננו

להנחיל אוהבי י"ש

בברכת התורה, וברגשי הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב, מריחוק מקום וקירוב לב, קדם מע"כ ידידינו היקר והנעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך נדיבי עם סגולה, ושמוא"ל בקוראי שמו, טעמו ונימוקו עמו, ראשון הוא למקראי קודש, לבו ער וחם לכל דורש ומבקש, מוזיל זהב מכיסו לכל קדשינו, ובמיוחד תומך נלהב של כוללינו,

הרבני הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד

שמואל יונה שלעזינגער

הי"ו

מוה"ד

אב"י בבארא פארק יע"א

לרגל השמחה שבביתו, רון שיר ושבח על שפתו,

באירוסו בתו הכלה המהוללה שתחי' למז"ט

עב"ג הבחור החתן המופלג כמר אברהם ני"ו

בן ידינו הרבני הנכבד והמפואר מוה"ד בערל בערקא הי"ו

אב"י בבארא פארק יע"א

יה"ר שיזכה מעכ"ת לראות ולרוות רב תענוג ונחת מהם ומכל יוצאי חלציהם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המכרכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

שאמר והן לא יאמינו לי, ולזאת צריך לתקן כנ"ל ולכך ציוה ה' למשה לאמר זאת כפרת המצורע וזה כונת המדרש שמיסים ולכך משה"ה מזהיר לישראל זאת תהיה תורת המצורע, דדייקא משה אמרה מפני שנכשל ג"כ בלשה"ר.

☆

או יאמר כי הנה בוודאי מי שיושב בביהמ"ד ועסקו תמיד בתורת ה' זה חרוק שיבוא ללשון הרע ואין צריך לזרוז על כך כי אינו בא בחבורת בני אדם, וגם אין דבר שיביאו לידי כך כי עפי" הרוב לשון הרע בא ע"י קנאת איש מרעהו שרואה בו שהוא עשיר ממנו או מכובד יותר ורוצה להשפילו ע"י לשה"ר משא"כ במי שכל מעשיו לש"ש לא שייך כל זה, אבל מי שאינו גדול מבני אדם ואינו פרוש מהנאת עולם הזה אם גם שלבו לה' ושומר מצוותיו, מי"מ בקל הוא שיבוא לידי לשון הרע, וז"ש מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, היינו מי הוא זה שחפץ בחיי עולם הזה ואוהב ימים לראות בטוב הארץ וליהנות ממנו, לו אני מוזר ביותר נצור לשונך מרע כי לאיש כזה צריך לזרוז על ככה, משא"כ מי שאינו חפץ בחיי עוה"ז ע"ד שאמרו חז"ל הרוצה שיהיה ימות עצמו, ואינו משתוקק לראות טוב בימים שחי על פני תבל, זה אי"צ וזרוז כ"כ. וזה ה"י קשה לר' ינאי בהאי קרא ולא ידע לפרש אותו למה הקדים דוד המלך והכריז מי האיש החפץ חיים הול"ל מיד נצור לשונך, וכשהכריז האי רוכלא מאן בעי למיובן סמא דחיי ואמר לר' ינאי לא צריך אתה ולא דכוותך מפני שאינך חפץ בחיים שעליו התכוון דוד המלך לומר נצור לשונך ואין צריך לתוכחה והזירות מלשון הרע להיותו יושב בביהמ"ד ואז הבינ ר' ינאי פירושו למה הקדים דוד המלך לומר מי האיש החפץ חיים דיינו שלאילו שרוצים לחיות בחיי עוה"ז ואינם רוצים להיות מאלו שממיתים א"ע מהנאת עוה"ז ובעי למחי' להם הוא מזהיר נצור לשונך מרע והבן.

☆

בגמ' איתא מאי תקנתו של מספרי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה וכו' ואם עם הארץ הוא ישפיל את עצמו, עכ"ד הגמ', והנה לכאורה קשה למה נתן לת"ח תשובה אחת ולשאר כל אדם תשובה אחרת, וי"ל דבאמת נתן תשובה אחת לתלמיד חכם ולעם הארץ, דהנה איתא בגמ' רב שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ופריך הגמ' והא כתיב וה' הולך לפנייהם וכו', ותירץ התם כולי עלמא כולי דיליה, הכא התורה לאו דיליה הוא, ופריך הגמ' הא כתיב ובתורתו יוהגה, ומשני דלאחר שעסק ויהגה בה היא תורתו, עכ"ד הגמ', והשתא מבואר כי באמת התשובה הראויה הוא שישפיל את עצמו, אך אם תלמיד חכם הוא א"כ אי אפשר לו להשפיל את עצמו דהא אין כבודו מחול כנ"ל, ע"כ אמר יעסוק בתורה ויהגה בה ויהי' התורה דיליה, ואז יוכל לבוא לתשובת המשקל שישפיל את עצמו, נמצא דנותן תשובה אחת לתלמיד חכם ולשאר כל אדם.

אדם כי יהיה בעור בשרו. איתא במדרש (ויק"ר ט"ז ד') כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו א"ל משה אל תתייראו אלו לא"ה אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח, וי"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל (סנהדרין כ"ח) עכו"ם ששבת חייב מיתה, ופירשו הטעם משום שהמול בשבת מורה על עצבות ולא לנו ממלאכה, לפיכך ציוה הקב"ה לישראל לשבות ולאכול ולשתות ולשמוח בשבת, בכדי להראות שישראל הם אינם תחת המולות רק תחת ידי הקב"ה בעצמו, אבל גוי שישבות הרי הוא מורה בזה שאינו רוצה להיות תחת המול, ובוהו הוא מורד בהקב"ה, לכן גוי ששבת חייב מיתה, ואיתא בכתבי האר"י מי שמענג את השבת זוכה לג' דברים ע"דן ניהר ג'ן שהם ר"ת ענג, אבל מי שאינו מענג את השבת מהפך את האותיות "ענג" ונהיה מזה "נגע", וז"ש הללו לאומות העולם שאין להם התקנה להנצל מן הנגעים ע"י שישבות בשבת כי גוי ששבת חייב מיתה אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח כי אתם ע"י שביתת שבת מהפכים תיבת "נגע" ל"ענג".

☆

והצורע אשר בו הנגע וגו' וטמא טמא יקרא. איתא בגמ' (שבת כ"ט.) וטמא טמא יקרא צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים, ופירש"י הוא עצמו אומר טמא רחוק מעלי, וקשה למה צריך להודיע צערו לרבים יותר מחולה אחר, וי"ל בפשטות דהנה רשיו"ל פירש על הפסוק (בראשית כ"א י"ז) "וישמע אלקים את קול הנער" מכאן שתפלת חולים יפה מתפילת אחרים עליו, וא"כ למה הוצרך כאן לתפילת אחרים והרי כח תפילת נחולה יפה הוא ביותר, אכן י"ל דאיתא בזהר (חלק ג' י"ג) מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים, ומשו"ה יובן דצריך להודיע צערו לרבים כדי שרבים יבקשו עליו רחמים שהוא אינו יכול כיון שמוסגר תפלתו בשמים.

☆

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. ובמדרש אי' האי רוכלא שבא בעיירות הסמוכות לציפורי והי' מכריז מאן בעי חיי אתו כולי עלמא וכו' אול גם ר' ינאי לגביה אמר לא את ודכוותך צריכים לדידי, אפיק ספר תהילים של דוד מלך ישראל ע"ה אמר מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע וכו' ולכך משה רבינו מזהיר לישראל זאת תהי' תורת המצורע עכ"ד המדרש. ונראה לבאר כוונתו דמי שנכשל בחטא לשון הרע תקנתו לתקן רבים בלשונו ובדיבורו, וזה הי' אפשר כוונת הרוכ"ל שנכשל ברכילות ורצה לתקן פיו לכך הלך והכריז מי האיש החפץ חיים, ולכך אמר לר' ינאי ודכוותי' שלא נכשלו בלשון שאינם צריכים לכך, ודוד המלך שנכשל ג"כ שקיבל לשון הרע כדאמר' בגמ' (שבת נ"ח) הכריז ג"כ מי האיש החפץ חיים, ובוהו מיושב מדוע אמר ה' למשה פרשת מצורע, שהרי טהרת מצורע תלוי בכהן וראוי יותר לאהרן, ולהג"ל א"ש לפי מה שאיתא ברש"י בפ' שמות שמה אמר לשון הרע על ישראל

הדרשת והקרת

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

בענין תגלחת בניזיר מצורע

ובאורח מישור על הרמב"ם תי את קושיית הראב"ד בדרך נבון, דבגמ' מבואר הטעם דישנו בשאלה דזה מפורש בתורה, והרמב"ם מבאר הטעם של המצווה כדרכו של הרמב"ם בכמה וכמה מצוות, אבל כמוכן שמכח טעמו של הרמב"ם א"א להקשות על הפסוק משום ולא מפורש בקרא בהדיא, וכן אין להקשות על הגמ' דלימא לן טעמיה, ומביא כמה ראיות נוכות לדבריו, דהנה הרמב"ם (בספר המצוות ל"ת מ) כתב הטעם דאסור השחתת פאת זקן משום שכומרי הגויים הי' דרכם להשחית זקנים עב"ד, א"כ לכאורה תקשי למה אסרה תורה דווקא גילוח שיש בה השחתה, הרי אפי' אם אינו גילוח שיש בו השחתה ממנו נמי נראה ככהני גוים והוי ליה חוקת הגוי, אלא על כרחך דלא קשה מידי דהטעם א"צ להיות שוה בכל ענין שצוותה תורה.

וכן מביא ד' הפסקי מהרא"י שב' (סי' ק"ח) דאין להקשות על הסמ"ג דכתב שהטעם שאין מניחין תפילין בשבת משום דיש כבר שבת ומילה שהם שני עדיית לשני אותות, ולכא' לפי"ז הטעם במתו אחיו מחמת מילה דאין מלין אותו, נימא דיניח תפילין בשבת, משום דאין לו ב' האותות, אלא על כרחך דלא קשה דרך אגדה בעלמא הוא, ולפי יסוד הנ"ל מתורץ קושיית ספר בה"ז שהקשה על הרמב"ם דמבאר דהתגלחת דוחה הנזירות כיוון שכבר נטמא וימי חלוטו אין עולין לו וכו', ולכא' לפי"ז תקשי אמאי בימי הסגירו ג"כ דוחה תגלחת, ולפי"ד הנ"ל לא קשה דאע"פ דהרמב"ם כתב הטעם מ"מ אינו שווה בכל ענין.

וקר' הבה"ז בלא"ה לא קשה דבוודאי עיקר הטעם שתגלחת דוחה כיוון שנטמא חוה שהוסיף וכ' דאין עולין לו ימי חלוטו לרווחא דמילתא נקטיה, אבל פשיטא דעיקר הטעם משום שנטמא, וא"כ אין נפק"מ בין טמא מוסגר למוחלטן ודר"ק.

ובשו"ת שואל ומשיב (ח"א סי' קפ"א) מיישב קו' הראב"ד בהקדם מה שהקשה על עצם ד' הגמ' דכתב שנוזירות ישנו בשאלה וע"כ עשה דתגלחת דוחה אותה, ולכא' קשה לפי"ד התוס' בכריתות (דף י"ג) ד"ה ארבע וכו', כתבו דמקודשין אע"פ דישנו בשאלה, מ"מ השתא כיוון שזורק הדם כהלכתו ליתא בשאלה, עיי"ש, חזינן מד' התוס' דאפי'

בפרשתן יוכבס המטוהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר".

הרמב"ם (בפ"ז מהל' נזירות ה"ט) כתב נזיר שנצטרע ונרפא מצרעתו בתוך ימי נזירותו הרי זה מגלח כל שערו שהרי התגלחת מצוות עשה שנאמר וגלח את כל שערו ועשה דתגלחת דוחה ל"ת דנזיר, ואע"פ שזויר הוי עשה ול"ת דכתיב קדוש יהי גדל פרע, ואין עשה דוחה ל"ת ועשה, מ"מ כיון שנצטרע בתוך ימי נזירותו ממילא כבר נטמא בצרעתו א"כ בטל העשה מאליו, ונשאר רק הל"ת של תער לא יעבור על ראשו ולפיכך בא העשה של תגלחת ודוחה הל"ת של נזירות, עכתו"ד הרמב"ם.

והראב"ד חולק על הרמב"ם וכ' דבריש יבמות הרי מבואר הטעם שזויר מצורע מגלח שערו בתוך ימי נזירותו, וטעמו משום דהוי ל"ת ועשה שישנו בשאלה ולא כטעמו של הרמב"ם, וכולם כאחד נתייגעו למצאו ביאור בד' הרמב"ם בשנותו את טעמו מהמפורש בגמ'.

הטורי אבן מבאר ד' הרמב"ם דאלו ואלו דא"ח וצריכים שני הטעמים כדי להבין אמאי נזיר שנצטרע מגלח בתוך נזירותו, ולכא' תקשי האיך עשה דתגלחת דוחה ל"ת דנזיר, הרי לא היא בעידנא דהרי מיד כשגלח שער אחד עבר על הלאו דנזירות והעשה אינו מקיים עד שיגלח כל שערו כדכתיב וגלח "כל" שערו, ונמצא דבעידנא דמיעקר לאו לא מקיים העשה, וע"כ הוכרח הגמ' להוציא טעמ"א מנרתיקה, דמשום דישנו בשאלה דהרי יכול לשאול על נזירותו, ואי בעי מצי למימר לא בעינא לניזורתיה, וא"כ ליתא כלל לל"ת דנזיר, ולכך דוחה העשה של מצורע את הל"ת, בצרעת, וע"כ הוצרך ג"כ הטעם דכן ישנו בשאלה.

אמנם אכתי תקשי דא"כ נילף מהכא דעשה דוחה ל"ת ועשה דמהיבא תיתא דכיוון שישנו בשאלה קיל טפי, ע"כ כתב הרמב"ם העשה בטל מאליו וכדבריו, וגם הל"ת בטל הטעם דישנו בשאלה, א"כ שפיר אתיא עשה דתגלחת דחי, ומובן ע"י שני הטעמים דווקא, וטובים השניים, ודר"ק.

ולאמיתו של דבר כ' הכסף משנה על קו' הראב"ד ד"ל דתרי טעמא איכא וחד מינייהו נקט, עכ"ד ולפי"ד הט"א מובן.

במקום שישנו בשאלה, אבל באופן שכבר התחיל לעשות מצוותו לא שייך לומר הקולא דישנו בשאלה, א"כ ה"נ בנידון דידן אה"נ דניירות ישנו בשאלה ויכול לשאול על ניירותו, אבל כיוון שנצטרע בתוך ימי ניירותו, וכדברי הגמ' דאו אין עולין לו ימי חלוטו במנין ימי ניירותו, א"כ האיך שייך למימר דהטעם דמותר לגלח בתוך ימי ניירותו משום דעשה דתגלחת דוחה עשה ול"ת של ניירות משום דישנו בשאלה, והרי בנידון דידן לא שייכא, אלא על כרחך צ"ל דהגמ' אויל כמאן דאמר דאפי' בנויר שנצטרע עולין לו ימי חלוטו, ואין צריך למנות מחדש, [דהרי הוא פלוגתא בגמ' (שם ביבמות) אי נזיר שנצטרע ימי חלוטו דהיינו הימים שהי' טמא טומאת מצורע אם עולין לו למנין ימי ניירותו או שאין עולין לו לימי ניירותו] וא"כ שפיר שייך למימר דאית בי' קולא שישנו בשאלה, דעדין יכול לשאול על ניירותו דהרי הוא עוד בתוך ימי ניירותו.

ולפי"ז מובן ד' הרמב"ם דהרי הרמב"ם פסק דנזיר שנצטרע אין ימי חלוטו עולין לו מן המנין וא"כ מובן דלא הי' יכול לומר טעמא דישנו בשאלה, דהרי הדרא קושיא דלדוכתי' דמאחר שאין עולין לו ימי חלוטו, א"כ לא שייך טענת ישנו בשאלה, כד' התוס', וע"כ הוצרך לבאר טעם אחר.

והחתם סופר (בחי' עמ"ס נדרים דף טו. בד"ה קונם סוכה וכו') מיישב ד' הרמב"ם על שלא כתב הטעם משום דישנו בשאלה, עפ"י ד' התוס' בפ"ק בקידושין (דף ל"ד.) בד"ה מעקה וכו' שכתב דנשים אסורות להדליק בשמן שריפה ביו"ט אע"ג דלכא"ו באנשים יש ל"ת ועשה ביו"ט וע"כ לא דחי עשה דשריפת קדשים הל"ת ועשה דיו"ט, אבל נשים דפטורות ממ"ע שהזמן גרמא, וא"כ לית בהו ביו"ט אלא ל"ת א"כ נימא דאית עשה דשריפת קדשים וידחה ל"ת דיו"ט, ומבאר תוס' דבמקום שיש איסור עשה גם הלאו חמור טפי משאר לאוין ואינו נדחה מפני עשה.

והנה הרי טעם הרמב"ם שנויר שנצטרע מותר לגלח כיוון שעשה דתגלחת מצורע דוחה ל"ת דנזיר, ואע"פ דאיכא נמי עשה בנוזיר, מ"מ כיון שנטמא בטל העשה ונשאר ל"ת גרידא והיא נדחית מפני העשה אמנם אכתי תיקשי דהרי הל"ת אלימא טפי משאר לאו כיוון דיש עמו עשה ולא נדחית מפני עשה כד' התוס' בקידושין, על כן על כרחך צריך לומר גם הטעם דהל"ת ישנו בשאלה וא"כ הלאו קיל טפי כשאר לאוין ושפיר נדחית הלאו, אבל כמובן דאי לאו ביאורו של הרמב"ם שהעשה נתבטל, לא הי' מועיל הטענה דישנו בשאלה, וע"כ הוצרך שניהם, [ובאמת כתב הרשב"א (כתשו"ת ח"ג סי' שמ"א) דאליבא דאמת עשה ול"ת אינן נידחין מפני עשה אפי' כשישנו בשאלה, וא"כ עפ"י ד' החת"ס יתיישב ג"כ שי' הרשב"א].

ובדברי יחזקאל (סי' י"ב) הקשה ע"ד החת"ס דאין הנדון דומה לראי"ה דבשריפת קדשים באנשים יש ביו"ט עשה ול"ת, ובנשים ליכא העשה מטעם שזמן גרמא אבל איסור הל"ת בנשים הוא אותו הלאו שיש באנשים, נמצא דבנשים יש אותו הלאו שהוכפל אזהרתו גם ע"י עשה, ומה דנשים פטירי בעשה אינו מגרע אלמותו של הלאו וע"כ לא דחי עשה דשריפת קדשים הל"ת דיו"ט משום דאליים.

משא"כ בנוזיר דעיקר העשה דגלח פרע הוא משום שהוא קדוש, וא"כ כשנצטרע ובטל קדושתו, א"כ ממילא בטל סיבת העשה, ואינו אלא לאו בעלמא, ואין לו תו שייכות עם העשה, א"כ הוי הלאו ככל לאו בעלמא שאין עמה עשה ואינו אליים טפי משאר לאוין, ושפיר מצי עשה למידי, וא"כ הדרא ק' הראב"ד לדוכתא וצ"ע.

ובספר כתר תורה (מהגאון מהר"ם בן הגה"ק מבראדיטשוב זי"ע) כתב לתרץ ד' הרמב"ם ומבאר שלכן כתב הטעם דהעשה נתבטל, ולא כתב טעמו של הגמ' דישנו בשאלה משום שרצה ליתן טעם אפי' באופן דלא שייך הטעם דישנו בשאלה כגון בקיבל עליו ניירות שמשון דאו לא שייך לשאול על ניירותו בכל אופן, וע"כ לא רצה הרמב"ם לכתוב הטעם משום דישנו בשאלה, ע"כ כתב הטעם דמשום דנתבטל העשה דניירות, וטעם זו שייך גם בניירות שמשון, ובגמ' נקט הטעם דישנו בשאלה משום דאקרא קאי וקרא לא איירי בניירות שמשון, משא"כ הרמב"ם דכולל כל ניירות.

אמנם הכלי חמדה הקשה עליו דליכא למימר דזו סברת הרמב"ם דהרי יש לעיין אי שייך כלל העשה דקדוש יהי' בניירות שמשון, דהרי כל ניירותו הי' מזה שהמלאך הוזירו ולא הי' נזיר גמור כדמבואר ברמב"ם (פ"ג מהל' ניירות), ואין רואין בהפסוקים שהמלאך קורא אותו קדוש, ותו אי קדוש הוי האיך יכול ליטמא למתים ומשמע דאינו בגדר קדוש, ואי נימא דכיוון דמותר למי שקיבל עליו ניירות שמשון ליטמא למתים אינו נפקע ממנו הקדושה במה שנמטמא למתים, א"כ תקשי דאה"נ בימי צרעתו נמי לא יפקע קדושתו כיוון דאינו מוחרר על הטומאה, ואדרבה התינוח לד' הגמ' דהטעם משום דישנו בשאלה לא קשיא מניירות שמשון דהרי כל הטעם ניירות שמשון לא מהני שאלה משום דשמשון הי' נזיר עולם וקיבל עליו להיות כשמשון ע"כ לא מהניא שאלה, א"כ בעצם הניירות ישנו בשאלה א"כ קיל לגבי תגלחת, נהי דבאופן זה ליתא בשאלה, משא"כ לד' הרמב"ם דהטעם משום דנטמא ואין עולין לו ימי צרעתו במנין ימי ניירותו, א"כ מה יענה בניירות שמשון דלפי"ד עולין מן המנין א"כ איכא עשה וא"כ הוי ניירות עשה ול"ת.

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי הים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

אלקא דמאיר עננו

ויתן לך את ברכת אברה"ם

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מזל טוב בשיר ושבחה, קדם ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, משליך עצמו מנגד לטובת כוללינו הק' בכל עת תמיד, וה' ברך את אברה"ם בכל, בפ' כל משובח ומהולל

מוה"ר אברהם מאיר ווערצבערגער הי"ו

מגדולי עסקני כוללינו הק' במאנטריאל יע"א

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

יה"ר שתזכו לראות ולרוות רב תענוג ונחת ממנו ומכל יוצאי חלציקם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

פנינים והידושים בגמרא מס' הגיגה הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נו"נ ע"י אחד המגי"ש שליט"א

פניני התורה

שלוחי מצוה אינן גיזוקין

במשנה (הגיגה דף ב') **"הכל חייבין בראיה, חוץ מחרש שומה וקטן"**.

עיי' בשו"ת תשב"ץ (ח"א סימן ג') וז"ל: ומה שכתבת בכלל דבריד בענין עליית שלשה רגלים, אך היה שהיו מניחין בתידם ועריהם ובאים כולם לירושלים, אף על פי שהתורה הבטיחתם מן האויב באומרו (שמות ל"ד כ"ד) "ולא יחמוד איש את ארצך", מכל מקום קשה הוא ונמע, וגם בעיני יפלא.

אבל כבר ידעת מה שדרשו חז"ל במדרש חזית (שיר השירים רבה ד ב') בפסוק מה יפו פעמך בנעלים, ואמרו, אמר רבי ברכיה, כך דרשו שני הרי עולם רבי אליעזר ורבי יהושע, אמרו, מה יפו פעמך בנעלים, מה היה יופיין לפעמך, שהיו נועלים בעד כל החצרות.

מעשה באחד ששכח לנעול דלתי ביתו ועלה לפעמי רגלים, וכשבא מצא הנחש קשור בטבעות אוצרותיו. שוב מעשה באחד ששכח ולא הכניס תרגולתיו לתוך ביתו ועלה לפעמי רגלים, ובא ומצא החתולות שקרועות לפניו. שוב מעשה באחד ששכח ולא הכניס כרי של חטים לתוך ביתו ועלה לרגל, וכשבא מצא אריות מקיפים לחטים.

אמר רבי פנחס, מעשה בשני אחים עשירים שהיו באשקלון והיו להם שכנים רעים מאומות העולם, והיו אומרים אימתי אלן יהודאין סלקין למצלייא לירושלם, ואנן

עאלין ומקפחין בתיהון ומחריבין להון. מטא זמנא וסלקון, זימן להם הקב"ה מלאכים בדמותם והיו נכנסין ויוצאין עד דאתין מירושלים. פליגין מן מאי דאיתון עמהון לכל מגידהון. אמרין להון אימת סליקתון לירושלים, ביום פלן, ואימת אתיתון ביום פלן. אמרין, בריך אלהון דיהודאי דלא שבק יתהון, וכו' עד כאן. וכן נזכר מזה בפרק א' מפסחים (ה), ובירושלמי דפאה (פ"ג ה"ו) ...

וגם אפשר שלא היו עולין כולם, שהרי היו כמה זקנים וחלשים ואנוסים בעסקיהם, או עוסקים במצות שפטורין מן המצות, וכמה פטורים ממצות עליית הרגל המוזכרים בפ"ק דהגיגה, וכמה טמאים שלא היו עולין לרגל. ומצינו שרבי יהודה בן בתירא היה בניצבין ולא עלה לרגל ושלחו לו אשריך רבי יהודה שאתה בניצבין ומצודתך פרוסה בירושלם כדאיתא בפ"ק דפסחים (ג), וכיוצא בו היה הרבה בישראל שלא היו עולין.

ובין כך ובין כך בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מתקיים בהם (תהלים צ"א י"א) "לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך, כי מלאכיו יצוה לך וגו'". וכתוב בתורה (שמות כ"ג י"ט) ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך, וסמיך ליה הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכינתי, ומכאן רמז לשלוחי מצוה שאינן גיזוקין לא בהליכתן ולא בחזרתן, ע"ל.

האדם נברא בב' עינים - א' להסתכל על גדלות הבורא, ב' על שפלות עצמו

והנה דרך העבודה הנכונה להסתכל תמיד על גדלות הבורא ב"ה, אשר ברא השמים ושמי השמים וכל צבאם, ומכולם עיקר רצונו בעבודת האדם השפל אחרי אשר יטהר ויזבח את יצרו הרע ויעסוק בתורה, ובעבודה זו תפלה מעומק הלב, וערבה לה' מנחתו. ובכל זאת צריך לזכור שפלותו והטאתו מימי קדם ולהכניע ולהיות לו רוח נשברה, ועל פי שני אלה הדרכים תכון העבודה לה'.

אמנם מי שמתפלל ועובד לה' רק במחשבת גדלות הבורא, ואינו מקטין את עצמו, אשר ע"י כן הוא מתנאה ברוחו לאמר, ברוך ה' אני מתפלל ועוסק בתורה ובמצות, או להיפך מי שמסתכל על עצמו שהוא איך ואפס רק שהוא בבחינת מורה שחורה שמתמרמר כל כך עד שלא יאמין שהקב"ה ישמע לתפלתו, ואם כן למה יתפלל בהנח, הנה תועבת ה' גם שניהם.

ועל זה איתא בסוף תיקוני זוהר הק' רמז מאמר חז"ל הגיגה "סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה", כי האדם צריך לפקוח עיניו, אחד להסתכל על גבהות הבורא ב"ה ורצונו בעבודת שוכני בתי הומר, והשני לזכור קטנות עצמו עד אשר יעמוד בחיל ורעה ולקיים "לפניו נעבד ביראה ופחד".

וזה שהזהירה התורה "לא תזבח לה' אלקיך שור ושה אשר יהיה בו מום", כי שור לשון הבטה, שמורה על הסתכלות על גבהות הבורא ית', ושה מורה על קטנות האדם, שצריך להיות מוכנע ושפל כמו השה, ואם הוא בבחינה אחת לכדו אז נקרא אשר יהיה בו מום כל דבר רע כנ"ל, רק יהיו יחדיו תמים על ראשו.

(עבודת ישראל פרשת שופטים)

תגובות, הערות והארות מהכימות שנתקבלו מקוראי גליונינו החשובים

תיקון קוראים

לכבוד קול התאחדותינו מערכת החשובה והנכבדה

הנני בזה להביע יקרת וערכת גליוניכם החשוב החשוב בכל שבוע בכלל, ובימים הטובים בפרט. שבו אתם מצליחים להביא דברים חשובים ועניינים שונים אשר מהנים את נפש קוראיכם, וממש עונג יו"ט היה להתנגג בנועם זיו המאמרים החשובים מגליון חג הפסח העל"ט. כה לחי. כן תזכו להמשיך ולהפיץ תורות והדרכות אשר בו נוכל להשכיל ולהבין הדרך נלך בה.

וארשה להעיר לכם כמה הערות בגליון חג הפסח:

א במדור למען תדע במאמר שלא שינו את שמם (הוא אודת שמות משפחה של תלמידי בעש"ט הק' ומקורם): הבאתם שמשפחת של הרה"ק מראפשיץ זי"ע היה ממקורו 'ראבין' שמשמעותו הוא רב או רבי, והרה"ק שינה שמו ל'הורוויץ' ע"ש זקינו מצד אמו רבי איציקל האמבורגער זצ"ל, ואמר שהשם האראוויטץ מצא חן בעיניו כי הוא מלשון 'הארעווען'.

ברצוני להעיר שאצלנו במשפחה (הכותב הוא נכד הרה"ק מראפשיץ) מקובל הרה"ק הוסיף ואמר צו זיין א' ראבין' דארף מען 'הארעווען'.

ב במדור הנ"ל הבאתם שהרה"ק הבאר מים חיים זי"ע היה נקרא בשם משפחת 'טירער', או משום שמוצאו מהעיר טירא, או משום שאמר איך בין א טירער דהיינו פותח דלתות וחלוני ריקיע ע"י כח התפילה.

באתי להעיר שראיתי פע"א באיזה ספר שפע"א נעשתה מהומה גדולה במקום מגוריו של הרה"ק הבאר מים חיים זי"ע כי אחת מהאריות ברחו מן הגן החיות ולא ידעו איך לתפסו, והרה"ק פגשו ברחוב והארי קד לפניו אפיים ארצה, ומרוב קדושתו הטיל חיתתו על חיתו ארץ, ותפסו בידו והוליכו לתוך הגן החיות, ונתהוה קידוש ה' גדול מאוד לעיני כל העמים, ומני אז קראוהו תושבי המקום 'דער טירער' כי 'טירער' נקרא בלשונם 'גן החיות'.

ג במדור הנ"ל הבאתם תצלום מכת"ק של הרה"ק רבי ר' הערש מרימאנוב שחותם עצמו 'צבי כהן מרימאנוב'.

הנני להעיר ששמעתי ממחבר ספרי תולדות מפורסם ששם משפחתו של הרה"ק היה 'טורנהיים' וכך הופיע שמו בין הגויים, רק כנראה הרה"ק לא השתמש בשם משפחתו, אמנם אדמור"י בית לוקוועו דהיינו מהרה"ק העבודת יששכר זי"ע נתייחסו אחר הרה"ק רבי הערש ולכן נקראו בשם טורנהיים.

אגב, יש להוסיף שלהרבי רבי הערש זי"ע היה בן רבי יוסף שהמשיך ההנהגה ברימאנוב אחר הסתלקותו של אביו הק', אמנם היות שהוא נתגדל ברוי"ן הוא חתם עצמו בשם 'פריעדמאן' כמשפחת בית רוי"ן.

ד במדור עלילת סלאוויטא (תיאור מפרשת האחים הק' מסלאוויטא בכל פרטיה ודקדוקיה) הבאתם שהרה"ק רבי שמואל אבא זי"ע והרה"ק רבי פנחס זי"ע מסלאוויטא שמעו בשעת הקראת הגור דין איך הולכים לגרשם לארץ גזירה הם זנשיהם, אז אמרו

להשופט שויאלו נא להקריא לפניכם עוד הפעם שורה זו, ואכן הקריא עוד הפעם שורה זו, והחסידיים הנוכחים הבינו שרצו להדגישם שהולכים רח"ל לאסור את נשותיהם, והלכו להסתירם במקום מסתור, ועי"ז ניצלו מגזר הדין הנורא.

באתי להעיר שבעמוד אחר הבאתם תיאור שזוגתו של הרה"ק רבי פנחס נתלקה באמצע שבעלה הק' עוד נתייסר בבית האסורים, ומסתמא הכוונה על ובניהם ונשיהם וכל המשפחה כולה, או שהפסק היה באמת על נשיהם, רק הרשעים הצוררים לא ידעו שאשתו של הרה"ק רבי פנחס כבר נתלקה. ואסיים מעין הפתיחה עלו והצליחו ליכות את הרבים להגדיל תורה ולהאדירה.

◀▶

לכבוד מערכת קול התאחדותינו שחיו

הקב"ה זיכני ואינה לידי את גליוניכם החשוב והנכבד בחג הפסח העל"ט, ומריחוק מקום אין די מילים בפי להביע גודל הערכתי והתפעלותי מהמאמרים החשובים רבי-התוכן, אשר ממש מהחל ועד כלה מלא בידיעות חשובות אשר כל הרואה אומר ברקא, מה אמר ומה אדבר זכות היא ותפארת לקהילתנו הקדושה שמבין כותליה יוצאת אור"ה זו לישראל.

אמנם אעירה לכם כמה הערות קטנות:

במדור אשרי עין ראתה (עובדות וסיפורים אודות צדיקים שבו גילוי אליהו) רצייתי להעיר שבס' י"ג אורות מובא שהגה"ק רבי יענקעלע' מפשעווארסק זי"ע סיפר שכשהרה"ק התפארת שלמה זי"ע הגיע לשבות בצל הרה"ק מצאנו בחג השבועות אז כשנפגשו נתווכחו ביניהם מהו עדיף גילוי צדיקים או גילוי אליהו, והרה"ק מצאנו טען שגילוי צדיקים עדיף טפי, ולפתע נודעו התפארת שלמה, וכשיצא פנה לחסידיו ואמר: האם הנכם מבנים על הרב הזקן, כשהוא אמר לי שגילוי צדיקים עדיף טפי זכיתי לראשונה לראות בהקיץ את פני הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע מליוענסק, עי"ש באריכות.

ובס' זכר צדיק לברכה (ח"א אות שפ"א) מובא שפעם אחת בבוקר של חג הפסח סיפר מרן רבינו בעל דברי יואל זי"ע, כי הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא זי"ע, שהי נכדו של המגיד הק' מקאזניץ זי"ע, ופע"א היה ישן לביל התקדש החג באותו חדר של זקינו הגה"ק מקאזניץ זי"ע, ובאמצע הלילה שמע כי אחד מקיש על הדלת, והמגיד הלך לפתוח לו, ונתגלה מול עיניו אדם אחד שזקנו היה לבן וארוך, והמגיד היה משוחח עם האדם הזה, ואח"כ כשיצא האדם מן החדר, שאל הרה"ק ממאגלניצא את זקינו המגיד בזה"ל: "זיידעשי, איז דאס געווען אליהו הנביא?", והשיב לו המגיד: "לא נכדי, כי זה הרבי שלי, הרבי ר' בער, המגיד הק' ממעזריטש זי"ע."

וכשסיים רבינו ז"ל לספר סיפור זה, נענה ואמר: "ידוע כי גילוי צדיקים היא מדרגה יותר גדולה מגילוי אליהו".

בהמשך דבריו תבע רבינו ז"ל להתחזק וללכת בדרכי אבות ובקיום התורה והמצוות מכבדים אנו את זכר הקדושים, ובכל דבר יהיה עומד לגד עיניכם וזכרון אביכם, ובכל ספק שיבוא לידכם איך להתנהג יהי עומדים לעיניכם דמות דיוקנו של אביכם ותחשבו מה הי רצון אביכם בעת כזאת.

וסיים רבינו ז"ל דהתורה"ק מסיים בפרשה הנ"ל "כפר לעמך ישראל", שהקב"ה יאמר לצרותינו די ובמהרה נגאל מכל הצרות ונזכה לביאת משיח צדקינו".

דברים נוקבים אלו שהשמיע רבינו בלי שום משוא פנים גרם ג"כ לרבינו שהי צריך לעזוב א"כ במשך הזמן את העיר סיגעט, כי ראשי העיר סיגעט נפגעו מאוד מהדרשה הנ"ל והחלו לצער אותו ולהצר את צעדיו, ועל אף שידע רבינו שהדרשה הזאת עלול להזיק לו מ"מ לא חת מפני איש והשמיע את דבר ה' ברמה.

◀▶

אל מ"ע"כ עורכי גליון הנפלא קול התאחדותנו

הנני בדרך קצרה להגיש מנחת תודתי על גליוניכם אשר מלא תוכן עצום ושפע רב, אשר בכל שבוע ושבוע הנני מתעלם בה באהבים, ובפרט בגליון המהודר של חג הפסח, אשריכם מזכי הרבים!!

וכדי להראות שעיינתי בגליוניכם, רציתי להעיר על מה שכתבתם **במדור רבותינו שהיו מסובין** ובו ליקטתם ליקוט נפלא על ענינים ומנהגים שנהגו רבותינו הקדושים עצי התמרים ז"ע והבאתם שם כי מרן הישמח משה התנהג בימי חג הפסח בחומרות רבות ומופלגות עד מאוד, וכן לא אכל מצות רק הכייתים בשני לילות הראשונות להכייתים ותו לא.

וראיתי כי מרן הישמח משה גם אז החמיר בעצמו מאוד בשעה שאכל המצות הפריסו מפה מיוחדת כדי שלא יכול כלום במאכלו, והארגו שהיו מונחין שם המצות היה ארגו חדש שלא השתמשו כלל לחמץ, ופעם אחד מצאו באמצע ימי הפסח חתיכת חמץ בוז הארגו, והבין הישמח משה מזה שבשר ודם אין יכול להיות נזהר עם כל החומרות וההידורים רק צריכים לסייעתא מן שמיא, ומאו הרפה קצת מן החומרות הגדולות.

וכעין זה יסופר על חתנו הגה"ק בעל ארי דבי עילאי ז"ע, כי היה מתנהג בהרבה חומרות בפסח, ולא אכל שום תבשיל שנתבשל בחג, וזולת מה שנתבשר ונאפה עוד קודם החג, ועל כן היו מוכרחים לבשל ולאפות לו הכל עוד לפני הפסח, ופעם אירע כי באחד ימי חול המועד הגישו לפניו בשר אינדיג שנבשל לפני יו"ט, וכאשר התחיל לקלוף ולהפריש את עורה מבשרה, והנה מצא תחת העור חטה אחת מדובקת בין העור והבשר, וכראותו את זאת השתומם למאוד ואמר: אין מן הדרך שימצא חטא תחת העור של אינדיק, ועל כן תמוה מה ענין חטה זו תחת העור, ואיך הגיע שמה, אין זה כי אם אצבע אלוקים היא, להראות לי אות ולעוררני שלא אחמיר ע"ע כל כך.

ועוד יש לי כמה הוספות על המדור הנ"ל רק כי מחמת אריכות הדברים לא אציגם עתה, ובוודאי גם הנכם יודעים מכל זה רק תנאו ושייר להזדמנות אחרת. ואסיים בברכת הדיוט תחזקנה ידיכם ותוסיפו חיל בהפצת תורה וחסידות בקרב קהילתינו עדי נגאל גאולת עולמים בב"א.

ובשנת תשי"ג כ"ח תמוז, סיפר רבינו בתוך הדברים, כי זקני הק' מרן הייטב לב ז"ע בשעה שהספיד את מרן הדברי חיים ז"ע, אז נורקה מפיו בתוך ההספד ואמר: "ידוע כי זקני הק' מרן הישמח משה בא אלי הרבה פעמים אף אחר הסתלקותו מהאי עלמא – והמשיך הייטב לב – "גילוי צדיקים אחר הסתלקותם הוא ביותר מדריגה מגילוי אליהו".

והוסיף רבינו ז"ל לומר, כי באמת קשה להבין, אמאי גילוי צדיקים היא מדריגה יותר מגילוי אליהו, אלא ע"כ צריך לומר כי יש בזה הרבה בחינות, והמשיך רבינו, כי באמת יש להסביר דבר זה גם בדרך הפשטות, כי ידוע כי כשבא אליהו הנביא לעשות את שליחותו בעולם הזה, נתלבש בגוף אחד, וא"כ כשחזר ועולה למעלה, פושט את הגוף שעליו, ועולה בלא גוף כלל, משא"כ בצדיקים הקדושים, בשעה שהם באים בזה העולם אין להם גוף כלל, ובכדי לבוא לזה המדריגה, היינו לראות נשמה לבד ללא גוף בעולם הזה, צריך להיות יותר ממוכך ומקודש, מלראות אליהו הנביא שבא בגוף אחד.

ואסיים בזה בברכה מרובה שהקב"ה יעמוד לימינכם שתוכלו להרבות להפיץ מעיינותיכם חוצה מתוך הרחבה ונחת וכט"ס.

◀▶

כבוד המערכת החשובה, העורכים והכותבים, כאו"א בשמו יבורך

נהניתי מאוד מגליוניכם הנפלא של חג הפסח העע"ל"ט, אשר היא באמת ראוי לעלות על שולחן מלכים, אך לא אוכל להתאפק מלהעיר הערה חשובה על **מאמר "משה אב"ד נאמן"** שבו תיארתם את התקופה אשר שימש רבינו כאב"ד סיגוט אחרי המלחמה.

ונתפלאתי בראותי כי עיקר חסר מן הספר "דרשתו הנלהבה של רבינו ז"ל בעת הלוויית הרי"ף זי"ף, ובוודאי נשמט בטעות, אך בכדי לקיים מה שנאמר אל תמנע טוב מבעלי אמרתי לרשום אותם במכתבי בכדי להשלים את החסר, וקיי"ל שטרי חוב המאוחרין כשרין.

וזה היה תוכן דברי ההספד של רבינו: "התאספנו כאן ללוות את הווי"ף שזהו חלק מהקדושים שנשרפו על קידוש השם, כתוב בתורה"ק פרשת שופטים "כי ימצא חלל באחד שעריך אשר ה' אלוקיך נתן לך לא נודע מי הכהו ויצאו זקניך וגו' וענו ואמרו ידיו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו". הנה התאספו כאן ראשי וחשובי רוסלאנד וכי יכולים הם לומר ידיו לא שפכו את הדם הזה, וכמו כן משתתפים כאן ראשי מדינת ראמעניא, וכי יכולים הם לומר ידיו לא שפכו את הדם הזה, וכמו כן הדברים אמורים לגבי ראשי מדינת אונגארין, כל אומות העולם כאחד לקחו חבל במעשה הרציחות שעוללו הדייטשן י"ש"ש על כלל ישראל, חלקם במישרין וחלקם בעקיפין, ואף אחד אינו נקי מזה, אין אף אחד אצל אומות העולם שיכול להכריז "ידיו לא שפכו את הדם הזה". ובתורה"ק כתוב א"כ "ועינינו לא ראו", בעוה"ז דברים אלו אנחנו בני ישראל גם כן אין יכולים לומר, דהלא עדי ראינו היינו למעשה הרציחות והגזירות הרעות שבאו על ישראל רח"ל.

ואז הכריז רבינו ז"ל דאע"פ שכלל ישראל סבלו כ"כ הרבה ולא יוכלו כ"כ מהר להתרפאות מהפצעים הללו בכל זאת עדיין מוטב לנו להיכלל בין הנרצחים מלהיות בכלל הרוצחים.

התאחדות אנרכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

זה' ברך את אברה"ם בכל

מריחוק מקום וקירוב לייבאה, נביע בזה ברכת הודאה, ונשגור מזלאת טבאת וגדיאת יאה, לדידינו היקר המהולל בתשבחות, כליל המעלות והמידות, בכל עת קוראים אליו אברה"ם אברה"ם ויאמר הננו, בהתמסרותנו למען הפצת גליונינו, רודף צדקה וחסד, מאי"ר פנים לכל אחד,

מוה"ר אברהם מאיר זוערצבערגער הי"ו

עסקו נמרץ בתוככי קהילתינו הק' במאנטריאל יע"א

**לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו
למזל טוב**

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת מיתוך שמחה ואורה, וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר והרחבת הדעת, שישון ושמחה בכל עת, וכט"ס

המברכים בשיר וקול תודה

מערכת קול התאחדותינו

שע"י התאחדות האנרכים דחסידי סאטמאר

בני ברק יצ"ו

מאמרים יקרים, ע"ד מוסר והסידות שזורים על סדר פרקי אבות נאמרים

על הפרק

פרק ב' משנה א'

רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם

דרך הממוצע

לעושיה יכול להתערער, כי הוא מסכן את קיומו, ויכול להביא את עצמו להיות נזקק לבריות.

אם בן מהי הדרך הישרה שיבחר לו האדם, היא "הנדיבות" שהיא המידה האמצעית בין הדרכים השונות.

כך גם בשאר המידות, הדרך הישרה שיבור לו האדם היא הממוצעת שהיא טובה ומועלת גם לאדם העושה, ואף בני האדם יפארוהו על דרכו.

וכמו שכ' הרמב"ם (מהל' דעות א' ד') "הדרך הישרה היא מידה בינונית שבכל דעה ודעה מכל הדעות שיש לו לאדם, והיא הדעה שהיא רחוקה משתי הקצוות ריחוק שווה ואינה קרובה לא לזו ולא לזו" וכותב (שם ה') שדבריו אינם

בגדר עצה טובה בעלמא אלא מצוה ממש "ומצווין אנו ללכת בדרכים האלו הבינוניים והם הדרכים הטובים והישרים שנאמר 'זהלכת בדרכיו'".

חודש ניסן מרמז על

דרך הממוצע

ובחינה זו כתב בקדושת יום טוב

(פרשת בא) למדים גם מזה שהקב"ה הוציא את ישראל ממצרים דוקא בחודש ניסן. דהנה ברש"י (ע"פ היום אתם יוצאים בחודש האביב, שמות י"ג ד') כתב וז"ל ראו חסד שגמלכם שהוציא אתכם בחודש שהוא כשר לצאת לא חמה ולא צנה וכו'". והיינו כנ"ל דהחודש הזה מרמז על דרך הממוצע, ולזה הוציאם השי"ת ממצרים חודש הזה שמרמז בו דרך הממוצע להורותם הדרך אשר ילכו בו עי"ש.

ובזה אפשר לפרש מה שאומרים בקידוש בליל שבת "תחילה למקראי קדש זכר ליציאת מצרים" דיסוד גדול לאדם שרוצה להתחבר לצד הקדושה, שילמוד מיציאת מצרים שהיה בחודש ניסן, והטעם הוא משום דחודש זה מרמז על דרך הממוצע, כמו"כ האדם בשעה שרוצה להיכנס לצד הקדושה יש לו לילך בדרך הממוצע, כמו שלמדונו התנא "כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם".

במשנה (אבות פ"ב מ"א) "רבי אומר, איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם".

נוסח השאלה "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם"? צריך עיון דמשמע דיש ב' דרכים שיכול האדם לילך בהם, ורבי שואל איזה דרך משניהם יבחר לו האדם, הרי ברור כשמש דיש רק דרך אחד, דרך התורה, והתורה היא מנחה את האדם בדרך הישרה כמו שכתוב (שמות י"א ב') "והודעת להם את הדרך ילכו בה".

וכן התשובה של רבי "כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם" תמוה היא, וכי זאת אשר בא רבי לומר שנחכה ל"ישר כח" מבני האדם הסובבים אותו על קיומן של מצוות.

הרמב"ם (בפירוש המשניות שם, ועוד מקומות) והובא בברטנורה (שם) ביתר ביאור, מבאר שבוודאי שאין דרך אחרת מדרך התורה חלילה, אלא שבדרך זו יש מידות ויש שבילים רבים אשר בהם ניתנת הבחירה לאדם לנהוג כרצונו.

למשל בהתייחסות לממונו יכול האדם לנהוג בדרך הקמצנות שהיא הקצה האחד, ומאידך הקצה השני שהיא הפורנות.

על זה אומר התנא "איזוהי דרך ישרה", כל שיש בה שני תנאים א. "שהיא תפארת לעושיה" שהיא פעולה טובה לאדם עצמו העושה אותה, ב. "ותפארת לו מן האדם", שבני אדם ישבחוהו על דרכו. לא כדאי לך להיות קמצן כי גם אם תגדיל את הונך ויהיה לך נכסים רבים ויהיה בבחינת "תפארת לעושיה", הרי בוודאי לא תהיה בבחינת ה"תפארת מן האדם", שהרי בני אדם לא ישבחוך על גילוי מידת הקמצנות.

מאידך הדרך השנייה דרך הפורנות גם אין בה ב' התנאים, שהרי אדם פוזן יפארוהו הבריות על גודל פורנותו, ואז אמנם ה"תפארת לו מן האדם" תקיים אבל ה"תפארת

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי היים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

אלקא דמאיר עננו

התודה והברכה

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מזל טוב בשיר ושבחה, קדם ידידינו האברך היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, נפתל"י אילה שלוחה בעמדו במסירות לימינינו, עסקן נמרץ לטובת כוללינו

נפתלי הירצקא שווארטץ הר"ר הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

ובחדא מחתא נביע לו ברכת הודאה על התמסרותו להתרים את אנ"ש בעלותם להשתטח על ציון הק' של מרן רבינו בעל ברך משה מייסד כוללינו זי"ע ביומא דהילולא כ"ו ניסן העעל"ט

ואתנו עמו יתברכו האברכים החשובים אשר עמדו על הפקודים ביומא דהילולא

הר"ר יונתן בנימין קטינא הי"ו

הר"ר דוד מאיר שווארץ הי"ו

הר"ר יואל ב"ר יצחק טייטלבוים הי"ו

הר"ר שמחה ישראל אפעל הי"ו

ישאו ברכה מאת ה', ויזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייהם, וזכותו הגדול של מרן רביה"ק מייסד כוללינו יגן בעדם, להתברך בכל מיילי דמיטב אושר ועושר והרחבת הדעת בכל גבולם, ואלקא דמאיר יענם, להניח ברכה אל תוך בתיהם.

המכרכים ביקרא דאורייתא
הנהלת הכולל

הוקים להורותם

קיצור דינים מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הלכות ברכות (ל"א) הגדרת פרי העץ ופרי האדמה

נערך ונסדר ע"י הרב וחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

תות שדה - גדלים על גבעולין גבוהים כמין אילן, ובחורף נכמשיין אלו הגבעולין, ולשנה אחרת יוצא מן השורש גבעולים אחרים, ואין צורך לזרעו מחדש ודומה להנ"ל (כן מובא בחיי אדם לענין "פאזימקעש" וזהו מין הנקרא אצילנו תות שדה) - וברכתו בורא פרי האדמה.

ג) פאפיה - פרי הפאפיה, כשזורעין אותו גדל הצמח כמו אילן, והעץ שלו חזק ומוציא ענפים ארוכים ורחבים, ומהם יוצא הפרי, וכאשר נגמר הפרי אז הענף מתייבש, ויוצאים ענפים חדשים ועליהם פירות חדשים, והעץ מתקיים שנים או שלש שנים מיום נטיעתו, ואז ימות השורש בארץ ויפול העץ מאליו. (כן מובא בשו"ת רב פעלים ח"ב סי' ל' להבן איש חי בתיאור הפאפיה).

נמצא דבמין ה"פאפיה" דגם השורש וגם הגזע מתקיימים יותר משנה ורק הענפים מתחלפים, א"כ היה בדין שיחשב למין עץ, אמנם הכרעת האחרונים היא דמברכים בורא פרי האדמה.

זכמה טעמים בזה:

א) דאיכא עוד הגדרה בכדי להחשיב אילן לפרי אדמה, דהיינו שכל אילן המוציא פרי בתוך שנה מזרעתו אינו נחשב לאילן (דאין בנמצא מין אילן שיוציא פירות בתוך שנה מזרעתו) וע"כ דינו כירק, וגם הפאפיה כשזורעים את הגרעין שלו הוא מוציא פרי בתוך שנתו הראשונה ולכן נחשב לירק (שו"ת רב פעלים, וכן מובא בשו"ת רדב"ז ח"ג סי' תקל"א).

ב) כיון שהעץ שלו חלול מבפנים לכן נחשב לירק, שאין דרך עץ האילנות להיות חלול מבפנים (שם בשם שו"ת הלכות קטנות).

ג) דיש לחוש לשיטת הראשונים (ומובא בשוועה"ר) הסוברים דכל שהענפים אינם מתקיימים, אף שהגזע עצמו מתקיים אינו נחשב לאילן אלא לירק, ולכן עץ הפאפיה אע"פ שהגזע מתקיים אין הענפים שלו מתקיימים (שו"ת שבה"ל ח"ו סי' קס"ה, ושם מסיק דרק מספק ברכתו אדמה).

ודע דכל מה שכתבנו בענין זה אינו אלא לגבי דין הברכה, ובפרטי הדינים לגבי איסור ערלה דג"כ יש הבדל בין פרי אילן דשייך בו איסור ערלה לפרי אדמה דאין בו דיני ערלה, דנו בו הפוסקים דאף במיני פירות שהכריעו לברך אדמה מכח ספק, לגבי דיני ערלה אפשר שיש להחמיר להחשיבם כפרי אילן.

ובגליון הבא נפרט א"ה עוד מיני פירות שדנו בהם הפוסקים

כגון הצילום, סאברעס, תפ"א.

על פירות האילן מברכים בורא פרי העץ, ועל פירות האדמה מברכים בורא פרי האדמה, (ואע"ג דשניהם גידולם מן הארץ, קבעו ברכה מיוחדת לפירות האילן, בכדי לברר ולפרוט חשיבותם שהם פרי עץ, ואינם גדלים באדמה, ובכך להרבות בכבוד המקום שברא פירות חשובים כפרי העץ, ביאור"ל סי' ר"ב ס"א, שוועה"ר שם ס"א).

מצינו כמה תנאים בהבדל מתי יחשבו הפירות למין העץ, ומתי יחשבו למין האדמה, ויש תנאים המפורטים בראשונים ובשו"ע, ויש מהם שנידונו בספרי הפוסקים, ונפרט מקודם אותם המינים המוזכרים בשו"ע ושהם בגדר ודאי ירק, ובהמשך נפרט שאר המינים.

א) אילן העושה פירות משנה לשנה נחשבים הפירות היוצאים ממנו לפירות אילן וברכתם בורא פרי העץ, אבל אילן שאין שרשיו מתקיים בארץ, וצריכים לזרעו מדי שנה בכדי להוציא פירות מחדש - הפירות היוצאים מהם נחשבים לפרי האדמה. (רא"ש ומובא בטור וב"י סי' ר"ג).

ובגדר זה נכללים רוב מיני הירקות והקטניות שצריכים לזרעם בכל פעם מחדש - וברכתם אדמה.

ב) **בננה** - פרי הבננה גדל על גזע גבוה במקצת, ואין צריך לזרעו בכל פעם מחדש, דשרשו מתקיים גם לאחר שלקטו את הפירות, אולם הגזע [דהיינו האשכול שממנו יוצאים הבננות] שיוצא ישר מהשורש, לאחר שהוציא פעם אחת פרי שוב אינו חוזר ומוציא פרי לעולם והדרך הוא שעוקרים אותו עם הפירות, וגודל גזע חדש מהשורש וממנו יוצאים פירות חדשים [ואף אם לפעמים רואים שאותו שהגזע שהוציא פירות נשאר עדיין ולא עקרו אותו, עם כל זה לא גדל ממנו שוב פירות].

וברכתו - בורא פרי האדמה, כיון דהגזע מתחלף מדי שנה הרי זה ג"כ נחשב למין אדמה (ונחלקו הראשונים בדין זה דלשיטת הרא"ש שהבאנו באות' א' דדוקא מין אילן שצריכים לזרעו מחדש בכל פעם הרי זה נחשב לפרי אדמה, משא"כ במין כזה שהשרשים אינם כלים בארץ, ואין צריכים לזרעו מחדש, נחשב לפרי העץ, א"כ הבננות נחשבים למין עץ וברכתם העץ, משא"כ שיטת שאר ראשונים דאף כשהשרשים עדיין נשארים באדמה ורק הגזע מתחלף נחשב ג"כ לפרי האדמה, וכן פסק השו"ע בסעי' ג').

אננס - גידולו דומה לגידול הבננות, שהוא גודל על גזע הדומה לאילן, וקוצצים נטיעתו בכל שנה והשורש נשאר קיים, וחוזר וגודל גזע חדש מהשורש - וברכתו בורא פרי האדמה (כן מובא באחרונים).

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא דצדיקא

הגה"ק רבי ישעי' בן רבי משה שטיינער זי"ע מקערעסטיר

יומא דהילולא ג' אייר (תרפ"ה)

הרה"ק ר' ישעי'לע מקערעסטיר זי"ע נולד בשנת תרי"א בכפר זבארעוו לאביו רבי משה שטיינער ז"ל, בגיל שלש שנים נתייתם מאביו ונפל עול הינוכו וגידולו על שכם אמו, וכשנעשה בן י"ב שנה לקחו אמו ובמסירות נפש הולוכו רגלי מהלך רב עד להרה"ק ר' צבי הירש מליסקא זי"ע שיחסה בעל כנפיו לשאוב מבאר מים חיים, הרה"ק מליסקא ראה כי אור גדול הוא ולאילנא ברברא יתעביד, ויקרבהו אליו והעמים על שכמו לשמשו בקודש, ויהי ידיו אמונה ולא זה ידו מתוך יד רבו, ועקב אחר כל מעשי רבו הקי' וכל תנועותיו קטן כגדול.

אחר פטירת רבו הקי' מליסקא נסע לצאנו, ומרן הדברי חיים הראה לו התקרבות יתירה, לימים כשהתחיל כבר להתנהג באדמורו"ת הי' פעם בצאנו, והרה"ק הד"ח הרכין את ראשו לאחוריו על משענת הכסא (כן עשה כמה פעמים בדביקותו), וידברו בני הד"ח ביניהם ע"ז שהרה"ק רבי ישעי' מתנהג כמו רבי ולוקח פתקאות, כדי שישמע הד"ח את דבריהם ויאמר מה דעתו עליו, אך הד"ח לאחר זמן מועט התרומם מכסאו ואמר: "טוב עין הוא יבורך, ישעי' וועט בענטשן", כעין זה מסופר שפעמי' כשהסתופף בצל מרן הקי' מצאנו בסעודה השני' הי' יושבים על השולחן צדיקים חסידים ואנשי מעשה כידוע, ורבי ישעי'לע שהי' נחבא אל הכלים הסתובב בין שאר האנשים בבית המדרש, ובשעת חלוקת ה"קוגעל" קרא אליו הרה"ק מצאנו ונתן לו קערה עם תליכת "קוגעל" גדולה, ואמר לו בזה"ל: "ישעי', דא האסטו, און זאלסט קענען ברייט טיילן פאר אידן", והבינו שהוא נתן לו את זה בתורת "סמיכה" להיות רבי, שהוא יחלק בהרחבה ליהודים "בני חיי ומוזני" וכל טוב.

כשהגיע עתו דודים בא בקשרי שידוכין עם בתו של הרה"ח ר' יצחק יונה ז"ל שהי' חתן רבי ישעי' הכהן גדול – שהי' נקרא כן מפני שבמונו של מרן הישטח משה כל כהן שהי' בא לגור בקערעסטיר לא יצא שנתו רח"ל, והישטח משה זי"ע שלח את רבי ישעי' הנ"ל שיקבע את דירת בקערעסטיר, ומאו הלאה כהנים דרים שם ואין שטן ואין פגע רע – וכבר אז ראו את רוח קדשו של הרה"ק רבי ישעי'לע כי להרה"ח ר' יצחק יונה הנ"ל הי' שתי בנות, ובתחילה כשהציעו לפני הרה"ק את הבכירה, אמר תיכף הלא יש לו צעירה גם כן, על אף שלא הכיר את משפחתו.

על שבת שלפני חתונתו נסע להסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי'לע מנאדווערנע זי"ע לעלות שם לתורה כנהוג, ולפני ה"בארווארפען" אמר לו הרה"ק: "ידו האסט ווער עס זאל דיך באווארפען, וועל איך דיך באווארפען מיט חסידים", ונתקיימו דבריו הקדושים כי נהר חסידים אל הרה"ק רבי ישעי'לע למאות ולאלפים.

כשהתחיל הרה"ק רבי ישעי'לע להתנהג באדמורו"ת נסע אחד מחשובי חסידי הרה"ק מליסקא זי"ע אל הרה"ק רבי מרדכי'לע מנאדווערנע זי"ע, לשמוע מה בפיו על זה, והי' בבואו לשם והרה"ק רבי מרדכי'לע שאל אותו על התנהגותו של הרה"ק מליסקא, ובתוך הדברים רמו החסיד הנ"ל כמה פעמים שישעי' נעשה רבי ומקבל פתקאות, פתאום קפץ הרה"ק רבי מרדכי'לע מכסאו ואמר בזה"ל: "די גמרא זאגט כל הכובש נבואתו וכו', לא עלינו ולא עליכם, מרדכי דארף נישט כובש נבואתו זיין, זאלסט וויסן אז מ'האט אויסגערופן אין הימל אז ישעי' וועט ממלא מקום זיין דער ליסקער", עוד אמר פעם לאחד: "זאלסט וויסן אז ישעי' האט אַ שביל אין הימל".

ביתו של אברהם אבינו

חתך בעצמו לעקאך להציבור, ואמר שכל הרבי'ס מכוונים רזין דרזין ואני מכוון לשובע ולא לרוזן.

בביתו ראו דבר פלא שהי' לכל המאכלים שנתנו בביתו טעם טוב, ואפי' מי שבביתו לא הי' יכול לאכול איזה מין מאכל, בביתו של הרה"ק הי' תאב לאכול מהם הרבה, והברכה הזוה הוא עפ"י מעשה שהי' בצעירתו שפע"א בא לביתו איש עני לבוש בכגרים קרועים, והיה אז בתוקף ימי החורף והקור היה גדול מאוד, ואותו עני ניגש מיד אל התנור להתחמם, ותשאלהו

כידוע ומפורסם רום מעלת מדריגתו של הרה"ק רבי ישעי'לע במצות הכנסת אורחים, שהי' ביתו פתוח לרחבה לכל עובר ושב לאכול ולשתות מעדני מלך לשובע נפשו, והיו מבשלים בביתו תדיר שיוכלו ליתן עבור האורחים המרובים בין הגונים ובין אינם הגונים, כמו שהי' קורא הרה"ק על מיני אורחים המזדמנים לביתו "אורחים בורחים דורכים", והרה"ק בעצמו הי' מחלק ונותן לפני האורחים, כידוע שבראש השנה

בויען, אחר כך ברך אותו ואמר: "מיט די ברכות וואס אלע צדיקים האבן מיך געבענטשט, בענטש איך דיך".
 במשך כל יום ראשון היה עדיין מקבל פתקאות וגם יעץ עצות לכל השואלים אותו וברך את העם, ובאור ליום ב' ציזה לנכדו שיזמר את הזמר "יום זה מכובד", וישאל אותו נכדו "וכי שבת היום", ויאמר הן, כי יום הסתלקותו מן העולם היה אצלו כמו שבת כמו שאחז"ל מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, ועוד כמה פעמים בלילה ההוא צוה לזמר זמירות של שב"ק, ואף הוא עצמו היה מזמר ושפתותיו מרחשין כל הלילה באמירת פסוקים.

ויהי ביום ב' הוא יום ג' לחודש אייר שנת תרפ"ה לפ"ק נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש ויצאה נשמתו בטהרה במעמד קהל גדול שנתקבץ ועמד סביב מיטתו השלימה, ונר אלוקים טרם יכבה היה מיוחד יחודים בדביקות גדולה ונפלאה, עד שהחזיר את נשמתו הטהורה ליצורו.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הרבנית אם הוא רעב, ויאמר הן, והיא היתה אז מבשלת גריסין, ותתן לו תיכף קערה מלאה, שהיתה עדיין כמעט רותחת כדרך הגריסין שהעבירום מעל האש, ואותו עני לקח הקערה ואכל את כל הגריסין במשך כמה רגעים, ותחזור הצדיקת ותשאלהו שמה עדיין רעב הוא, ויחזור ויאמר לה הן, והיא חזרה ונתנה לו כמו בפעם הראשונה, ויהי כאשר ראתה את גודל רעבוננו, שהוא חזר ואכל את כל המאכל במשך כמה רגעים, ותתן לו עוד קערה שלישית, והוא אכל גם זאת, אחרי כן שאל העני: היכן בעלך, ותאמר בחדר האחר, ויאמר העני לכי וקראו לו, ויהי כאשר בא הרה"ק רבי ישע"לע ויפתח אותו עני את פיו ויברכהו בכל עניי ברכות, ואחרי כן פנה אל הרבנית ואמר לה: "דיינע מאכלים זאלן האבן אלע טעמים", וילך ופרח לו איש האמת, ויהי אחרי אשר הלך, ותספר הרבנית לר' ישע"לע את אופן אכילתו ודבריו והתנהגותו, ויהי להם לפלא, והרה"ק שלח מיד לחפש את האורח, ואף הוא בעצמו הלך לבקשו, ולא מצאוהו בכל הכפר כי איננו, וישאלו את השכנים האם היה אצלם אורח כזה וכזה היום, וכולם אמרו פה אחד "לא ראינוהו", ואמרו ש"בוודאי היה זה אליהו הנביא", והרה"ק היה מנענע בראשו ואומר "יא, יא, יא", וכאמור שמני אז הי' למאכליהם טעם נפלא ואפילו אלו שהרופא אסר להם לאכול מאכלים מסויימים אכלו שם הכל ולא הזיק להם כלום.

לוח ההילולא

א' אייר

- ❖ רבי צבי הירש ב"ר יעקב (חכם צבי) - תע"ח
- ❖ רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג ב"ר צבי הירש - תקל"ח
- ❖ רבי מענדל מוויטעפסק ב"ר משה - תקמ"ח
- ❖ רבי אברהם (השני) מסלאנים ב"ר שמואל (בית אברהם) - תרצ"ג

ב' אייר

- ❖ רבי ארי' לייב צינץ ב"ר משה (הגאון מפלאצק) - תקצ"ג
- ❖ רבי ישע"י מקערעסטיר ב"ר משה - תרפ"ה

ד' אייר

- ❖ רבי יוסף דוב מברסק ב"ר יצחק זאב סאלאוויציק (בית הלוי) - תרנ"ב

ו' אייר

- ❖ רבי יצחק הלוי הורוויץ אב"ד אה"ו ב"ר יעקב יוקל - תקצ"ז
- ❖ רבי יוסף מאיר מספינקא ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף) - תרס"ט

ז' אייר

- ❖ רבי שלמה אפרים לינשטיץ ב"ר אהרן (עוללות אפרים, כלי יקר) - שע"ט

הסתלקותו לחיי העוה"ב

ויהי במוצאי שבת קודש אחרי חג הפסח, והוא הכין את עצמו לנסוע ליומא דהילולא של הרה"ק מצאנז ז"ע, ויהי אחרי סעודת מלוה מלכא אמר שאינו מרגיש עצמו כל כך בריא, כי מרגיש בעצמו קצת חולשה, ויבקש ממנו הנגיד ר' שלמה ענגיל שלא יסע, אבל הרה"ק אמר לו שהוא מוכרח לנסוע, ועל זה היו מתייעצים באיזה אופן לנסוע כדי להקל עליו את טירחת הנסיעה, ואמר ר' שלמה שטוב לנסוע ברכבת אקספרעס, על זה השיב לו הרה"ק: "לא אוכל לנסוע ברכבת זו כי ההוצאות יעלו הרבה מאוד", ונסע הרה"ק לצאנז, ובחזרה נתערבב בפרעשעוו וחלה מאוד ל"ע עד שלא היה יכול להמשיך את דרכו ברכבת והיו מוכרחים להביאו לביתו באוטו, והגיע שמה ביום חמישי בערב, מיד באו כמה וכמה רופאים וכולם אמרו נואש לחייו, וכל העם געו בבכיה והרבו לבקש בתפלה ובתחנונים, ובסעודת ליל שבת עדיין היה מיסב על השולחן.

והמחלה היתה הולכת ומתגברת, ובמוצאי שבת קודש באו רופאים ממוחים מן העיר הגדולה פעסט, אבל גם הם אמרו נואש לחייו, והרופאים אמרו שיש לו יסורים גדולים, ויהי כשנסעו הרופאים לדרכם לפעסט מסר צוותאו שממלא מקומו יהא בנו יחידו ר' אברהם'לע וכי ילך בדרכו קדשו וביתו היו ביתו של אברהם שירחם על עניים ואביונים וכל מי שצריך עזר וישועה "אברהם'לע וועט ברענגען די קוויטלעך אויפן ציון האף איך אז מען וועט געהאלפן ווערן ווי ביו איצט, דעם בית המדרש שענק איך איהם, ער האט זיך גענוג געפלאגט ביים

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "חזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו וע"ר המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת תזו"מ

מו"ה ברוך יודא זעלקאוויטש הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה אשר לעמיל גלויבער הי"ו
המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

מו"ה יואל שווארטץ הי"ו
המלמדים: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מוה"ר יואל וויינבערגער הי"ו
המלמדים: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה שלום האראוויץ גי"ו
המלמדים: הר"ר יעקב מאיר ראזענבערג שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מו"ה חיים משה האלענדער הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מו"ה ישראל בלייער הי"ו
המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה מאיר שטיין הי"ו
המלמדים: הר"ר נפתלי פאלאטשעק שליט"א

מו"ה נתני' שלמה ווייס הי"ו
המלמדים: הר"ר נשה ראטה שליט"א

מוה"ר אליעזר זוסיא רייז הי"ו
המלמדים: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה פנחס ווייס הי"ו
המלמדים: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה אברהם מאיר יאזשעף הי"ו
המלמדים: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה מרדכי שמואל שטויבער הי"ו
המלמדים: הר"ר יעקב מיכאל היילברויין שליט"א

מו"ה שמואל בערגער הי"ו
המלמדים: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה יששכר זאב מארקאוויטש גי"ו
המלמדים: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה בניציון ליכטענשטיין הי"ו
המלמדים: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו
בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים
ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (תניגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שעי"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

יום אידם

**ליקוטי דרשות אמרות ושיחות מרבנותה"ק
בענין יום המר והנמחר, וממשלת המינים**

כ"ק מרן רבינו הקוה"ט בעל דברי יואל זי"ע

אחר כותבי זאת התבוננתי בלשון הרמב"ם בסה"מ במ"ע מצוה זו בהמצוה דבשמו תשבע, וז"ל שם באמצע הדברים, ועל זה הצד תשבע אמתינו בשם משה רבינו מה נכבד שמו כאילו הנשבע נשבע באדון או כמי ששלחו וכל עת שלא יכוון הנשבע זה ונשבע באחד הנבראים להאמינו שיש לאותו הדבר אמתת עצם עד שישבע בו כבר עבר ושתף דבר אחר עם שם שמים אשר בא הפי' כל המשתף שם שמים עם דבר אחר נעקר מן העולם וכו' יעיי"ש, ומבואר בזה שאף במשה רבינו אם נותנים לו אמיתות עצם לא בכונה זו שהשי"ת שלחו הוי בכלל משתף שם שמים ודבר אחר שנעקר מן העולם והוי זה ע"ז ר"ל, והיא ראי' גדולה להניל שביהמ"ק וא"י אם אינם בכונה זו בשביל שהקב"ה צוה עליהם, אם נותנים להם עצמאות מבלעדי השי"ת הוי זה ע"ז ר"ל, וכסה הוא

ובאותו היום המר והנמחר שנגעשה מרידה במלכות שמים כ"כ להעמיד ממשלה לישראל באה"ק בלי תורה ואמתה כלל, שמשם תצא מינות וכפירה לישראל וקראו אותו יום העצמאות, המה ששים ושמים כעתוניהם בפרהסיא לעין כל לעשות יו"ט גדול ביום המרידה במלכות שמים, היש לך גיאוץ גדול להשי"ת מזה, ומכאוב לב כל מאמץ בהשי"ת ובתורתו הקדושה עד קצה, קצר היריעה מהכיל לחשוב מה שרואין בכל צעד וצעד שלגמרי נגררין אבתרי, השי"ת ירחם עלינו בכ"א.

(הוא"ל משה מאמר שלש שבועות ס"ו קמ"ד)

ואנן מה נענין אבתרי אשר בעו"ה מידי יום ויום השכם וחסווא, ומי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי לעמוד בנסינות הקשים

**עכשיו שכל תרות הציונים
כופרים לגמרי בהשי"ת**
ובתוה"ק ואין להם אלא א"י, א"כ נותנים עצמאות לא"י בלי תורה מהשי"ת עושין בזה ע"ז כי כל עצמאות שהוא מבלעדי השי"ת הוי ע"ז ר"ל כנד"ל, והדתיים הנגררים אחר הציונים למלאות את דבריהם בענין א"י נותנים להם רב חיזוק ואומץ במה שמעמידים עלם בהיכל ה', אוי לאותה בושח ואוי לאותה כלימה, והכי קראו שם היום המר והנמחר שקרה האסון הנורא לישראל שהוקמה מלכות המינות בא"י זה שמו אשר קראו ליום אידם יום העצמאות כי כל ענין העצמאות הוא מינות ר"ל, שאין שום עצמאות בעולם אלא השי"ת לבדו הוא ולא אחר. (שם ס"ו קמ"ז)

ואין לטעור הומג העין פלולו של שמחים אלו גל או מראים שמחה והג ביום הניאוץ הנורא שקראו אותו יום העצמאות שישדו

פע"א בליל ד' דהול המועד סוכות (אושפיזא דיוסף) שנת תשי"ב בא איש אחד שלא מאנ"ש להתברך מרבינו בברכת גמח"ט לפני הו"ר ונתן פיתקא לרבינו, והוציא האיש הזה מכיסו לוח השנתי שקיבל במתנה ע"י הבי דואר מאת ישיבת "יטב לב" בא"י ושם נרשם ביום ה' אייר "יום העצמאות" ורבינו בראותו זאת אורייתא קא מרתחא בו, ולא מצא מרגוע לנפשו ופסק תיכף מלקבל פתקאות, וצויה לקרוא לר' שלמה בראווער ע"ה שהי' אז מנהל מוסדות יטב לב ושאלו היתכן שיצא מיודו דבר כזה, והשיב ר' שלמה לרבינו שגם הוא לא ידע מזה כי הוא הדפיס את הלוח אצל פירמא שמדפיסים לוחות להרבה מוסדות והוא לא ידע שמדפיסים זאת ומדגישים ביום ה' אייר "יום העצמאות", ורבינו לא נח ולא שקט ואמר שבעוד מועד ילכו ויחפשו אחר מדפיס ולהדפיסם מחדש בלי הנ"ל כמונן ולהפיצם לכל אנ"ש ובצירוף מכתב התנצלות על הלוח הקודם, ובאו בחזרה לכשרו לרבינו שסדרו את הכל כרצונו, ורבינו נכנס את אל הסוכה לעריכת השולחן בשעה מאוחרת מאוד, והתחיל לומר האושפיזין ובאמצע האמירה נשרו עיניו דמעות וככה מאן הפוגות מרוב צער ועגמות נפש שנתהווה טעות כזאת בשם המוסדות "יטב לב" ולא מצא מרגוע לנפשו זמן רב.

אשר שמה שעלולים ליפול ח"ו לכל דרכי היצר עד קצה, ולפלא מה שנחתם התקנה הנ"ל מרו"מ ורו"ב רבני וגאוני ארץ תקיפי דארעא דישראל זה יותר משני מאות שנה ביום ה' אייר הוא היום המר והנמחר אשר התייצבו הכופרים ומנאצי ה' על ה' ועל משיחו להשתלט על ישראל והוא השובר ומשכיח כל כח הקדושה בעו"ה והיא המעברת על דתוה"ק באופן נורא ואיום, דייקא באותו היום התעוררו הקדושים אשר בארץ תקיפי דארעא דישראל להתייצב בתקנות תקיפות עבור קדושת הארץ שאל תתחלל ח"ו וכחות הטומאה לא ירעו ולא ישחיתו את גבול הקדושה שבאה"ק, ורוה"ק הופיעה בבית מדרשם בכמה מאות שנים מלפנים שאותו היום צריך להתגברות יתירה, זכותם יגן עלינו ועכ"י להצילנו ממים הזדונים ברוב רחמי וחסדי ית"ש.

(שם מאמר ישוב א"י ס"ו קכ"א)

מנאצי ה' והתניצבו על ה' ועל משיחו להעמיד מלכות של מינות על ישראל בעקידת התורה"ק והאמונה, ושמוז התחיל מהחדש השפיכת דמים של רבוא רבבות מישראל, וזה גרוע הרבה יותר ממודה בע"ז, שאינו מודה בלבד אלא גם שש ושמה בהמרידה הנוראה שנעשה על הקב"ה ועל תורתו הקדושה, וכמו שפירשו בכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב כי הרבה עוברי עבירה גם כופרים יש שעדיין לבם כואב עליהם כל מה שאינם עובדים השי"ת אלא שלא יוכלו לעמוד נגד יצרם הקשה ונגד הדיעות הכוחות המבלבלים אותו, אבל אותן השמחים עוד בעבירה זה ניאוך הרבה יותר, וזה פירש הכ' הנ"ל שלא די שלא עבדת את ה' אלהיך אבל ה' העדר עבודתך את ה' גם בשמחה ובטוב לבב, וע"כ העונש הרבה יותר, **וכעין זה השמחים ביום אידם יום המר והנמחה, הרחמן הוא יצילנו מהם ומהמוגם** ויחזק את לבבינו להאר עינינו בתורתו ועבודתו ית"ש.

ובעוה"ר עד היכן הדברים מגיעים או לנו שכך עלתה בימינו, אשר עינינו ראו שפלות דורינו, **מי פלל כזאת, שימצאו יהודים שומרי תורה ואף הסידים השישים ושמחים עם מנעוסי השי"ת ביום המר והנמחה ה' איהו, שבו נעשתה מרידה במלכות שמים, שהקימו מנאצי ה' את ממשלתם ויסוד המינות והכפירה**, וכולהו איתנייהו ביה עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, ועל ידם נשפך גם אלפים ורבבות מישראל כמים, ואין לך

ברשתם. ואמרו ז"ל (ב"ק ס' ע"א) כל פורעניות הבאה לעולם היא בעבור הרשעים ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים, ואוכדים ח"ו נפשות נקיות בעוונם של אלו. ובצפייתנו צפינו לרחמי שמים שיתחפכו ימים אלו לששון ולשמחה, יראו עינינו וישמח לבנו כישועת ה' ובגאולת ישראל. והשי"ת ישפיע בלבבות בני ישראל שיתדבקו בדרך האמת ובדרך התורה"ק והמצוות, יאר ה' פניו אלינו ויט עלינו חסדו, ויזכו בני ישראל להנצל מכל רע, ולראות בחיים חיותם כשבו ה' ציון, ויתגדל ויתקדש שמייה רבא וכו' בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. ונוכה כולנו יחד לראות בישועה השלימה, ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

(דברי יואל פ"ר תרע"ב)

מה ששאל אודות מדינה יהודית בעו"ה, תמה אני מה זו שאלה והאך יעלה על דעת אדם שכמותך להסתפק בזה, והאך לא יבין שכ"ז הוא מרשת המינות והכפירה ר"ל אשר הן המה היו בעוכרינו להשחית את כל העולם ר"ל, ואך המה גרמו את האבדון הנורא שקרה לעם בני ישראל בכל משך השנים האלה, וכעת הוסיפו פשע על פשע להשתתף עם העמים אשר כל כוונתם להרע לישראל ח"ו ויצא העגל הזה.

גם מה ששאל אודות אמרת החלל, הנה אמרו הז"ל (שבת ק"ה ע"ב) הקורא הלל בכל יום הרי זה מרחף ומגדף, וק"ו בן בני של ק"ו אותן שאמרו הלל על האסון הנורא הזה ר"ל

בליל שב"ק פ"ר בחר שנת תש"ח כשרבינו ערך שולחנו הטהור בבית המדרש הקטן שבביתו נוכחו שם מספר אנשים מצומצם, וזה היה כשבועיים אחרי הכרות המדינה הציונית, בין הבאים אל השולחן בליל ש"ק הנ"ל היה גם אורח חשוב ונכבד שבא זה עכשיו מאר"י, כידוע אחרי הכרות המדינה ביום ה' אייר של אותה שנה, פרצו מלחמות קשים וקרבות עזים בין הציונים ומדינות הערביים, רבינו היה מודאג מאוד על מצב אחינו בני"י בארצינו הקדושה, בימים הטורפים ההם לא התקיימו חליפת מכתבים מהתם להכא, וכמעט לא הגיעו שליחים מאר"י לכאן, כי היה שעת חירום, וכיון שבא האיש הנ"ל הפץ רבינו להיוודע ממנו על המצב באר"י, בתוך הסעודה לאחר אכילת הדגים, פנה רבינו אל האורח מא"י ושאלו מה נשמע באר"י ענה האורח בזה הלשון: "ס'איז שווער, מ'כאפט קלעפ, אבער ס'איז זיס ווי צוקער!..." כאשר שמע רבינו את הדיבורים האלה נתכרעו פניו ונשתנתה צורתו לכמה גוונין, רבינו התחיל לצעוק, איך אפשר לומר שזה מתוק כמו צוקער כאשר בני ישראל מוכים וסובלים מכות, ואיך יתכן לומר על איבוד נפשות ישראל שזה נעים, רבינו לא עצר ברוחו מהדברים שהנ"ל השמיע, ובהמשך הסעודה כאשר אמר רבינו דברי תורה האריך רבינו לבאר את הפסוק והרב לא תעבור בארצכם, ודברי התרגום ודקטלון בהרבא לא יעידון בארעכון, שפירושו לא יסורו מארצכם וזהו לכאורה היפך הברכה מה שאמר הכתוב והרב לא תעבור בארצכם, וביאר רבינו בארוכה עפ"י הקדמות מש"ס בענין החקירה אימתי הוא שבה של הקב"ה, כשאין מוזיקין כלל, או כשיש מוזיקים ואינם מוזיקים, עיי"ש, דאמרו הז"ל האי בדברי תורה כתיב ועוד אמרו"כ רוממות אל בגרום והרב פיפיות בידם, כי זהו חרבם וכלי זיינם של ישראל נגד האומות, אבל לא חרב ממש, דהוה כחו של עשו, ולעתידי יתקיים והרב לא תעבור בארצכם, וגם כפי התרגום האונקלוס ודקטלון בהרבא לא יעידון בארעכון, כי יהיה כה התורה בשלימות ולא יפחוד משום אומה ולשון כי התורה היא חרבם של ישראל נגד האומות, ואפילו בזמן הזה צריכין להיות מקושר בתורה הקדושה באמות, אבל אם סרים מדרך ה' או אמר הכתוב ושב מאחריך, והנצחון בא או רק מצד הס"א, כי זהו כוחו של עשו ועל הרבך תחי, והאריך רבינו בענין זה...

ניאוך גדול מזה, שיעשו יהודים שומרי תורה יו"ט ביום המרידה במלכות שמים, ואין צורך להאריך בזה כי תקצר היריעה מהכיל, **וכל בר דעת מבין זאת ברעתו עד היכן הרברים מגיעים, וממשי באיסור והרג ואל יעבור לקחת הבל בשמחתם, והדבר ברור אצלו בלי ספק שכל הנוטלים חלק בכל אותם הענינים נחשבים מנאצי ה', השם ישמרנו מהם ומהמוגם ועלינו להתפלל להשי"ת שנוכה להיות דבוקים בדרך האמת.**

והדבר ברור אצלו שאלמלא היו חכמינו הקדושים ז"ל אתנו, היו קובעים יום זה לתענית צבור בכל המקומות, כי הוא גרוע הרבה יותר מן החורבן בגוף ובנפש, אך אין בכוחנו להטיל תענית על הציבור, אמנם מכיון שאירעה לנו סבה זו (שנפלה הס"ת לארץ בחוה"מ פסח) ועלינו לגזור תענית על כך, ראיתי בכך סבה מן השמים לקבוע התענית ביום זה דייקא, אף שעפ"י חשבון היה ראוי לקבוע התענית בשבוע שניה של בה"ב, מ"מ קבענו התענית ליום זה, כדי להרבות בתפלות ובתחנונים להשי"ת שיסיר חרון אפו מישראל, וינצלו מכל צרה וצוקה, וישמור רגלם מלכד שלא יתפסו ברשת המינות.

והשי"ת ירחם על בני ישראל, ואל יאבדו נפשות נקיות בפשעי האנשים החטאים האלה בנפשותם, הצדים רבים מישראל

הנה הרבה יש לדבר בזה בראיות ברורות אבל קצר היריעה מהכיל בפרט כי למי שנוזקה בלבו שמץ מדעת המינים האלה לא יקבל הברורים מאוד כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין ל"ח ע"ב) על ודע מה שתשיב, כי אפיקורס ישראל כ"ש דפקר טפי, ומי שמתחזק באמונה שלימה ומבקש האמת יעזריהו השית ויאיר את עיניו. ואמרו חז"ל (מכות כ"ד ע"א) בא חבקוק והעמידו על אחת וצדיק באמונתו יחי, ועל יסוד זה התגברה כח השטן וכת דילי בכל מיני עצות ותחבולות בימים האחרונים האלה טרם בוא הישועה, וצריך סייעתא דשמי והתגברות עצומה להשאר באמונה האמתית, השי"ת ירחם עלינו ויאיר עינינו במהרה בימינו.

(מכתבים דברי יואל ה"א סי' ע"ג)

אין לך הירוף וגידוף כמותי, וכל אשר עינים לו יראה האמת הכורח בתורה ובנו"כ ובדברי חז"ל ובכל ספרי גדולי הראשונים והאחרונים ז"ל, וגם שכל עניניהם, הוא נגד שכל האנושי ממש, אך כח הס"מ וכת דילי מסמא את העינים, ושאיני מינות דמשכא בפרט בדור השפל הזה אשר התגברו כ"כ, ובאמת אין לנו לצפות אלא על ביאת המשיח אשר אנו מאמינים ומחכים לו בכל יום שיבוא וכבר הגיע עת דודים, ובטח בלי ספק כבר הי' זוכים לביאת המשיח לולא העדה הרעה הזאת אשר הסיתו לב ישראל אחריהם, הן המה המעכבים וגרמו אחרון זמן גאולתינו ופדות נפשינו, אבל נקוה להשי"ת כי לא לעד יקצוף ובקרב ישלח לנו משיחו הולך תמים וירחם אל עמו ועל ארצו ויוציאנו מאפילה לאורה בב"א.

כ"ק מרן רבינו הקוה"ט בעל ברך משה זי"ע

ישראל בדורות הקודמים, והבורא כל עולמים יעזרנו להתחזק בדרך התורה המסורה בידינו מאבותינו ורבותינו הקדושים מדור דור, והרחמן הוא ישבור עול הגוים ועול גליות מעל צוארינו, ונזכה כולנו יחד לראות בישועת כל ישראל ושמחתן, ובנערינו ובקניינינו נלך לקבל משיח צדקינו בב"א. (ברך משה פ"ב בחקוהי)

ושפתי לא אכלא מלזעוק ולהתריע על אשר בימינו אלה מעשה שטן הצליח לצבוע את העבירה החמורה של התחברות

אלה הדברים אנו חייבים לשנן לנו ולבנינו אחרינו בדור האחרון בעקבתא דמשיחא אשר הנסינות גדולים ועצומים בענין התחברות לרשעים, ובנעונוותינו הרבים גבר האויב ורשעי ישראל השתלטו על ארצינו הקדושה, ופרשו פה יוקשים לשלומי אמוני ישראל אשר התחברו אליהם בטענת שוא שכוונתם לפעול אצלם למען חיווק התורה והיהדות, ולא זו הדרך ישכון אור, כי קוים התורה תלוי רק בהתבדלות מן הרשעים ומכל אשר יש להם כאשר היתה דעת קדשם של כל גדולי

כידוע התקיימה בא"י נסיה גדולה של אגודת ישראל בקיץ שנת תשי"ד, וכמה חדשים לפני הנסיה עשו כינוסים ואסיפות להגדיל העסק, כדי לצוד עוד נפשות תמימים ברשתם, גם בויליאמסבורג ניסו להגביר את כוחם ואף כי לא עלתה להם בניקל, כי כולם ידעו ששכונת וויליאמסבורג כולה נכנעת לגמרי להשפעת דעת רבינו, עכ"ז מעשה שטן הצליח ואנשי אגודת ישראל ביקרו אצל רב גדול ומפורסם מוקני הדור הקודם שגר בויליאמסבורג, וביקשוהו שישכים לעשות האסיפה שלהם בביהמ"ד שלו, ואחרי כמה הפצרות ובקשות בדברי שוא ושקר כי כל מטרת קיום אסיפתם אינה אלא אסיפה לחיווק "היהדות" הצליחו לסדר באותו ביהמ"ד את האסיפה, והדביקו מודעות בחוצות וברחובות שבחז"מ יתקיים אסיפה של אגודת ישראל, וכמו כן נדפסו על מודעותיהם שמות הרבנים שידברו אצל האסיפה. ובהיות הרב ההוא ידיד נאמן לרבינו עוד מאירופא, בא הרבה לשולחנותיו ולתפילותיו של רבינו, ואו ביום ב' דיו"ט בא כדרכו לעריכת השולחן של "סעודת אסתר".

בשולחן זה הי' רבינו רגיל להאריך בעניני דנס פורים ועפי"ר שילב מצות העומר עם עניני נס דפורים, ודברי התורה נאמרו קצת בצהלת פנים, אולם פתאום ראו על פני קדשו השתנות גדולה ורבינו שאל בתמי' את אותו רב היתכן שאירע כזאת שבביהכ"ס אשר הוא המרא דאתרא יקיימו כינוס רשעים של האגודה אשר הם מתחברים להממשלה הטמאה של הציונים הכופרים בא"י, ואוריייתא קא מרתחי ביה ברבינו וצעק בקולי קולות ונפל פחד גדול על כל המסתופפים באותו מעמד, ובתוך דבריו המשיך ואמר: "איך בין עקומען אויף דער וועלט נאר אויסצושרייען דעם אמת" ואני מוכרח לומר שהאגודה הם מתחברים עם האפיקורסים ועכשיו הם רוצים להתחבר יותר אל חבורת הכופרים המנהלת את הממשלה (קאאליציא) וזה הוא סיבת האסיפה, ורבינו הזכיר את שמות הרבנים שהיו חתומים על הקול קורא בשם המשפחה שלהם כמו הרב... (בלי שם ראשון) ורבינו אמר שמזה עצמו רואים שאין זה כינוס לש"ש, ואח"כ באותו מעמד פייס רבינו על אתר את הרב הוא על אשר פגע בכבודו באמרו שלא הי' ברצונו ח"ו לפגוע בכבודו רק משום שאינו יכול ליתן מרוגע לנפשו צעק לרוחו על הדבר הזה, וענה ע"ז הרב ההוא "נאמנים פצעני אוהב", וב"ה אשר ע"י כוחו של רבינו נתבטלה האסיפה לגמרי בהסכמת הרב הנ"ל, ומאז ועד היום לא נתקיימה שום אסיפה של אגודת ישראל בויליאמסבורג.

לרשעים ולהלבישה בלבוש מצוה רבה, והרבה מאחינו בני ישראל לא ידעו ולא יבינו כובד חטא והעון הלוז ונתחברו אל רשעי הדור המינים והאפיקורסים, או לנו שכך עלתה בימינו שיהודים שומרי תורה ומצוות מאשרים זדים גם בינים עיטי רשעה להצטרף אל שלטון הכופרים בארצינו הקדושה, אשר עצם קיומה היא מרידה נוראה במלכות שמים ונציאין וכפירה בתורתנו הקדושה ובי"ג עקרי האמונה, ומינים היוסדה ועד עתה העבירה מעל הדת אלפים ורבבות מישראל ונלאה את כל הארץ בטימאה וזוהמא, ואיך ויכלו יראי ה' האימרים שגע ישראל להמכר לעקר וללהנות מממנום להחזקת מוסדות התורה, וכי יעלה על הדעת שתורה סזו הנלמדת מכח מממנום של רשעים יש לה ערך של קדושה, פוק חזי לשונו הק' של רבינו יונה בפירש

ברוחניות ובגשמיות, וכל מי שרגלו אבותיו עמדו על הר סיני צריך להבדל מהם ומהמנונם בתכלית ההתבדלות, ובכך לעת כזאת עלינו להתחזק בדרך האבות עדי ירחם ה' על עמו ועל ארצו. (ברך משה פ"ר פתח)

ובדורינו השפל בעקבתא דמשיחא אשר החושך יכסה ארץ יש לעסוק בספרי מרן דודי זללה"ה אשר לכל ישראל האירי הדרך ילכו בה בעניני אמונות ודיעות, לכל יפלו ברשת זו טמנו המינים והאפיקורסים למיניהם, אלא להתחזק באמונת אומן בביאת המשיח וי"ג עיקרי האמונה, להתחזק בזה עד ביאת גוי"צ במהרה, כי בעוה"ר התחילו לומר ככל הגוים בית ישראל ולבסוף נעשה גרועים מהם, וידוע מהגעשה היום בא"י בהתמונות הנועפות גרועים מכל האומות, וכעת יש שם כמה אנשים מסלחה ומשמנה מהיהדות החרדית שהם צריכין להיות טמיר ונעלם מעיני הממשלה מיראתם שלא ימצאו ויובילו אותם במאסר, וכמו שהי' לפני המלחמה באירופא) ועוד מעט כי קרב היום אשר על זה אמר מרן דודי זללה"ה שיחיי' עוד ימים שלא יוכל איש יהודי לגור בארץ ישראל.

וברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים, וזכינו להיות במחיצתו של כ"ק מרן דודי ז"ע, ושלא להגרר אחר משאות שוא, אך עלנו להתפלל לה' שממדינה הלז לא יצא היקף חלילה לשום יהודי, וממש אסור להעלות על הדעת מה יהי' שם, כי הוא אסון גורא לכלל ישראל ואנו מאמינים שהגאולה יהי' בעגלא ובזמן קרוב, ועד אז צריכים אנו לרחמי שמים שנוכל להחזיק מעמד בכל הכוחות. (אבני שהם ל"ג בעומר עמוד כ"ה)

והנה מעולם לא היה כלל ישראל במצב עלוב ושפל כזה, כי כל אותם השנים מאז התפשטות הרעיון הציוני היה מרן כק"ד ז"ל צוזח כפרופיא על האסון הגורא שפקד את כל ישראל מאז תחלת התייסדותם פרקו מעליהם עול הגלות ועברו על כל השבועות שהשביע הקב"ה את ישראל. וכמה פעמים שמענו מפה קרשו כי כל האסונות שאירעו בזמננו וכל הצרות שסובל כלל ישראל במשך השנים הללו, הכל בעטיים של הציונים. כנודע כי חבלי משיח כבר המתיק הקדוש הרבי ר' אלימלך ז"ע וכבר היינו סבורים כי אחרי החבלים והצרות כבר יהיה סוף וקץ לכל צרותנו וכבר נזכה להגאולה שלימה. ושמעתי זאת מפי מרן דודי זללה"ה עוד זמן קצר אחרי צאתו מעמק הבכא, כי כל הצרות והתלאות שסבלו ישראל מאותו רשע ערוץ שיחיה מזיק, הכל נצמח ממה שמרדו באומות העולם ועברו על השבועות, וכנ"ל דכל כוחו ויכלתו

המשנה (אבות פ"א מ"ז) ואל תתחבר לרשע, שהוא עונש גדול שאין כמותו, כי החטא החמור אם פשע בו עשה עבירה אחת, אבל זה בכל העבירות שעושה הרשע יש לו חלק בהם, ונמצא עושה חטאים רבים גדולים ועצומים, שכן מפורש באבות דר' נתן (פ"ל מ"ג) כל המדבק לרשעים אע"פ שאינו עושה כמעשיהם נוטל שכר כיוצא בהם. (ברך משה פ"ר אמור)

וביותר צריך הכתוב לזרז בימינו אלה אשר בעוה"ר גבר האויב ומעשה שטן הצליח לנתק חבל הכסף מרוב מנין מן הכלל ישראל לאביהם שבשמים ומשנאי ה' נשאו ראש לעבור על השלש שבועות, והקימו ממשלת המינות בארצנו הקדושה, ואלפים ורבבות מישראל נקקרו על ידיהם משורש אבותיהם הקדושים ומשורש הקדושה, ועל זה דוה לבני כי בצוק העתים נלכדו ברשתם גם אנשים שומרי תורה ומצוות אשר לא ידעו ולא יבינו כי השלטון הזה הוא אסון גורא לכל ישראל, וחז"ל הזהירו אצל השלש שבועות (כתובות ק"א). אם אתם מקיימים את השבועה מוטב ואם לאו אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאליות השדה. וכאשר קרה לנו בדורינו שהותר דם ישראל כמים רח"ל, ושש מאות רבוא מישראל עלו על מוקדה הי"ד, וכבר האריך מרן דודי זללה"ה בויואל משה בהקדמה, שכל שזה בא בעון העברה על השבועות. וגם כעת עדיין לא באנו אל המנוחה ואל

הנחלה, ואין לך יום שלא תהא קללתו מרובה מחבירו, הי"י ולעת כזאת היובא רמיא על כל מי שיראת ה' ונגע ללבו, לטגן לבניו ולביתו אחריו להבדל מהם ומהמנונם, ולבלי להכשיל אף לרגע אחת במחשבת המינות, וכמו שאמרתי לפרש מה שאנו אומרים בנוסח התפילה וכל המינים כרג"ע יאבדו, כי על ידי רגע אחת של מינות יכולים להאבד ולהנתק משורש הקדושה חלילה. (ברך משה פ"ר יארא)

ועל אחת כמה וכמה בדברים הנוגעים ליסודי התורה ועקרי האמונה אין לנו אלא דברי הראשונים כמלאכים ומינה לא נזוע, ובפרט בימינו אלה אשר גבר האויב והוקם מלכות המינות בארצנו הקדושה, ומעשה שטן הצליח למשוך ברשתו הרבה משלומי אמוני ישראל, ואף שאין כאן שום על של ספק אשר הקמת שלטון יהודי טרם ביאת המשיח הרי הוא מרידה בח' ובתורתו, לבר מן דין הבה נתבונן מה היו אומרים על כך הצדיקים הקודמים, וכי מי לא ידע דעת קדשם של כל חכמי ישראל בדור הקודם אשר כולם פה אחד צווחו כפרופיא כי כת הציונות היא אבי אבות הטומאה, ובאם תעלה בידם להקים שלטון ומלוכה בארץ ישראל תהא זאת אסון גורא לכל בית ישראל

של המדיק בא מחמת עוונות ישראל. ואילו היו ישראל הולכים על דרך שהורו לנו הכז"ל על כל גל וגל נענעתי לו ראשי, להכניע עצמם תחת אה"ע, לא היה בא לידי כך. אלא שהמרידה במלכות שמים וההעברה על שלש השביעות הביא לידי כך שגשפך דם שיש מאות רבות מישראל, (ועיין מה שכתב מרן ז"ל בהקדמת ספרו ויואל משה באורך).

ובעוה"ר המרידה הנוראה במלכות שמים וההתגרות באומות העולם נתגברה בזמן האחרון באופן נורא ואיום, אשר לא היה כמותו מעולם. והשלטון מסור בידי מנהיגים

באמצעי של עקירת הדת, להגיע לתכליתם, אלא להיפך הם התכוונו לעקירת הדת, והוהו כל מגמתם, וכדי שיוכלו להגיע לתכלית זה השתמשו באמצעי של הקמת המדינה, שעל ידה יוכלו לבצע את עקירת הדת, והוה כל מזימותם השכם והערב, ואילו היתה בידם היו עוקרים כל זכר של תורה ויהדות מכלל ישראל, אלא שבחסדי ד' לא ניהו להם משמים לבצע זממם, ועדיין ישנם יהודים העומדים כנגדם ומוסרים נפשם למען התורה"ק.

(אבני שהם כ"ז אב עמוד קנ"ו)

* * *

יום חורבן הרבה בתי מקדשות

הז"ל זאגן (ראש השנה יח): שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינו, איז דא א סתירה, אויף איין פלאץ שטייט אז ס'איז (עיין אי"ב פ"א סל"ו) יותר משריפת בית אלקינו, האב איך געקלערט אז ס'איז איתרמי מילתא מען איז זיך צוזאמען געקומען היינט אויפדערנאכט וואס דעם טאג קען מען אנרופן יום שריפת בית אלקינו, ווייל די גמרא זאגט (ירושלמי יומא פ"א ה"א) כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, א יעדער דור וואס דער ביהמ"ק איז נישט אויפגעבויט געווארן, איז כאילו נחרב בימיו, אזוי ווי ס'וואלט ווען אין יענעם דור הרוב געווארן.

דער פעטער ז"ל זאגט (דברי יואל וישלה עמוד קעה) אז ס'איז ביי אים ברור אז ווען נישט דעם עון ווען נישט דער גרויסער הטא וואס מען האט מורד געווען אין מלכות שמים, ווען נישט דעם הטא - וואס מען איז ארויסגעגאנגען פון גלות, מען האט פון זיך אראפגעווארפן דעם עול מלכות שמים, מען האט אראפגעווארפן פון זיך דעם עול גלות - וואלט מען שוין לאנג ארויסגעגאנגען פון גלות, קומט אויס אז היינט אויפדערנאכט איז א טאג וואס מען דארף מתאבל זיין אויף שריפת בית אלקינו, דאס איז כל דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו.

אויף וועלכן דור קען מען דאס נאך זאגן ווי אויף די דרא בתראה וואס איז ממש נישט נאר כאילו נחרב בימיו, אזא גרויסער עון, ווי דער פעטער ז"ל זאגט אין דברי יואל אז מען זאל צוזאמען נעמען אלע עבירות און מען זאל עס שטעלן על כף מאזנים, און מען זאל נעמען דעם עון אין שטעלן אויפן צווייטן כף מאזנים איז דאס מכריע, דאס איז שקול קעגן כל התורה כולה.

בעוונותינו הרבים איז געשען וואס איז געשען ויצא העגל הזה, די מדינה וואס איז מיוסד אויף עבודה זרה גילוי עריות און שפיכות דמים - ס'איז נישט קיין גומא מען דארף דאס נישט מגזים זיין - ווייל דאס איז בפועל ממש עבודה זרה גילוי עריות און שפיכות דמים, ווער ס'האט א השגה וואס ס'קומט פאר אינעם פלטרין של מלך אין ארץ הקודש, אין דעם טאג איז די שכניה הקדושה זיך מצער.

דער פעטער ז"ל זאגט אין א שלש סעודות תורה (דברי יואל תוריע עמוד שס) אז לעולם וואלט מען ווען געדארפט גוזר תענית זיין אין אזא טאג, די חכמי המשנה און די חכמי הגמרא וואלטן זיכער גוזר תענית געווען פאר כלל ישראל פאר דעם גרויסן אומגליק וואס איז געשען, בעוה"ר מיר זענען נישט בכח גוזר תענית צו זיין, אבער רעדן דארף מען דערפון און נתעורר ווערן דארף מען... (כאן הארץ דברי הספד על הגה"צ משארמאש זצ"ל ופעולותיו למען המלחמה לה' בעמלק הציוני)... איז היינט אויפדערנאכט אין דעם יום המר והנמחר - ווי דער פעטער ז"ל רופט אן דעם טאג ה' אייר, ווי ער שרייבט אין ויואל משה יום המר והנמחר, דאס איז שריפת בית אלקינו, אז מען דערמאנט זיך וויפיל אידישע קינדער האט מען מעביר געווען על הדת די אלע יארן, און דאס איז שריפת הנשמה כאטש דער גוף איז קיים, ווי ס'שטייט אין ספרים (עיין אלשיך תרומה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שטייט נישט בתוכו נאר בתוכם, ווייל ביי יעדן ערליכן שטוב קען זוכה זיין צו השראת השכינה, און גדול המהטיוא יותר מן ההורגו, אז מען איז מחטיא אויפיל אידישע קינדער האט מען פארברענט די אלע בתי מקדשות די אלע היכלות די אלע נשמות האט מען פארברענט, דאס איז שריפת בית אלקינו ממש, איז די צייט יעצט צו באוויינען חורבן בית המקדש, נישט איין בית המקדש, נאר א מיליאן בתי מקדשות און אפשר נאך מער וואס איז אין משך פון די יארן איבערגעפירט געווארן פון דת ישראל.

מתוך דרשת כ"ק מרן רבינו שליט"א בכינוס הספרו על הגה"צ משארמאש זצ"ל אור ליום ה' אייר שנת תשמ"א לפ"ק בבהמ"ד הגדול בקריית יואל יע"א

גרויעם כאלה ששינו לגמרי את דמות צורתו של עם ישראל והפכו אותו לעם של מלחמות וקרבות. ונדע מה שאמר הגה"ק מהרש"ב מליובאוויטש זי"ע כי הציונים גרויעם מן המשכילים, שהפכו לגמרי מהות עם ישראל. וכחיים רואים זאת בעלול, כי הפכו את טבעם ומהותם של ישראל עד שקיבלו דמות של שואפי קרבות ושופכי דם ח"י.

עד שלא נשמע כזאת בקרב מדינת העולם המתוקנים להלחם על עיר גדולה מלאה אוכלסין וטף בעבור שנכנסו אל תוכה כאלה שאינם רוצים להכנע. ורק אצל רוצחים מופקרים שמענו כזאת, שהרגו את שונאיהם אנשים נשים וטף כדי לכבוש את המדינה. ואיך ישמע כזאת אצל אנשים מזרע ישראל. ואנה אנו באים מחילול שם שמים בעיני כל הגוים אשר יביטו על יהודים כעל רוצחים ח"ו.

(אבני שהם כ"ז אב עמוד צ"א)

* * *

ובעוה"ר זה עתה הם זוממים להעביר חוק לגיס את בני הישיבות לצבאם, וגדול הפחד בקרב בני התורה בא"י אם יבצעו רשעים הללו זממם, ואזי לו למי שמתגייס ומובל לשרת בצבא שלהם, אשר שם מקור ההפקרות והטומאה, והם משתמשים בכל אמצעים להעביר את המשרתים בצבא על אמונתם ורתם מלבד עצם האיסור הנורא ליטול חלק במלחמותיהם ובמרידה באומות שלהם. וידוע דהוה מרגלא בפומיה דמרן כק"ד הגה"ק זי"ע שלא שהיתה מגמתם לייסד מדינה ולצורך כן השתמשו

ומידי דברי מזה לא אמנע מלהזכיר על העיקר שיתפללו על ביאת המשיח, שהוא ז"ל צפה כל ימיו על זה, והשתוקקתו הגדול לביאת משיח הביאהו להתריע על אלו שהחליפו את אמונתם לחיי שעה, ונכשלו להאמין באותן שהמירו את הגאולה במדינה הציונית שעמדה בעוה"ר בימינו אלה, וזה גרם לו ליצא במלחמת קודש על הציונים שהעמידו מדינה בפני עצמם, והדבר היה כואב לו עד דכדוכה של נפש, כי ראה בזה פגם בעיקרי יסודי האמונה בביאת

מצייגים עצמם כאילו הם הדוכרים והעושים מעשיהם בשם כלל ישראל. והנה היהדות החרדית המשתייכת למחנינו מפורסם בכל העולם. כי אין להם שייכות למדינה, וכל המשתייך למחנה זה ידוע ומפורסם לכל כי הוא מתנגד למעשיהם ואין לו חלק ונחלה עמהם, ודבר זה חוזר ומתפרסם בכל עת במחאות אדירות בחוצות ניו יורק. אמנם כל יהודי חרדי שאינו משתייך למחנה זה, אם אין הוא מגלה דעתו נגד הציונים, הוא נחשב בעיני העולם כתומך בהם ומסייע בידם.

(אבני שהם כ"א כסלו עמ' פ"ז)

והחובה מוטל עלינו לזעוק מרה נגדם אשר מתערכים יותר ויותר בהנהגת המדינה, ומכניסים ומושכים אלפים ורבבות תמימים לרשת הציונות באופן נורא ובכפיה ובלחץ שלא היה כמוהו, ותכסיכיהם של הדתיים למיניהם בדו"ד להרכבת הקאאליציע, שהם מנהלים מר"מ בממשלת הכופרים, ובפרטי אשר דימנינו אלה שמנהלת ויפוח אודות החזרת שטחים שכבשו במלחמתם, וכעת נתפרסם על ידם במכתבי העתים אשר בכל העולם כולו, כי רצונם של הדתיים להתחבר אל המפלגה שאינה מוכנה לשום פשרות ורק הכרזת מלחמה בפיהם, ובגלל זאת ניצר הרושים בעולם כולו כי הדתיים דוגלים במלחמת הרמה נגד הערבים ואינם מסכימים לשום ויתורים, וברחבי תבל תמהים הגויים ואומרים למה לא יסכימו הדתיים לפשרות כדי להשיב שלום. ולא יאומן כי יסופר כמה גדולה הסכנה בצעד זה של המפלגות הדתיות ללכות תבערת

ליכא מידי דלא רמיזא...

פעם אחת הגיע למורן רבינו הק' בעל דברי יואל זי"ע איש אחד אשר הי' לו דיעות כוזבות בעניני ציונות, והלה אמר לרבינו מפני מה יצא הקצף על עצם הקמת המדינה, הרי אם יתנהל המדינה ע"פ תורה אין שום רע במדינה, רבינו ז"ל שוחח עמו הרבה וביאר לו את חומר הענין שאסור אפי' להעלות במחשבה הרחורים כגון אלו שהם דברי כפירה ומינות, כי אנו יהודים מאמינים בני מאמינים צריכים לדעת שכל דבר שיש לו רק שייכות לציונות או להציונים הוא אסון נורא לישראל ודין גרמא לעיכוב גאולתנו ופדות נפשינו.

בתוך הדברים נסתובב השיחה אודות ה"יום טוב" שבדו הציונים מלבם, וקראו אותו "יום העצמאות" שבו הוקם ממשלת הכופרים, והציונים שמחים וחוגגים ביום זה ואומרים הלל בעת התפילה ואף יהודים חרדים לדבר ה' שנגררו אחריהם ואמרים הלל ביום זה, והתבטא רבינו ואמר: "עם איז נישטא קיין גרעסערע כפירה און ניאויז בה' ווי דאס וואס זיי זאגן הלל".

והפטיר רבינו ואמר בדרך צחות: "מצאתי רמוז בתורתנו הק' בפרשת המועדים על "יום העצמאות", דבפרשת אמור מפרט הכתוב כל המועדים, פסח, שבועות, ראש השנה, יו"ב, סוכות, ואחריו פרשת המנורה דמבואר בספד"ק שרומז להנוכה, תיכף לאחמ"כ מתחיל הפרשה של "ויצא בן אשה הישראלית ויקב את שם ה'" שחירף וגידף את שם ה', וכאן מרומז ה"יום טוב שלהם" ה' אייר, שהיא כפירה וניאויז בה' ובתורתו...

*

מן הראוי לציון דבר פלא כי לפי החשבון הי' פרשה זו של "מכרך את ה'" בעצם היום הזה של ה' אייר, הדנה רשיו"ל פי' עה"פ ויצא בן אשה ישראלית מהיבן יצא רבי ברכיה אמר בפרשה שלמעלה יצא לגלג על לחם הפנים וכו', ומתניתא אמרה מבית דינו של משה יצא מהיבן שלא רצו ליתן לו חלק ונחלה בתוך בני ישראל מפני שהי' בן איש מצרי, ובאמת אלו ואלו דברי אלוקים חיים שהמכרך את ה' עשה שניהם הן שלגלג על לחם הפנים, והן שקילל את ה' לפי שלא רצו לתת לו נחלה, וזאת אומרת שמעשה זה הי' כשב"ק אחרי שהקריבו את לחם הפנים, ובאותן ימים הראשונים של חודש אייר שבו ציוה הקב"ה לחלק את הנחלות "למשפחתם לבית אבותם". והנה בשנה ההוא חל ראש חודש ניסן ביום ראשון שזה הי' אחד מהעשר עטרות, נמצא שר"ה אייר הי' ביום שני ושלישי, ושב"ק לאחר מכן - שבו לגלג על לחם הפנים - הי' בשב"ק ה' אייר, וכך נרמז שבן האשה הישראלית שחירף וגידף את ה' עשה זאת ביום ה' אייר, ולדאבונינו נשנה הדבר שנים רבות לאחר מכן שבו ביום ניאצו את ה' בהקמת שלטון הכופרים ואתו חירוף ויודוף נמשך עד היום הזה...

המשיח, שיסוד האמונה היא שהקב"ה בכבודו ובעצמו יבא ויגאלינו שנית, ועל זה המתינו כל ישראל בכל הדורות בגלות, וכמה פעמים שמעתי מפה קדשו שאמר שזהו גורם אריכות הגלות ועיכוב גאולתנו ופדות נפשו, ובלעדי זאת בלתי שום ספק שהיינו עומדים כבר אחר הגאולה שלמה, וגם החזיק שהמדינה היא ממש כוחו של השטן והס"מ בעצמו.

(אבני שהם כ"ז אב

עמוד רל"ט)

ולפי דעתי היובא רמיא על כל היהודים ברחבי תבל, מכל החוגים ומכל הקהלות והעדות, אשר לבם כואב על מעשי הציונים, ונפשם יודעת מאד כי המה משליטים כפירה ומינות על בני ישראל, לגלות דעתם ולהודיע במכתב לצירי המדינה הציונות בארץ מושבם כי המה אינם משתייכים לבת הציונים והם מנערים עצמם ממעשיהם ולדעתי חוב גדול מוטל על כל יחיד ויחיד להודיע זאת לשלטון הציוני וגם לממשלת המדינה אשר דר בה כי כל אלו השותקים ואינם מודיעים זאת, הם נחשבים אצל העמים ואצל הציונים כחלק בלתי נפרד מהמדינה. כי הציונים

האנטיסעמיטיסם ברחבי העולם כי ביטו על יהודים כעל צמאי דם שאינם מוכנים לוותר, ומי יקח על נפשו אחריות נוראה כזו לגרום להרבות שנאת ישראל ולהכניס בסכנה עצומה את כלל ישראל במקומות שונים, וברור הדבר כי הרושם אצל אוה"ע הוא שכל היהודים שומרי תומ"צ דעתם נוחה ממעשי הדתיים שם, וזה עלול להביא תוצאות חמורות מאוד, וצא וראה מה אירע לפני כמה שנים

בעיר ווינא שהשליכו הערביים פצצה בבית המדרש החרדי בעיר, וכיון שנתנה רשות למשחית שוב אינו מבחין וכו', ובעיני האומות כל החרדים נחשבים לאחת, ומי התייר להם כזאת להעמיד יהודים ברחבי תבל בסכנה גדולה ח"ו, והכל בעבור בצע כסף ששיינו מהשתתפותם בקאאליציע.

עד היכן הגענו שיהודים חרדים אינם בושים ואינם יראים להכניס את כלל ישראל בסכנה ולהפקיר גפשות ישראל ברחבי העולם, ומלבד זאת היתכן להשתתף עם

השופכים דם גפשות ישראל במלחמות תדיר, ואף נפש אחת מישראל נחשבת להרבה, ואין ראוי שתאבד ח"ו אפי' נפש אחת על מזבח הציונות.

ושמעתי פעם מפ"ק של מרן כ"ק דודי זלה"ה עוד טרם שנתייסדה המדינה של הציונים בארה"ק, וכבר עמדו בקשרי המלחמה עם הערביים והרבה יהודים נהרגו אז ר"ל בין החרים על הדרוכים המביאים לירושלים, ואמר הוא ז"ל שחבל מאוד על כל נפש מישראל הנחרטה עבור הקמת מדינתם, ופי' אז נוסח ברכת נחם שאומרים בת"ב במנחה, לבי לבי

על חלליהם מעי מעי על חלליהם כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, דלכאורה מהו הניתנת טעם כי אתה ה' באש הצתה למה שהקדים לבי לבי על חלליהם, אמנם הכוונה **שחבל על כל נפש ונפש מישראל שנאבד ע"י מלחמותיהם, כי הקב"ה הלא הבטיח לנו שהוא בעצמו יושיענו, וא"כ כל נפש מישראל שגופל הלל למען מדינתם הרי הוא אבדון לבהלה ולרוק רח"ל, וזהו שאומרים לבי לבי**

על חלליהם מעי מעי על חלליהם שנפלו שדור בחנם ללא תכלית, והטעם כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, ומכיון שהבטיח הקב"ה שהוא בעצמו יבנה את ירושלים אם כן יהי' זה בלי הפלת חללים ר"ל ועל כן לבי לבי על חלליהם, עד כאן תוכן דבריו הק'.

עלינו לשבח לאדון הכל, ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, ובמעמד קהל ועדה בהתאסף כולנו יחדיו ביום ההצלה של מרן

זי"ע העת והעונה הוא להורות לה' אשר שלחו אלקים לפנינו להחיות לפליטה גדולה ולהורות את בני ישראל את דרך התורה האמתית, והאיר במאור תורתו וקדושתו הבהיר לתוך לבבות בני ישראל, ליישר לבבם להאמין אמנות אומן בהש"ת ובתורתו הקדושה ושלא להתערב עם כוחותיו של עשו וכת דלילה, ובשבילו ניצלנו כולנו, בהקימו וביסדו לגיון של מלך בכל תפוצות ישראל, אלפים ורבות יראים ושלימים הנאמנים לה' ולתורתו, ומכריזים קבל העולם כולו ומפרסמין את האמונה הטהורה.

(אבני שהם כ"א כסלו עמוד ק"ב)

בדברות קודש שהשמיע מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע בעצרת מוחאה נגד גזירת היטוטי שכבי אמר רבינו בתוך הדברים ששמע מדודו מרן רביה"ק זי"ע שאמר לו לפני קום המדינה שאם ח"ו יעלה בידם לייסד מדינה נגיע למצב שכל דבר פשע ורשע שיסופר עליהם לא יהיה בגדר הבלתי יאומן, עכ"ל, ולמותר לציין כי בימים ההם היו דברים אלו כחידה סתומה ובלתי מובנים, אכן כהיום הזה שישים שנים אחריה נתברר הדבר כי זה היה כל רצונם ומגמתם לשרש ולעקור כלחוד השור כל זיק של תורה וקדושה מזרע ישראל רח"ל.

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

מה שהאריך בזה מדברי המפרשים בביאור מאמרם (שבת קי"ח:) הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף, ומכל שכן אלו המגדלים ומהללים על נסי הצלחת הרשעים, אין לך חירוף וגידוף גדול מזה, ועל זה מתאונן הכתוב על ימי עקבתא דמשיחא ומתמיה ואומרת, בני איש הם שומרי תורה ומצוות כפירש"י, עד מה כבודו לכלימ"ה, ר"ל עד אנא אתם מנאצים ומבזים את כבודי במה שאתם אומרים שהקב"ה עושה נסים לרשעים, ועוד אתם מהללים לה' על דבר זה ואומרים הלל שלא בעונתה, ומזה ראייה כי תאהבון ריק, שאתם אוהבים התגברות כח הס"ט"א, תבקשו כוב סלה, ועל כן אף במה שאינם נסים באמת גם כן אתם מוסיפים לומר ראו כמה גדול כח צנחון ידיהם של אלו, השי"ת ירחם עליהם ויפקח עיני העורים לראות ולאהוב את האמת ולהתרחק מן השקר, ובמהרה נזכה לישועה האמיתית בביאת משיח בן דוד בב"א. (שערי תהלה)

ונראה הדנה בעוה"ר כח הס"ט"א גבר ושטנא נצח, אנשי רשע נשאו ראש והקימו להם ממשלת זדון בארצנו הקדושה, וזרם המינות מתפשטת בעולם, ולדאבונו נמצאים גם שומרי תורה ומצוות שטחו עיניהם מלראות את האמת ונגררו בעצת רשעים, ובר בכד לכו אתם, ולא די שאינם מוחים בידם אלא גם מסכימים בדברים כמה שהמרוד באומות ועברו על השלש שבועות שהשביע הקב"ה את ישראל (כתובות קי"י): ועוד מוסיפים חטא על פשע במה שהם שמחים בנצחון המדומה של הרשעים במלחמותיהם, ואומרים שנגעשה להם נסים גלויים עד שהיה קוראים הלל שלא בעונתה ביום אידם, דבר שפיתוהם אך למחסור בגדל הגיאוף בה' ובתורתו הק' שיש בזה, ה"י. ופוק חזי כסף נבחר לשון צדיק כ"ק מרן דודי זלה"ה בקונטרס על הגאולה ועל התמורה (סימן ל"ד)

עולת החודש

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הגי אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבוחה"ק על טהרת הקודש

חודש ניסן

מו"ה שמואל זאנוויל פרענקל הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה יואל פריעדמאן הי"ו
המלמדים: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

מו"ה אברהם ויזדער הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה אלימלך בראך הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארץ שליט"א

מו"ה יואל עפשטיין הי"ו
המלמדים: הר"ר יעקב מאיר ראזענבערג שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מו"ה אברהם מאיר ווערצבערגער הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מו"ה משה אפרים שטיינמעץ הי"ו
המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה שמואל פרענקל הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה יואל טעללער הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה מרדכי צבי קאהן הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יוסף ברוך פאללאק בי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה משה אליעזר זאלדאן הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה שמעון ישראל כהנא הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה שלמה הערש עקשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א

מו"ה אברהם שניצלער הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה יצחק פרענקל הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

החודש הזה לכם, לכם לכל צרכיכם, עליכם ועל בניכם, וישלח ברכה ה' אליכם, להשפיע מעין הברכה כפעולתכם, הון ואושר בביתכם, תענוג ונחת כל ימי חייכם, ועומדת לעד צדקתכם.

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון, בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

ימי הספירה (ב)

בהם תוס' הארה כל שבת הוא כב' שבתות ועליהם נאמר אלמלי שמרו בני"י שבת אחת מיד נגאלין ובמק"א נאמר שתי שבתות והיינו שבת של ימי הספירה חשובה כב' כל שבת מאלו השבתות יש להם מדה אחרת שכל מי שיש לו לב מבין ומרגיש בכל שבת טעם אחר. (בית אברהם)

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום ר"ל כשלא עשה תשובה ולא העיר א"ע תיכף בתחילת ספירת העומר אל יאמר שאין לי עוד תקוה אלא עד ממחרת השבת השביעית תספרו ר"ל כל זמן שיש אפי' יום אחד מהספירה תספרו ר"ל תוכל להאיר ביום זה כל החמישים בתשובה.

ואיש כי ימכור בית מושב, הוא הלשון החוטא בברית הלשון אשר היא מסובבת חומר ואין לו התיקון כ"א בתורה כמבואר בערכין ותקוני' תלוי בימי ספירה שבין פסח לעצרת וביום העצרת הוא היובל שבו יתקנו כל בני תורה ויקנו בו שלימות, והיתה גאולה עד תום שנת ממכרו עד שיקבל תמימות שנה שהוא עומד שכל שנה ושנה מקבל תמימתו בימים האלה כדכתי' תמימות תהינה ימים תהיה גאולתו ר"ל ידע בנפשו כי הוא גואל ימים עליונים שנפגמו ואם לא יגאל ר"ל אזי ח"ו יקום לצמיחות לקונה אותו הוא היצוה"ר הלוחם עליה עיר ההיא הקטנה ולא יצא ביובל ביום מ"ת כשיקבלו כל בני תורה תמימותם, הוא בחוץ יעמד ר"ג מהאי כיספוא.

וחמישים יום שבין פסח לעצרת הם שבת של כל השנה כי ימים הללו הוכנו לקבלת התורה כי בכל יום מימים אלו, הוכנו להכנס במ"ט שערי קדושה ואם בימם אלו משימים לב לשוב אל ה' בכל לבבם ונפשם, מכינים לעצמם ליכנס לשערי קדושה למ"ט שערי קדושה. (קומץ המנחה)

אומרם ז"ל (וזהו ויחי רכ"א ב') על יקרבו כו' (בראשית מ"ט כ"ז) כי ימים שנעשו בהם מצות הם חיים וקיימים. ומה גם יום מתן תורה שלא נהיה כמוהו כנודע, שודאי שלא חלף עבר כי אם קנה עצם קדושה רוחנית קיימת. ואם כן כדי הוא לקבוע אליו יום חג ה'. אך אמר אלקים אם אומר להם בחודש השלישי בששה לחדש שנתתי לכם התורה חג לה', הלא יתחמץ ישראל באומרם איך נשמח ונחוג את חג ה', אחר שעד המלך במסכוו הנפך לאבל מחולנו ושמחה לתוגה הנפכת בכל הרעה אשר נהייתה על תבנית שור אוכל עשב, אך אין ספק כי הוא יתברך תשובתו בצדו כי יאמר מה לעשות עוד ולא עשיתי לכם הלא מאנשים עשיתי אתכם עד הייתם כאלהים, כי השמע עם קול אלהים ככם מדבר מתוך האש, כי הלא כטומאת הנדה היתה בכם כמו שאחז"ל שעבודה זרה מטמאה במשא כנדה, ועל ידי דם פסח ומילה העברתי העביר טומאתכם, ולמען הלבין אתכם כימי ליבון אשה דוה המתקדשת מטומאתה, עשיתי לכם שבעה שבתות לעומת שבעה נקיים, עד הטהרתם מכל חלאת שיורי זוהמא, עד עליתם למעלה ממלאכי השרת שהנחתי אותם מהיות לי מרכבה השריתי שכינתי עליכם כמאמרנו על פסוק ואתא מרבבות קודש ולא אמר ברבבות, והא ענין אני אמרתי אלהים אתם, הנה בזמן מועט העליתי אתכם מתוך טומאה רצוצה עד גדר עליו ממלאכי השרת. (אלשיך הק')

פסח וימי הספירה הם שורש לכל ימות השנה ובדרך שאדם הולך בהם, מוליכין אותו כל ימי השנה. (נהר שלום)

כמו ר"ה עשיית ויוה"כ כמו"כ פסח הוא בחי' ר"ה, וספירה בחי' עשיית ושבועות כנגד יוה"כ"פ. (בית אברהם)

שבע שבועות תמימות תהינה לכה"פ השבתות והיו תמימות, כולם קודש לה' השבתות של ימי הספירה שיש

קחו ברכה אל תוך בתיכם

נעמט אריין אין שטוב

דעם הייליגן רבי מאיר בעל הנס פושקע

פון כולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק צדקת רבי מאיר בעל הנס

רופט: 917-880-2712

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — סז — בלתי מוגה

יום ב' דחול המועד פסח תשס"ח לפ"ק

ביקור כ"ק אדמו"ר מגאלאנטא שליט"א בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל וע"א

רבינו קיבל את פניו בכבוד

האדמו"ר מגאלאנטא הציג את התנזו החשובים שיהיו, ואמר על אחד מחתניו שהוא ממשפחת ניישלאם (בן הרה"ג ר' שלום ניישלאם שליט"א הרב מברעזנא)

וסיפר רבינו שכאשר התחיל לעסוק בחיפוש החיטים המהודרים לצורך מצות מצוה, נסע למעון הרב מברעזנא שליט"א בבארא פארק, שהוא יחיד מומחה בענינים השייכים בחיטים, ושקל וטרי עמו הרבה כסוגיא זו.

האדמו"ר מגאלאנטא: זייער מומחיות אין ווייץ גייט שוין צוריק מיט אסאך יארן, זיין זידע האט שוין געטוהן אין דעם.

רבינו: יא, זיין פאטער רבי גבריאל (ה"ה הגה"ח רבי גבריאל יודא ניישלאם שליט"א, אחיו של להבחלה"ח הגה"צ רבי משה ניישלאם זצ"ל גאב"ד שיכון סקווירא).¹

דאס ענין פון די ווייץ איז א שווערע זאך, נישט יעדער קען דאס, מ'דארף דאס גיין נאכקוקן, דער דברי מלכיאל רעדט זיך שוין אפ אויף דעם.²

מענטשן פארשטייען נישט וואס ס'מיינט שניידן ווייץ, ס'איז גארנישט תלוי אין א מענטש, אוודאי ביי יעדע זאך דארף מען האבן סיעתא דשמיא, אבער ווען איינער גרייט זיך אן א מצוה בעקערריי, איז אזוי, די אנדערע זאכן פון באקן קען מען זיך אנגרייטן, ס'איז תלוי בידו, אוודאי מיט סיעתא דשמיא, אבער שניידן איז אינגאנצן תלוי נאר אינעם אויבערשטן, אז ס'רעגנט א טאג פריער אדער שפעטער איז שוין דערנאך... מזווייסט נישט צי מ'זאל גיין שניידן אדער מ'זאל ווארטן אויף מארגן, צי מארגן וועט נישט זיין ארגער, צי מארגן וועט רעגענען, און אפילו ווען ס'רעגנט נישט, אויב דער וועטער איז פייכט קען מען נישט שניידן.³

ראיתי חטים עם הכשירים מרבנים ונמצאו המין גמור והיו ראוי למנות ע"ז אנשים מיוהדים שידוע שהם בקיאים היטיב בזה וזה ראוי לתת כתב קבלה להאיש הבקי בזה, וגם שיהא ירא שמים גדל שלא יתעצל בזה כי הוא טורח עצום להשגה היטיב על כל גרעין וגרעין כאשר נוכחתי לדעת", עכ"ל.

3

ע"י בגליונטו של חג הפסח העעל"ט במדור משולחן מלכים, שיה גרם לרבינו שליט"א לבחור בחטים שנקצרו בארזאנע, ורבינו שליט"א סיפר שם שדו"ר רביה"ק בעל דברי יואל ז"ע לקח משם חטים בשנותיו האחרונות כשהי' בבריות.

ועי קונטרס שימור לשמה מהגה"צ אבד"ק פריימאן זצ"ל שכתב שרבינו ז"ע לקח כמה שנים חטים מארזאנע בשביל שאין יודר שם גשמים, ונזכר ג"כ בשו"ת קנין תורה (ח"ב סי' פ"ג) שמהדרים ליקח חטים מארזאנע מפני שאין שם גשמים ולא שכיח מצומחים ומבוקעים.

1

ע"י בס' ומשה היה רועה (ח"ד, פרק "על משטר הדת") שר' גבריאל יודא הנ"ל הי' מייסד ומנהל בית אופה קערעסטרי, שעמד רבות בשנים תחת השגחתו של מרן רבינו בעל ברך משה ז"ע שתיקן וסידר סדר האפי'.

2

ע"י בשו"ת דברי מלכיאל (חלק ג' סי' ב"ב) באריות נפלא בדיון חטים מבוקעות ומצומחות והתמרמר שם בלשונו: "וכזה ראיתי מבוכה רבה שכל מורה בודק חטים אף שאינו בקי בטוב חטים בקעות, ובעיני

האדמו"ר מגאלאנטא: אינטערסאנט, מ'איז אזוי נוהג מיט די אלע הומרות והידורים אז ס'זאל זיין שמירה משעת קצירה, און מ'באקומט יעדעס ווייצל פון מבוקעות ומצומחות, על פי הלכה קען מען אויך קויפן קמח מן השוק (שו"ע או"ח סי' תנ"ג סי"ד).

רבינו: יא, אבער דער מציאות איז אז מ'קוקט איבער די ווייץ, מ'שפרייט זיי אויס...

האדמו"ר מגאלאנטא: כ'געדענק אז אין די ישיבה פלעגט מען קלויבן פאר'ן רבי'ן ז"ל (מרן רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע) שוין ארום פורים צייט.⁴

רבינו: צו קענען קלויבן ווייץ דארף מען וויסן וואס צו קלויבן, די בחורים על פי רוב הייבן נישט אן צו וויסן וואס ס'איז א מצומח און וואס ס'איז א מבוקע.⁵

האדמו"ר מגאלאנטא: מ'האט אנגעזאגט פאר די בחורים אין די ישיבה אויב מ'זעהט עפעס אנדערש ווי א גאנץ ווייצל, זאל מען דאס שוין ארויס ווארפן.

רבינו: ס'איז זייער שווער צו זיין א מבין.

איבער קוקן דעם שפיץ איז אסאך אסאך שווערער ווי איבער קוקן א אתרוג...

האדמו"ר מגאלאנטא: אז ס'איז אביסל געעפנט איז שוין נישט גוט, מ'דארף האבן זייער שארפע אויגן צו דעם.

רבינו: א אתרוג איז פיל גרינגער איבער צו קוקן ווי די ווייץ.

האדמו"ר מגאלאנטא: א אתרוג זאל זיין כשר איז ווען דאס פינטל איז נישט נראה לעינים (שו"ע או"ח סי' תרמ"ח סי"ט ובנ"ב).

א' מבנינו: די ווייץ זענען דאך קליין, דאס מאכט ס'זאל זיין זייער שווער צו איבער קוקן.

*

האדמו"ר מגאלאנטא: ווי אזוי האט זיך דער ייטב לב געפירט ביי די סדרים, ער האט אריין געקוקט אין אר"י סידור אדער אין די כוונות?

רבינו: ער ברענגט טאקע אסאך קבלה זאכן, כזויים אבער נישט צי בפרהסיא האט ער אויך זיך באנוצט מיט די ספרים.

האדמו"ר מגאלאנטא: דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל זי"ע) האט יא געהאט דעם אר"י סידור פאר זיך.

רבינו: יא, ער האט דאס געהאט ביי תקיעת שופר און ביים סדר.

האדמו"ר מגאלאנטא: דער ייטב לב האט זיך זייער שטארק געקאכט אין קבלה, און ער שרייבט אויפן עמרת צבי "רבינו".

רבינו: אלעמאל רופט ער איהם "רבינו" אדער "רבינו הקדוש".

כ'האב אסאך אריינגעטראכט דערין, פארוואס ער רופט איהם "רבינו", כזויים נישט צי ער האט אים אזויפיל געקענט...

האדמו"ר מגאלאנטא: מ'האט אמאל געפרעגט דעם רבי'ן ז"ל (רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע) דערוועגן, און דער רבי האט קודם געענטפערט "אויפן עמרת צבי איז דען א חידוש פארוואס מ'שרייבט רבינו?!", און איינמאל האט

ואגב מה שנשאל בקנין תורה אם מותר להזור ולטחון עה"פ החטים האלו כדי להוציא מהם כמות חשוב של קמח, אותה שאלה נשאל ג"כ הגאון הגדול בעל שבת הלוי שליט"א (ח"ד סי' 3) שהשיב למו"ה יחזקאל שרגא הכהן ראזנבערג נ"י (בן המה"ח ר' יודל הכהן ראזנבערג ז"ל שהי' מגדולי בית האופה דקהלני) ובסוף התשובה סיים בזה"ל: "אבל כבודו כתב בהשאלה הדמדובר כאן בחטים שברור שלא נפלו עליהם גשמים לעולם והם הכי מהודרים א"כ מצד הימוץ ותעובת אין מקום לדון כאן", עכ"ל.

4

עי' בס' מבצר תורה ויראה ח"א שכן היה נהוג בישיבה"ק שתלמידי הישיבה היו רגילים לבדוק החטים לצורך מצות מצוה של רבוה"ק זי"ע.

5

במהור דברי יואל לפסח (עמ' ה) הובא פי כ"א בשעה שהבחורים התעסקו בכרירת החטים בעיר קראלי, נכנס רבינו וראה שהרבה חטים אף שהם יפות ג"כ מרקים עם החטים הפסולות משום שהבחורים מעו והשבו ניש לרוק אותם, ועל שאלתו של רבינו השיבו הבחורים שהחטים הללו נראות המוצות וכו', אבל רבינו לא היה שבע רצון מתשובתם והגביה מהארץ כמה מהחטים הללו וראה שורקו חטים יפים, והוכיחם רבינו על כך מדוע אין מבררים היטב, ואמר להם כי ידוע שרשעים צריכים לעבור ? מדורים בגיהנם עד שמוזככים, וכן הדבר עם החטים שצריכים לעבור הרבה דרגות עד שהן מתוקנות דהיינו א' הזרעה, ב' שיושרשו בקרקע, ג' שיצמחו ולא ירקבו, ד' לכל יתליעו, ה' בשעת קצירה שהשבלים לא יטארו על פני השדה, ו' שלא יאבד החטה בשעת הידוש, ז' שלא יאבד בעת שמאספים שקי התבואה, וכהיום שבועות השי"ת הגיע החטה לכאן לשלום מדוע אינכם מביטים היטב על החטים וזורקים אותם לאשפה, ומדוע לא תרחמו על החטה שתגיע לתכלית שנבראה.

דער רבי געזאגט אז ער האט איהם גערופן רבינו וועגן ער איז געווען זיין תלמיד דורך זיינע ספרים (שהי' מרבה לעסוק בספריו הק').

רבינו: יא, ס'איז אזוי, דער עמרת צבי איז געווען ביים ישמח משה...⁶

האדמו"ר מגאלאנטא: דעמאלטס האט דאך דער ישמח משה אויפגעקערט צו עסן מיט א גאנץ...⁷

רבינו: יא, אזוי זאגט מען פון רבי הערשעלע ליסקער.

והמשיך רבינו לספר: דער עמרת צבי האט געמיינט אז דער ישמח משה וועט אים בעטן על זאל בלייבן אין איהעל אויף שבת, אבער דער ישמח משה האט אים נישט געבעטן, איז ער נישט געבליבן אין איהעל דארט אויף שבת, נאר ער איז געפארן אין א שכנות'דיגן שטאט נעבן איהעל אויף שבת, ווייל אין יענעם יאר איז תשעה באב געווען זונטאג, און דער עמרת צבי פלעגט פירן געהעריג שלש סעודות אזוי ווי יעדע וואך, ער פלעגט אריינציעהן אין די נאכט אריין, און דער ישמח משה האט געזאגט אז אין איהעל זענען דא צופיל מתנגדים, האט ער נישט געוואלט אז זיי זאלן דאס זעהן און ס'זאל ווערן א גערודער, וועגן דעם האט ער אים נישט געלאדנט אויף שבת, און דער ייטב לב איז מיטגעפארן מיטן עמרת צבי אויף שבת.

6 סיבת ביאתו של הרה"ק מוידויטשוב לאהעל יסופר בתהלה למשה, כי הרה"ק נהלה עד מאוד ל"ע והיה בסכנה עצומה, וגילו לו מן השמים ששלשה מצדיקי הדור מסרו נפשם עליו בתפילתם שיחזור לאיתנו ויתרפא, האחד היה מרן הישמח משה, הרה"ק מראפשיץ, והרה"ק מסטרעליסק [ובס' דברים ערבים (מערכת וידויטשוב) מחליפו בדרה"ק מאפטא], ונסע אליהם למסור להם ברכת תודה, ואז הגיע להעיר אהעל.

7 בס' דרכי הישר והטוב מובא מה שסיפר הרה"ק מליסקא שבעת שביקר הרה"ק מוידויטשוב אצל מרן הישמח משה וישבו יחד בסעודה, נטל הישמח משה המזלג לאכול בו, ושאלו הרה"ק מוידויטשוב בתמיהה: "איהעלער רב, שטעקט דען נישט מער קדושה אין די עשר אצבעות, ווי אין דעם מתכות", ומאו הניח הישמח משה את המזלג ואכל בידו.

ועי' בגמ' נדרים (דף מט) שכמה תנאים ואמוראים אכלו דייסא באצבעותיהם דייקא, עיי"ש ובה"א מדרש"א, ועי' בפירוש רבינו הננאל במס' בבא מציעא (דף כה) שדרך האמילה בכלי ולא בידים תהיו הויונים משום הוהמא.

האדמו"ר מגאלאנטא: דער ייטב לב האט יא געוואלט אז דער עמרת צבי זאל בלייבן אויף שבת אין איהעל, אבער דער ישמח משה האט נישט געוואלט, ווען ער איז אהיים געקומען, האט איהם דער ישמח משה געפרעגט ווי אזוי ער האט זיך געפירט, האט דער ייטב לב געזאגט אז דער עמרת צבי האט געזאגט תורה ביז שפעט, זאגט איהם דער ישמח משה, "און דאס האסמו געוואלט מוהן דא?!".

רבינו: ער האט אריינגעצויגן די שלש סעודות אין די נאכט אריין.

והזר רבינו לדבר מענין הנ"ל: למעשה איז דאס אזוי, דער ייטב לב ברענגט טאקע אליין צו דעם עמרת צבי אלס רבינו, ער ברענגט אים זייער אסאך, אמר רבינו, זפירש רבינו הקדוש.

ס'איז נישט יודע וואו ער האט אזויפיל געהאט מיטן עמרת צבי? אבער ער רופט איהם אלעמאל רבינו.⁸ דער עמרת צבי איז נפטר געווארן תקצ"א, און דאס איז געווען עטליכע יאר פריער.

8

לחיבת הקודש נעתיק כאן מה שהשמיע רבינו שליט"א בענין זה באתרא קדישא מירון אחר אמירת לחיים בסעודת הילולת מרן הייטב לב זי"ע יום ג' פרשת תצא ו' אלול שנת תשס"ז לפ"ק:

"אנו עושים סעודת הילולא של ק"ו הייטב לב זי"ע פה אתרא קדישא מירון, באנו לכאן בצפיה להושיענו בוכותיה דהתנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, ומבקשים למצוא איהו קשר לרבי שמעון, דבאמת קשה לנו פשוטי עם בשר ודם למצוא קשר להתנא הקדוש רשב"י שמקומו גבוה רם ונשא בגן עדן העליון.

אולם מצאתי פתח, דהנה ק"ו זללה"ה הייטב לב ובייטב פנים מרבה להביא דברי העמרת צבי, ומנחנו לפעמים בתואר רבינו ולפעמים בתואר רבינו הקדוש, והגם שהיה תלמיד של ק"ו הישמח משה זללה"ה, עם כל זה מוכח מסגנון לשונו שהחזיק עצמו גם לתלמידו של העמרת צבי. וידוע שדרה"ק העמרת צבי זללה"ה היה שר בית הוורד והתייחס עצמו לתלמידו של התנא אלהי רשב"י, וכאשר שלח פעם אחת פיתקא למירון, חתם את שמו תלמידו צבי בן הינדא. ונמצא לפי זה דרבי שמעון בן יוחאי הוא רביה דרביה של הייטב לב, ומעתה יש לנו איהו קשר קרובה לרשב"י באמצעות ק"ו הייטב לב זי"ע שהיה יותר קרוב לדורינו, וכאשר אנו מתקשרים לק"ו הייטב לב זי"ע והוא לרביה העמרת צבי, והעמרת צבי לרביה רבי שמעון בן יוחאי, יש לנו שביל קרוב וקשר קרוב להתנא הקדוש רבן שמעון בן יוחאי, ואם כן שמוחה גדולה הוא לנו שימולים אנו לחיות בהילולת הייטב לב פה אתרא קדישא מירון, ועל ידי זה להתקשר להתנא אלהי נב"מ, ויש לנו לצפות שהתנא רבי שמעון יעורר רחמים על בני ישראל".

דער ייטב לב איז געבוירן אין דראהביטש (בשנת תקס"ח), דאס איז נישט ווייט פון זידיטשוב, אבער ער איז שוין אוועק פון דערהיים אלס קינד צום זיידן דער ישמח משה, אזוי אז ס'איז אביסל שווער צו זאגן אז ער האט געקענט דעם עמרת צבי פון אלס קליין קינד ווען ער איז נאך געווען אין דראהביטש, אבער ס'זעהט אויס אז רבי אלעזר ניסן איז יא געווען אין זידיטשוב, ווייל אין ייטב פנים (פאמר קדישין אות מד) ברענגט ער א תורה פונעם פאטער רבי אלעזר ניסן וואס ער האט געהערט פונעם עמרת צבי וואס האט געטייטש (קהלת ג יט) זמותר האדם מן הבהמה אין, אז א מענטש איז מער פון א בהמה מיט דעם וואס ער קען זאגן "ניין, איך וויל נישט".

האדמו"ר מגאלאנטא: אין ייטב לב (פ' ח"י) איז אויך דא א תורה פונעם עמרת צבי אויפן פסוק (בראשית כד א) ו'ה' ברך את אברהם בכ"ל, אז אברהם אבינו האט מקיים געווען "בכל" לבכך ו"בכל" נפשך ו"בכל" מאורך.

רבינו: דאס איז נאר א דבר תורה וואס דער עמרת צבי האט געזאגט, אבער דאס ווארט אויף "זמותר האדם מן הבהמה אין" ברענגט דער ייטב לב פון זיין פאטער בשם דעם עמרת צבי, זעהט אויס אז ער האט דאס אליין געהערט.⁹

דראהביטש איז נישט ווייט פון זידיטשוב.

האדמו"ר מגאלאנטא: מ'זאגט אז רבי אייזיקל פון זידיטשוב האט געהאט א בעל הבית וואו ער פלעגט ביי איהם איינשטיין אין דראהביטש, און איינמאל ווען ער איז געקומען דארטן אויף א שבת איז דער ייטב לב אויך געקומען קיין דראהביטש, און דער בעל אכסניא האט איהם געזאגט 'איר מוזט זיך היינט צואיילן ווייל דער ייטב לב איז דא'.

שפעטער ווען דער ייטב לב איז געווען אין זידיטשוב האט איהם רבי אייזיקל נישט אזוי מקרב געווען, ער האט געוואלט ער זאל אפקומען מיט דעם.

9 כי בייטב לב (פ' ח"י) כשמביא הד"ת על הכתוב וה' ברך את אברהם בכל, כתב: "ובשם רבינו הקדוש מהרצ"ה זלה"ה מוידטשוב שמעתי...". ובייטב פנים כשכתב הד"ת על זמותר האדם מן הבהמה אין, מביא בזה"ל: "שמעתי מפי אבא מארי זלה"ה משמיה דרבינו הק' מהרצ"ה בעל המחבר ספר עמרת צבי..."

רבינו: כ'האב געהערט די מעשה פונעם טאטן ז"ל, אז ס'איז געווען אין איהעל, בימים ההם איז מען דאך זייער ווייניג געפארן, מ'איז געפארן מיט א פערד און וואגן. ווען דער ייטב לב איז געווען רב אין סטראפקוב, איז ער אמאל געקומען צום זיידן דער ישמח משה קיין איהעל, און דער ישמח משה האט איהם מכבד געווען מיט א דרשה. רבי אייזיקל איז אויך געקומען דארט אויף שבת, און ער האט געהאט דארט זיין אכסניא, און דער בעל אכסניא האט איהם שמענדיג געלאזט אלעס פירן אפילו ס'פלעגט דויערן זייער לאנג ביז ווען ער האט זיך צוגעגרייט צו די סעודה, אייביג איז ער געווען געדולדיג.

דעמאלטס ווען דער ייטב לב איז געווען אין איהעל, האט דער בעל הבית געזאגט פאר רבי אייזיקל אז היינט דארף מען זיך צואיילן, פרעגט רבי אייזיקל "פארוואס?" האט איהם דער בעל הבית געענטפערט "דעם רבי'ס אייניקל איז דא, און דער רב האט איהם מכבד געווען מיט א דרשה, און איך הער אז ער איז א גוטער מגיד, וויל איך איהם גיין הערן".

האט רבי אייזיקל געהאט א גרויסע הקפדה, און שפעטער האט ער געזאגט פאר'ן ייטב לב "ווייל איר גייט זאגן די דרשה שמערט איר מיר מיין עבודה?!" וועגן דעם האט ער איהם נישט אזוי מקרב געווען יענעם שבת אין זידיטשוב.

האדמו"ר מגאלאנטא: כ'האב געהערט פון ספינקער רבי'ן רבי נחמן זצ"ל (כ"ק הגה"צ אדמו"ר מהר"ג כהנא מספינקא בני ברק זצ"ל), אז ער האט נאך געקענט זיי עלטער זיידן דעם דברי גאונים (הגה"צ רבי חיים ארי' כהנא זצ"ל דומ"ץ סגעט) - ער (האדמו"ר מספינקא) האט טאקע געהויסן נאך זיין זוהן דער אורחות חיים (הגה"ק רבי נחמן כהנא מספינקא זצ"ל), אבער דער אורחות חיים איז אוועק יונגערהיים (כ"ה תמוז תרס"ד) בחייו פון זיין פאטער (הדברי גאונים), אויך בחייו פון זיין שווער דער אמרי יוסף.

ער האט אויך דערציילט אז מ'האט איהם קיינמאל נישט געלאזט ער זאל זיך דרייען נעבן דעם אמרי יוסף, כדי ער זאל איהם נישט פרעגן ווי אזוי ער הייסט, ער זאל נישט וויסן אז זיין איידעם דער אורחות חיים איז אוועק.

האט דער ספינקער רבי ר' נחמן דערציילט אז דער דברי גאונים האט איהם דערציילט - אפילו ער איז נאך געווען א אינגל האט ער אבער געדענקט די מעשה - אז רבי

אייזיק'ל זידיטשובער איז געקומען אמאל קיין סיגוט, אזוי פלעגט ער אלעמאל איינשטיין ביים ראש הקהל, אבער דעמאלטס איז רבי אייזיק'ל קאמארנער אויך געקומען קיין סיגוט מיט דריי גבאים, און ער איז געווען א גרויסער רבי, איז ער איינגעשטאנען ביים ראש הקהל, און רבי אייזיק'ל זידיטשוב'ער איז געגאנגען איינשטיין ביים דברי גאונים וואס איז געווען א איידעם ביי משפחת כהנא.

רבינו: ער אליין איז געווען פון משפחת כהנא (מנכדי הגאון בעל קנטרס הספיקות ז"ל אחיו של הגאון בעל קצות החושן ז"ל).

הארמו"ר מנאלאנטא: יא, אבער זיין שווער'ס פאטער איז געווען ראש הקהל אין סיגוט.

רבי אייזיק'ל זידיטשובער איז דעמאלטס נאכנישט געווען אזוי באקאנט, אבער רבי אייזיק'ל קאמארנער איז שוין דעמאלטס געווען א גרויסער רבי, פרייטיג צונאכטס איז רבי אייזיק'ל זידיטשובער אריבער צום טיש פון זיין שוועסטער קינד רבי אייזיק'ל קאמארנער, און דער קאמארנער האט איהם געזעצט נעבן זיך, מענטשן האבן געוואוסט אז ער איז דעם רבינ'ס א שוועסטער קינד, אבער מ'האט נישט געוואוסט אז ער איז א רבי.

אינדערפרי האט רבי אייזיק'ל זידיטשובער געזאגט אז ער גייט נישט צום טיש.

דער בעל אכסניא דער דברי גאונים האט דערקענט אויף איהם אז ער האט אביסל חלישות הדעת, האט דער דברי גאונים איהם געפרעגט אפשר זאל מען מאכן שלש סעודות ביי איהם אין שטוב, האט ער געזאגט, אדרבה. קעגן איבער זיין הויז איז געווען א קלויז, און מ'האט געדאוונט דארט מנחה, און מ'האט דארט געמאכט שפעטער אין שטוב שלש סעודות.

רבי אייזיק'ל האט געזאגט תורה על פי דרך קבלה – דערציילט דער דברי גאונים – "איך האב אויך געקענט אביסל פון די קליינע אותיות, אין אנפאנג האב איך נאך מיטגעהאלטן, שפעטער בין איך שוין מסופק געווען צי ער אליין האלט מיט וואס ער זאגט... אזוי טיף האט ער געזאגט, שפעטער ווען מ'האט אריינגעברענגט די ליכט, האב איך איהם אנגעקוקט, א יונגערמאן ווי האט צוזאגן אזעלכע תורה, רופט זיך אן רבי אייזיק'ל זידיטשובער, וואס קוקסטו אזוי? דער רבי (התכוון על הר"ק רבי אייזיק'ל מקאמארנא) מיט די אלע חסידים וועלן נאך שטיין ביי אונזער מיהר..."

רבי נחמן האט דערציילט, אז ווען דער דברי גאונים האט איהם דאס דערציילט, האט ער איהם געגעבן צו פארשטיין ווי אזוי מ'האט אויסגעקוקט די ווערטער פון רבי אייזיק'ל זידיטשובער, און ער האט איהם געזאגט אזוי "וואס זאל איך דיר זאגן, ווען ער האט מיר דאס געזאגט האט מיר דאס אויסגעקוקט, ווי איך זאל דיר זאגן אז דער וויזשניצער רבי דער אהבת ישראל – וואס איז געווען א גרויסער רבי – וועט שטיין ביי דיין מיהר"... רבי נחמן איז דעמאלטס געווען א קינד פון זעקס – זיבן יאר.

דערציילט ווייטער דער דברי גאונים "אסאך יארן שפעטער האב איך געוואלט פארן קיין גאליציע צו מיין רבי'ן רבי יעקב שמשון פון קאסוב – דער דברי גאונים איז געווען א קאסוב'ער חסיד – ווען איך קום אן אין גאליציע, הער איך אז דער רבי איז נישט אינדערהיים, פרעג איך "וואו קען מען דא פארן אונטערוועגנס צו א רבי", זאגט מען מיר, אז מ'איז אויפגעשטאנען א נייער רבי, רבי אייזיק'ל פון זידיטשוב, און אידן פארן צו איהם", בין איך געפארן קיין זידיטשוב.

רבי אייזיק'ל קאמארנער פלעגט קומען צו פארן צוויי מאל א יאר קיין זידיטשוב צו רבי אייזיק'ל, ווייל עפעס א מאכטער איז איהם נישט געזונט געווען, האט ער דאס תולה געווען ווייל ער פארט נישט צו די תלמידים פון רבי'ן (הרה"ק העטרת צבי), וועגן דעם פלעגט ער פארן קיין זידיטשוב צוויי מאל א יאר.

ווען רבי אייזיק'ל קאמארנער פלעגט אנקומען, פלעגט מען מודיע געווען פאר רבי אייזיק'ל זידיטשובער, און ער פלעגט זיך אנטוהן בגדי שבת און ער פלעגט אראפ גיין פונעם שטאק וואו ער האט געוואוינט, איהם מקבל פנים צו זיין רבי אייזיק'ל קאמארנער, יענעם דאנערשטאג וואס דער דברי גאונים איז אנגעקומען קיין זידיטשוב, איז ער אריין אין 'גבאי שטיבל' און ער שטייט צווישן מענטשן, מ'האט נישט געוואוסט ווער ער איז, פלוצים קומט דער גבאי זאגן אז דער קאמארנער רבי קומט.

רבי אייזיק'ל זידיטשובער האט זיך נישט וויסנדיג געמאכט, ווען דער קאמארנער איז שוין געשטאנען אונטן ביי די טרעפ, איז דער גבאי נאכאמאל געקומען זאגן אז רבי אייזיק'ל קאמארנער איז שוין דא, און ער האט זיך אויך נישט וויסנדיג געמאכט, ווען רבי אייזיק'ל קאמארנער איז שוין ארויף געקומען אויבן, האט זיך דער

קאמארנער רבי'ס גבאי שוין געבייזערט אז רבי אייזיקל זידיטשובער קומט אפילו נישט ארויס, האט ער געוואלט עפענען די מיהר פון רבי אייזיקל זידיטשובער, אבער דער קאמארנער האט איהם צוריק געהאלטן ער זאל נישט עפענען.

שטייען זיי אזוי א מינוט ביי די מיהר, קומט ארויס רבי אייזיקל זידיטשובער און ער זאגט, "אה, ברוך הבא קאמארנער רבי", און ער קוקט אזוי אויפן דברי גאונים...

האט דער דברי גאונים אויסגעפירט "רבי אייזיקל זידיטשובער האט מרגיש געווען אז איך קום צו פארן צו איהם, האט ער צוגעשטעלט דאס צו ווייזן אז רבי אייזיקל קאמארנער זאל שטיין ביי זיין טיר", ער האט דאך יארן צוריק געזאגט אז רבי אייזיקל קאמארנער וועט נאך שטיין ביי זיין מיהר.

כ'האב דאס געהערט פון ספינקער רבין וואס האט דאס געהערט פונעם דברי גאונים אליין.

ההמשיך הארמו"ר מוגאלאנטא: דער קדושת יום טוב איז דאך אויך געפארן קיין זידיטשוב.

רבינו: יא, כ'האב געהערט פון טאטן ז"ל, אז אין מעמש (אשר שם שימש הקדושת יו"ט ברבנות בחיי אביו הייבט לב) איז געווען א זידיטשובער חסיד, וואס האט געזאגט פאר'ן קדושת יו"ט אז ער פארט קיין זידיטשוב, געווענליך פלעגט דער קדושת יום טוב פארן קיין צאנז, אבער אז דער זידיטשובער חסיד האט איהם געזאגט אז ער קען איהם מיט נעמען, איז ער געפארן קיין זידיטשוב.

פרייטיג צונאכט'ס איז איהם אזוי געפאלן די עבודה פונעם זידיטשובער רבין - ביי שלום עליכם - האט ער געטראכט ביי זיך "זוי גוט וואלט געווען ווען ער קען ווען בלייבן אויף נאך א שבת, אבער וואס זאל ער טוהן אז דער בעל הבית וואס האט איהם געברענגט פארט דאך אהיים.

ווען ס'איז געקומען צום בענטשן, זאגט דער זידיטשובער רבי "מעטשער רב, איר בלייבט דאך דא נאך א שבת, וועט איר בענטשן די אנדערע וואך", און האט מכבד געווען דעמאלטס א צווייטן מיט בענטשן.

הארמו"ר מוגאלאנטא: מ'דערציילט אז סוף ימיו פלעגט דער קדושת יו"ט נישט ארויס פארן אויף די הויפט גאסן...

רבינו: ס'איז איינמאל געווען אז דער קדושת יום טוב איז געפארן קיין זיבנבערג, האט ער געהייסן פארן דורך די אונטער גאס, און האט דערציילט די מעשה פון רבי

אייזיקל זידיטשובער, אז אויף דער עלטער האט ער אויפגעהערט ארום צו פארן, האט דער קדושת יום טוב געזאגט, "אז איך מוז נאך פארן איז מיר דאס א בושה".¹⁰

זנפרד רבינו ממנו לשלום: א גוט מועד מיט א שמחת החג.

10

ע"י במהר"ם ט"ב (תעבה תשמ"ו): שמעתי מפי קדשו של מרן ב"ק דודי זי"ע, לספר מה שהיה פ"א כשנסע ק"ו הקדושת יו"ט זי"ע לשובת ש"ק בעיר אחת ממחוז זיבנבערג, וכ"ק אאמו"ר זי"ע, וגם מרן כק"ד זי"ע, נסעו אתו ללות עד עיר בערבנשט, נסיעה של שעה אחת בערך, ושניהם ישבו בתוך העגלה ממול פני קדשו של ק"ו זי"ע, וראו האך שצוה ק"ו ז"ל להבעל עגלה שלא יסע על דרך המלך, רק יעשה את הנסיעה במבואות הקטנות מסביב, אשר כמובן היתה זאת ארוכה וקשה יותר.

וכראות ק"ו על בניו הקדושים את תמיהתם על זה, פתח את פיו בכמה ואמר להם, הנה עובדא ידענא הרהר'ק ר' אייזיקל מזידיטשוב זי"ע היה בימי נעוריו עני גדול, ואף שהיה דבוק מאוד בלימוד התורה הק' בקדושה וטהרה, אף על פי כן היה מוכרח לנסוע שנים הרבה מעיר לעיר ומכפר לכפר, לכל מקום שהיו שם חסידים ואנשי מעשה, אשר החזיקו אותו, ופתאום בשנת תרט"ו, גמר בדעתו שלא לנסוע עוד, רק ישאר בעיר זידיטשוב, ומי שירצה להתברך ממנו יבאו בעצמו לזידיטשוב, והסביר פ"א למקורביו את הענין, שאל יחשבו שעד עכשיו נסע סתם לקבץ מעות, רק באמת היה צורך בכל מקום באו שיתקן שם מה שצריכים לתקן, כידוע מדרכי הצדיקים והוראים להעלות ניצוצים הק', ולתקן בכל מקום מה שיש לתקן, בכל עבודתם הק' להש"ת על מקום ההוא, אבל עכשיו לעת זקנתו, הגעתי ב"ה למצב כזה, שאין אני צריך עוד לנסוע מעיר לעיר ומכפר לכפר, לעסוק בעבודות הללו.

והסביר ב"ק מרן דודי זי"ע את דבריו הק' עפ"י הידוע מדברי האור החיים הק' (פ בהה) עה"פ וכי ימוך אחיך עמך ומנכר לך, וול"ק וא"ת אם לא היו ישראל חוטאים וגולים, מי היה מברר המתבררים עתה בתפוצות ישראל, דע לך כי אם לא היו ישראל חוטאים, היה להם כח לברר ניצוצות הקדושות במקום שהם מכל המקומות אשר באו שם, מה שאין כן אחר הטאם הדלש כהם, ולוואי שתשיג ידם במקומן עצמו, אשר שם הניצוצות עיי"ש, וכדינה זו יש גם אצל צדיקים, כשבאים למדרגה עליונה, אינם צריכים עוד לנסוע ממקום למקום רק כח קדושתם מניע לכל המקומות שצריך להגיע, כן הסביר כק"ד ז"ל את דברי הרה"ק מזידיטשוב ז"ל.

ואח"כ המשיך ב"ק מרן דודי ז"ל לספר, שנתחווירו פניו הק' של ק"ו הקדושת יו"ט ז"ל עד שהיה פחד להביט בצורתו, ואמר לבניו הק', דלפי זה אתם יכולים להבין, שאם זכותי לא הייתי צריך לנסוע עכשיו עד זיבנבערג, רק כל מה שהגני צריך לתקן שם הייתי ימיל לתקן בביתי כאן כסאגעט, ואי"כ למה לי לנסוע על דרך המלך לפני כל, שכל אחד יראה את מושתיה שלא זכותי עוד כמעט למדרגה זו שלא אצטרך ליסע ממקום למקום, ולכן בחרתי יותר לנסוע במבואות הקטנות אשר מסביב, עתד"ק.

דברים חוצבים להבות אש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בדרשת שבת הגדול שנת תשס"ט לפ"ק - קרית יואל

האט געוואלט אנגעקומען האט ער שוין געהאט צייט צו האבן אביסל התבוננות, די תאוה זאל זיך אים אביסל אפקילן, און מען איז ניצול געווארן.

ליידער ליידער היינטיגע צייטן, קען מען זיצן ביי זיך אין שטוב, און מיט די כלי אין טאש, מען מיינט אז קיינער זעט נישט, און מיט איין קוועטש אינעם קנעפל, רחמנא ליצלן ווי מען קען אנקומען אין איין מינוט.

מורי ורבותי, עס איז היינט א מצב אז מען דארף האבן מסירות נפש זיך צו האלטן ביי אידישקייט!, אז מען וויל בלייבן א ערליכער איד מוז מען האבן מסירת נפש!, מען דרייט זיך ארום אין טאש מיט ג"ע ממש!, ווער ווייסט וואס ס'זעט נאך נאכקומען.

מען קוקט צו דער מצב פון די נסיונות וואס דער יצה"ר רוקט אונטער, און ליידער דער מצב ווערט שווערער פון טאג צו טאג, מען האט שוין פאר א יאר, און פאר צוויי יאר אויך געשטורעמט דערויף, אבער עס איז נאכנישט געווען אזוי געפערליך ווי היינט, ס'איז נאך פאר א יאר נישט געווען אזוי שלעכט, און ווער ווייסט וואס ס'זעט נאך זיין איבער א יאר, דער מצב ווערט ערגער פון יאר צו יאר, און ליידער דויערט עס ניטאמאל א יאר, נאר אסאך ווייניגער.

עס זאל קיינער נישט זאגן מיך מיינט מען נישט, מיר וועט עס נישט שאדן, ווייל סאך בעסערע און קלוגערע פון אים האבן אויך אזוי געזאגט, און ליידער זענען זיי אנגעקומען אין שאול תחתית ממש ר"ל.

מען דארף זיך רייסן די האר פון קאפ ווען מען הערט וואס טוט זיך אלץ אפ, דער מצב שרייט פון זיך אליינס, הלילה נאך א פאר יאר אז עס גייט אזוי אן, צו וועם וועט משיח קומען?!!?, צו וועמען וועט משיח

דער מדרש (הובא בקדושת יו"ט) זאגט שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא, די תלמידים האבן געפרעגט רבי יוסי בן קיסמא, אימתי בן דוד בא, ווען וועט משיח קומען השיב להם זאת תורת העולה, און מען דארף צו פארשטיין וואס איז געווען זייער שאלה אימתי בן דוד בא.

לעבינו קען זיין דער פשט, דער פעטער ז"ל האט אמאל געזאגט מורא'דיגע ווערטער, ער האט געזאגט, "אז היינטיגע צייטן ווען די נסיונות זענען גרויס, אז א מענטש האט א תאוה, און ער איז זיך מתגבר אויף די תאוה, איז דאס א התחלה צו מסירות נפש", קורצע ווערטער אבער עס ליגט אין דעם זייער אסאך, מען קען עס נאכקוקן לשון קדשו אין דברי יואל פ' ויחי דף תקו.

עס איז יעצט דער זמן פון ביעור המין, מען דארף צו מבער זיין דעם המין הידוע, ושיאינו ידוע, דער טעכניק היינט צוטאג שטעלט אהער יעדן טאג פרישע כלים, היינט צוטאג דרייט זיך כמעט יעדער סוחר מיט אזא כלי (סעלפאן) אין טאש, וואס מיט איין קוועטש אויפן קנעפל, קען מען זיך פארבינדן דא און דארט, און איך וויל נישט ארויסזאגן מיטן מויל רח"ל ווי מען קען אלס אנקומען.

מען קוקט זיך צו דער מצב פונעם ירידת הדורות אין היינטיגע צייטן איז זייער ביטער, הגם דער יצה"ר איז נישט היינט געבוירן געווארן, ס'איז אמאל אויך געווען א יצה"ר, און ס'איז אמאל אויך געווען נסיונות, און ס'איז אמאל אויך געווען נישט גוטע פלעצער, אבער אמאל ווען איינער האט געוואלט אנקומען צו די פלעצער, האט עס געקאסט געלט און אסאך צייט צו קענען אנקומען, און ווי לאנג ער

קומען??!! ווי אזוי וועט מען הלילה אויסזען אן מסירות נפש.

קען זיין דאס האבן די תלמידים געפרעגט רבי יוסי בן קיסמא, אימתי בן דוד בא, זיי האבן געגעבן א קוק ווי אזוי די דורות פאלן, היינטיגע צייטן זענען דא זאכן וואס מען האט זיך אמאל נישט פארגעשטעלט, האבן זיי געפרעגט אימתי בן דוד בא, צו וועם וועט משיח קומען?!! אין אזא מצב, אין אזא דור!, השיב להם זאת תורת העולה היא העולה, דער זיידע ז"ל אין ייטב לב (פרשה זו) טייטשט, זאת תורת העולה היא העולה, אז דער מענטש אליין דארף זיך מוסר נפש זיין, ער אליין דארף זיין דער קרבן עולה. און דאס איז געווען די תשובה פאר די תלמידים, אז דורך די כח פון מסירות נפש, כולי האי ואולי וועט מען קענען זיך דערהאלטן אין דעם שווערן ביטערן גלות.

און דאס איז וואס מיר דארפן געדענקן, מען דארף האבן דאס ביסל מסירות נפש, אז ס'קומט צו א עת נסיון, מען האט א שוואכע מינוט, זאל מען זיך קענען מתגבר זיין, כובש זיין דעם רצון, דאס מיינט מסירות נפש, אוועקגעבן דעם רצון, ווי דער פסוק

זאגט (בראשית כג ח) אם יש את נפשכם, און רש"י טייטשט נפשכם מיינט רצונכם. מסירות נפש מיינט אוועקגעבן די רצון פארן הייליגן באשעפער, און דאס איז מסירות נפש, און דורכדען קען מען זיין אפגעהיטן פון גאר הארבע איסורים.

איך וויל בעטן בכל נימי נפשי! די אלע וואס דארפן עס לצורך הפרנסה, ס'איז שוין דא היינט אזא פילטער וואס טוט אביסל אויסרייניגן מען זאל נישט אנקומען אויף נישט גוטע פלעצער, דארף מען זען אז מען זאל דאס האבן, ס'זאל זיין די מסירות נפש כובש צו זיין די תאוה, און דאס וועט זיין א שמירה מען הלילה נישט צוקומען צו א מכשול.

און פארשטייט זיך, הלילה והלילה איבערגעבן די כלי - אפילו באופן ארעי, אפילו אויף א קורצע זמן - פאר א יונגל, א בחור אדער א מיידל, מען זאל נישט מיינען, אה, מיין קינד וועט דאס נישט שאדן, ער פארשטייט נישט צו דעם, מען דארף צו וויסן, ווי יונגער מען איז, אלס קלוגער און רעפערנירטער איז דאס קינד, און כאפט זייער שנעל אויף די אלע כלים, הלילה דאס צו געבן פאר א קינד, ווייל ס'איז בנפשכם, ס'איז דמו ודם זרעותיו תלוי בו.

באסיפה כללית לאנ"ש חוהמ"פ שנת תשס"ט לפ"ק - וויליאמסבורג

היינט איז געווארן די צרה פי כמה וכמה, ס'האלט שוין היינט אסאך מער, מענטשן פארשטייען נישט, ס'מאכט זיך א געשעהניש אויף די וועלט, וויל ער זיין א גוטע טאטע, און ער שטעלט אויף א כלי ביי זיך אינדערהיים, און ער וביתו ובניו ובנותיו זעצן זיך ארום א גרויסן טיש, און יעדער איינער האט הנאה, יעדער האלט מיט. וואס געשעט, ער איז מחנך זיין קינד צו די כח המושך פון די כלי, און אים דאכט זיך אז ווען ער וויל וועט ער דאס געבן פארן קינד, און ווען ער וויל נישט וועט עס זיין פארשלאסן, ער וויל נישט פארשטיין אז דער קינד האט טועם געווען פונעם עץ הדעת, דאס קינד וועט שוין אליינס וויסן ווי מען פארשאפט זיך אזא כלי, ער איז שוין פיל

פסח איז דער זמן וואס מען דארף מבער זיין דעם חמץ מביתו ומרשותו, די היינטיגע חמץ וואס איז מהחמץ, וואס איז א חיוב כרת, און כרת מיינט מען אים מיט די קינדער, דאס איז די כלים מכלים שונים וואס די טעכניק האט אהערגעשטעלט.

מען האט אמאל געוואוסט - איך רעד נישט פון אמאל איך רעד יעצט פון א יאר צוויי צוריק - מען האט געקענט רעדען צו א יוד, ס'איז דא די כלים, די קאמפיוטער, מען דארף דאס האבן אין געשעפט, ברענג עס נישט אהיים האלט עס אין געשעפט, סאיז אליין געווען א גרויסע צרה און מען האט עס באוויינט, עס האט געבעך אזויפיל אידן אראפגעפירט פון וועג.

קלוגער פונעם טאטן, דער טאטע מיינט ער פארשליסט עס, ער וועט איבער קלוגן דעם טאטן, און ווען די טאטע איז נישט אינדערהיים, די מאמע איז נישט אינדערהיים, וועלן זיי זיך שוין נעמען צו די כלי, און וואס עס געשעט נאכדעם, רחמנא ליצלן! רחמנא ליצלן! די יצר הרע גייט איינס צוויי דריי, און האט אוועק גע'הרג'ט נעבעך זיין קינד.

די מעשה גייט נאך מער, דאס קינד גייט אין חדר, און ער פארציילט פאר אלע קינדער וואס ער האט געזעהן, און ער רייצט אויף אנדערע קינדער. סאיז היינט א מצב, אידן שיקן זייערע קינדער אין ת"ת און אין מיידל סקול, ערליכע אידן, זיי בעטן זיך ביי די הנהלה, אונז וויל מיר שיקן אונזערע קינדער, אונז וויל מיר זיי זאלן באקומען א ערליכן ריינעם און כשר'ן חינוך, נעם נישט אריין אין מוסד א קינד וואס ער קוקט אינדערהיים ביי די כלי, איך וויל נישט ער זאל אויפרייצן מיין קינד, און עלטערן זענען בארעכטיגט, ער זאגט - איך האב עס נישט אינדערהיים, איך בין מיך מוסר נפש אויף דעם, איך וויל נישט מיין קינד זאל האבן צו דעם א צוטריט, איך וויל נישט איינער זאל אים אויפרייצן, איינער זאל אים געבן צו פארשטיין ווי גוט דאס איז.

וויל איך זאגן פאר די אלע עלטערן, די וואס זענען מכבד זייערע קינדער און זענען זיי מחנך צו דעם, אז ס'איז דא א גרויסע תביעה פון אנדערע הונדערטער עלטערן, אז מען זאל דיין קינד מסלק זיין פונעם מוסד, עלטערן מאנען, עלטערן בעטן, און זיי זענען גערעכט מיט זייער תביעה, הונדערט פראצענט גערעכט.

היינט איז עס געווארן ערגער, ווייל היינט איז געווארן אזוי, די טעכניק איז נישט געשטאנען,

ס'גייט אזוי שנעל אז עס איז געווארן אזוי פארגעשריטן אז מען האט עס היינט אין בוזעם טאש, מען האט דעם נחש, דעם שלאנג האט מען ביי זיך אין בוזעם טאש, און רגע כמימרא, און ער - נישט נאר זיינע קינדער - דארף גרויס רחמים ער זאל בלייבן א ערליכער איד, ווייל ער איז א בא בשנים האט זיך נאך דער יצר הרע פון אים נישט מייאש געווען.

מען שטייט און מען טראכט און מען ווערט פשוט פארלוירן, וואס וועט זיין פון כלל ישראל??!!?, ווער בלייבט אן ערליכער יוד??!!?

ווער ס'האט די כלי (סעלפאן) און איז מחובר צום אינטערנעט, און מיט א קליינע דרוק אין קנעפל איז ער שוין דא און דארט און דארט, רחמנא ליצלן!!?, ער גייט אראפ פון אידישן וועג, נישט ער קען דאווענען, נישט ער קען לערנען, נישט ער קען טון א מצוה. אשר קרך בדרך, דער מדרש זאגט אשר טמאך, ער האט דיך מטמא געווען פון קאפ ביז פיס, סאיז א מורא'דיגע נסיון, יעדער האט עס ביי זיך און מען טראגט עס מיט זיך ארום, ס'איז נאך אזאנס נישט געווען מאז היתה ישראל לגוי, אידן זאלן מיט מאכן אזעלכע נסיונות.

דער בני יששכר זאגט, מצה איז מבטל יצרא דערייות, יעצט ווען אונז שטייען אין יו"ט פסה, דארף מען בעטן און וויינען פון איינעם צום צווייטן, זייט מבער די כלים פון בוזעם טאש, זעט נישט צו זיין מחובר צום אינטערנעט, ס'איז דא אופנים ווי אזוי מען קען, מען זאל נישט זיין מחובר, איך בין נישט קיין מומחה אין דעם, אבער איך ווייס אז מען קען זיך אן עצה געבן, האט רחמנות אויף אייך!!?, האט רחמנות אויף ענקערע קינדער, אויף ענקערע דורות!!?, לאמיר נישט האבן די טומאה ביי זיך אין שטוב.

בסעודת הילולא של רביה"ק זי"ע כ"ו ניסן תשס"ט - קרית יואל

ס'איז געווען היינט א אסיפה פון וועד החינוך פון דא אין קרית יואל, פון וויליאמסבורג, און פון בארא פארק, און מען איז געזעסן און מטכס עצה געווען וואס מען זאל דא טון.

ס'איז אויסגעקומען נישט לאנג צוריק, צו רעדן וועגן דעם ביטערן ענין - וואס פייניגט יעדן וואס טוט אין חינוך - פון די כלים וואס האט זיך נעבעך אריינגעכאפט אין בתי בני ישראל.

פארשטיין די שעדליכקייט, און זיי לאזן יא צו זייערע קינדער צו די ענינים, און ס'קומען עלטערן מיט א טענה אז זיי ווילן נישט זייערע קינדער זאלן האבן א צוטריט דורך די הברותא פון אנדערע קינדער, וואס די השפעה איז א שעדליכע השפעה."

און די טענה איז זייער א שטארקע טענה, וואס עלטערן זענען בארעכטיגט צו פאדערן פון די הנהלה - און די הנהלה איז געזעסן היינט און דן געווען בכבוד ראש אז די אידן האבן א ריכטיגע טענה, און מען דארף געבן א אוון קשבת. וויל איך נאר דא זאגן אז מען וועט טון פעולות אויף דעם צופרידנצושטעלן די אידן.

ס'האט זיך ארויסגעשטעלט אז ס'איז דא א ציבור פון ערליכע אידן וואס קעמפן פאר תורה און פאר זייערע קינדער, און די מאנען און פאדערן פון די הנהלה רוחניות פון די מוסדות:

"אונז שטרענג מיר זיך אן און לאז מיר נישט אריין אין שטוב, אונז טו מיר אלעס אז אונזערע קינדער זאלן נישט האבן קיין צוטריט צו די כלים, קינדער קומען אין בית חינוך און טרעפן זיך מיט אנדערע קינדער וואס לערנען אין איין קלאס, אין איין חברותא, און ס'איז דא אידן וואס שלא באו לכלל דעת, און אם אין דעת הבלה מגין, און זיי ווילן נישט

נסעודת הודאה יום כ"א כסלו שנת תשס"ט לפ"ק - וויליאמסבורג

מען זעט זיך נישט, מען קלאפט זיך נאר, ס'פעלט די בושא.

איך האב געהערט ס'איז דא א מקום ווי מען האט איינגעפירט מען האט געמאכט א תקנה אז בעלי תורה יראי ה' זאלן נישט האבן דאס גאנצע ענין פון טעקסט מעסעדזש, אפילו מען האט א סעלפאן, נישט האבן די טעקסט מעסעדזש, איך זע אז ס'איז א גוטע גדר פאר צניעות, און פאר אסאך ענינים, איך בין מחזק די תקנה, און הלואי ביי אונזער עולם מען וואלט אויך געהאט שכל זיך צוצושטעלן צו דעם, עפעס א הצלה פורתא.

אבער ביתר שאת דארף מען מתריע זיין און באוויינען די גרויסע מכה, די גרויסע מכשול פון די קאמפיוטערס, היינט צוטאג אין יעדן בית מסחר, אין יעדע געשעפט אין יעדע געוועלב אין יעדע קאמפאני איז דא א קאמפיוטער, ס'איז אבער ליידער נישט נאר אין געשעפט נאר אויך אינדערהיים, מיט א תירוץ אז מען דארף עס פאר די פרנסה, דער יצה"ר שטייט דאך נישט, און צום סוף שלעפט אים דער יצה"ר נישט נאר פאר ענינים וואס איז נוגע צום געשעפט, נאר צו אנדערע ענינים אויך, פונעם היתר ברענגט ער אים צום איסור, און דער איסור איז ראיות אסורות ממש באופן גרווע, און ליידער ליידער זייער אסאך זענען שוין אריינגעפאלן אין שאול תחתית ממש, מען דארף עס באוויינען טאג און נאכט

עס טוט וויי דאס הארץ ווען מען זעט ירידת הדורות אין כמה ענינים, ירידת הדורות אין א בחינה פון אשר קרן בדרך, מען זעט א קאלטקייט ווי אזוי מען גייט צו אין הנהגת הבית, דאס הויז פירט זיך מיט א קאלטקייט, א קרירות אין לימוד התורה, א קרירות וואס איז נוגע חינוך הבנים והבנות, א קרירות בשעת'ן דאווענען, און א קרירות צו יעדע דבר שבקדושה, פון ווי נעמט זיך דאס קרירות, דאס קאלטקייט, דאס געפרוירענקייט, פון ווי נעמט זיך דאס, די יסוד הדברים איז ווייל מען ווערט נמשך נאך די מנהגים פון אמעריקא, מען לעבט אין אמעריקא, מען טוט זיך אמעריקאניזירן, מען גייט נאך די רוח הזמן און די השקפה פון די תושבי המדינה, די גרמא בניזקין איז כלים מכלים שונים, וואס די טעכניק האט אהערגעשטעלט, דאס איז די סעלפאן'ס, און ס'קומט צו טעקסט מעסעדזשעס, בין אדם לחבירו, סיי ווען מען האלט אינמיטן לערנען, סיי ווען מען האלט אינמיטן דאווענען, די מבינים די יודעי דבר שרייען געוואלד, אז דאס איז גורם א געוואלדיגע ירידה, א געוואלדיגע שעדליכקייט, ס'ברענגט א התקרבות פון מענטשן וואס וואלט ווען נישט געטארט זיין, ס'ברענגט ליידער א התקרבות בין איש לאשה וואס וואלט ווען נישט געטארט זיין, נישט קיין קרובה, ס'ברענגט א התקרבות באופן נורא ואיום, ווייל אז

די חללים וואס איז געפאלן פון כלל ישראל דורך די כלי.

ס'איז היינט געווארן א נייע קולא, מען קוקט נייעס, ס'איז אזוי צוגעשטעלט מען געט א קוועטש מיטן קנעפל און מען קען מיטהאלטן די נייעס, א איד איז זיך מיר געקומען אפרעדן, זיין אינגל גייט אין חדר, און א אינגל אין חדר האט פארציילט פאר זיין אינגל, אז ער האט געזען די גאנצע מעשה - אין אינדיע איז דאך געווען א איבערקערעניש ווייסט דאך יעדער איינער, ס'האט געבען ליידער געקאסט אידישע נפשות, האט דער אינגל פארציילט אין חדר אז - דער פאטער האט אים געוויזן, די גאנצע משפחה האט מיטגעהאלטן אויפן קאמפיוטער די גאנצע געשעעניש, און ער פארציילט עס אזוי וואס ער האט אלס געזען.

איך וויל זאגן פאר דעם איד, איך ווייס נישט ווער ער איז, איך ווייס נישט צו ער איז יא דא צו ער איז נישט דא, אבער אולי איז ער דא, און אולי וועט ער הערן מיינע ווערטער, איך וויל אים זאגן, דו ביסט מחנך דיין קינד צום קאמפיוטער, ביסט מחנך דיין קינד ער זאל וועלן זען אויפן קאמפיוטער די אינטערעסאנטע נייעס, דו מיינסט דיין קינד וועט נאר קוקן וויפיל דו ווילסט און וויפיל דו ערלויבסט אים, זאלסט וויסן אז דיין קינד איז יעצט שוין קלוגער פון דיר, און ער וועט נאך זיין איך עתיד נאך קלוגער, און ער וועט אליין וויסן ווי אזוי זיך צו באנוצן מיטן קאמפיוטער, ווען דו ווילסט און ווען דו ווילסט נישט, דו ביסט מחנך דיין קינד לכל דבר רע, לכל מרעין בישין. מיט א קוועטש אויפן קנעפל מאכסטו פון דיין קאמפיוטער א טעלעוויזשאן, א ריכטיגע טעלעוויזשאן, ווייל די נייעס אויפן קאמפיוטער זעט מען ווען מען טוט זיך צובינדן צו איינע פון די סטאנציעס פון די טעלעוויזשאן, ווען דו זיצט ביים קאמפיוטער זאלסטו וויסן דו קוקסט יעצט טעלעוויזשאן.

איך וויל איבערזאגן דברי אלקים חיים, וואס דער פעטער ז"ל האט געזאגט הושענא רבה תשט"ו אין די דרשה, און ער האט גערעדט איבער די טמא'נע כלי פון טעלעוויזשאן, האט ער געזאגט בזה"ל:

ווער האט זיך געקענט אויסמאלן אין פריערדיגן דור אז ס'וועט זיין אמאל אזא חציפות, אז ס'וועט א טיילוויזשאן אויף די וועלט, און ס'וועלן זיך טרעפן אידן וואס האבן זיך נאכנישט געשמד'ט און זיי נעמען דאס אויך אין שטוב אריין, ביטער און זויער, אוי וויי. איך האב שוין דאס געזאגט ווען דאס וואלט ווען געווען אין די פריערדיגע דורות, העט מען ווען אויסגעשלאסן אזא הויז מורע ישראל, ס'איז בעוה"ר אלעס, עבודה זרה מיט גילוי עריות, און ס'איז גארנישט מעגליך מען זאל א גוטן סוף האבן, מען קען גארנישט בלייבן א איד, דאס איז די גאנצע, ס'איז נישט פארהאנען נאך אזא חציפות, עד כאן לשונו וואס ער האט געזאגט אין א דרשה תשט"ו הושענא רבה.

די וועלט זייט דעמאלטס איז נישט בעסער געווארן, נישט די גויא'ישע וועלט און נישט די אידישע וועלט, נאר ס'איז נאך סאך ערגער געווארן, ליידער ליידער מען האט דעם קאמפיוטער, און מען מאכט עס מעת לעת פאר א טעלעוויזשאן, מען זאל וויסן דער וואס האלט מיט די נייעס אויף די טעלעוויזשאן המכונה קאמפיוטער, אז ער איז נכלל בכלל די אלע שארפע ווערטער וואס מיר האבן פריער נאכגעזאגט, און ווי אזוי כאפט אים נישט אן א מורא אין א פחד, דאס איז דער רוח הזמן, מנהגי אמעריקא, מען מוז האבן אזא כלי, די מנהגי אמעריקא קומט אריין ליידער אין אונזער מחנה, מען דארף מאכן געוואלדיגע גדרים וסייגים, מען דארף אהערשטעלן א חומה בצורה אפצוהיטן כרם בית ישראל.

איך וויל זאגן, מען דארף וויסן קלאר, א קאמפיוטער אין שטוב איז בבל יראה ובבל ימצא, ס'איז א חורבן פאר אים און פאר זיינע קינדער, אפילו אין געשעפט דארף מען האבן א פילטער אויפן קאמפיוטער, מען קען היינט האבן, ס'איז דא וואס שטעלן דאס צו, און דאס איז א חק ולא יעבור, מען טאר נישט האבן איין טאג די קאמפיוטער אן א פילטער, דאס איז א שמירה פאר אים ער זאל חלילה נישט אנקומען אין שאול תחתית ר"ל, ווען מען באנוצט זיך מיטן קאמפיוטער איז עס נאר וואס איז צורך המסחר, און נישט מיטצוהאלטן די נייעס מיטן קאמפיוטער.

ליל שב"ק פרשת שמיני שנת תשס"ט לפ"ק בקרית יואל יע"א

דקודם הדיבור חמור, וכמ"ד ישא אשה ואחר כך ילמוד תורה.

והגה שנינו במס' שבת (דף קלב): תנו רבנן, ימול בשר ערלתו, ואף על פי שיש שם בהרת יקוץ, ומה אני מקיים השמר בנגע הצרעת (דברים כד ח), בשאר מקומות חוץ ממילה, או אינו אלא אפילו מילה, ומה אני מקיים ימול בשר ערלתו בזמן שאין בה בהרת, תלמוד לומר בשר, ואף על פי שיש שם בהרת. ומפרש הגמרא דהברייתא הכי קאמר, מילה דוחה את הצרעת מאי טעמא, דאתי עשה ודחי לא תעשה, אימר דאמרין דאתי עשה ודחי את לא תעשה, בלא תעשה גרידא, האי עשה ולא תעשה הוא, ומה אני מקיים ימול בשר ערלתו בזמן שאין בה בהרת, תלמוד לומר בשר ואף על פי שיש שם בהרת, ופירש"י האי עשה ולא תעשה הוא, השמר לא תעשה הוא, ולעשות ככל אשר יורו (דברים כד ח) היינו עשה, ומסיק רבא דהאי קרא לא איצטריך אלא למילה שלא בזמנה, עי"ש.

והגה הרמב"ם (פ"י מהל' צרעת ה"א וה"ה) פסק דליכא בצרעת אלא לא תעשה, והקשה המשנה למלך דהא בגמרא מבואר דאיכא עשה דולעשות ולא תעשה דהשמר, ותיריך דס"ל להרמב"ם כאידך ברייתא דמייתי הש"ס (שבת קלג). דדריש לקרא דולעשות לדרשה אחרית, ולא לעשה, עי"ש.

וכתב בספר שפת אמת (פ' שמיני דרוש ג"ה) דלכאורה לאידך ברייתא דליכא בצרעת אלא לא תעשה, הדרא קושית הגמרא לדוכתה למה לי יתורא דבשר למילף דאפילו במקום בהרת ימול, תיפוק ליה דאתי עשה דמילה ודחי לא תעשה דנגע, ועל כרחך מזה ראה לסברת הירושלמי דאין עשה דקודם הדיבור דוחה עשה דלאחר הדיבור, וכיון דמילה ובפרט מילה שלא בזמנה הוי עשה דלפני הדיבור, הוי אמינא דלא דחי ל"ת דלאחר הדיבור, משום הכי איצטריך קרא דבשר, עכ"ד.

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידום אהרן, איתא במדרש פליאה (הובא ביערות דבש ח"ב דרוש י"ז) וידום אהרן, מאי הוה ליה למימר, וביום השמיני ימול בשר ערלתו (ויקרא יב ג). והוא פלאי.

ונראה על פי מה דאיתא במס' קידושין (דף כט): אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואחר כך ילמוד תורה, ורבי יוחנן אמר ריחיים בצווארו ויעסוק בתורה, ולא פליגי הא לן והא להו, ופירש"י הא לן, בני בבל נושא אשה ואחר כך הולך ולומד תורה, הא להו, לבני ארץ ישראל ילמוד תורה ואחר כך ישא אשה, עי"ש.

וכתב בפרדס דוד (פ' לך) בהסבר שיטת רש"י, כי כתבו בתוס' (קידושין לה. ד"ה אקרו) בשם הירושלמי (חלה פ"ב ה"א) דאין עשה דקודם הדיבור דוחה עשה דלאחר הדיבור. וכתבו האחרונים (חידושי מהרי"ט ואור חדש קידושין שם) דשיטת הבבלי (יבמות ה.) דעשה דלפני הדיבור חמיר טפי ושפיר דוחה. והנה עשה דפו"ר הוא עשה דקודם הדיבור, ותלמוד תורה הוא עשה דלאחר הדיבור, ולזה אמר הא לן היינו לבני בבל דלשיטת הבבלי עשה דקודם הדיבור חמיר, לכך נושא אשה תחלה ואחר כך ילמוד תורה, והא להו היינו לבני ארץ ישראל דלשיטת הירושלמי עשה דקודם הדיבור קל, הרי עשה דלימוד התורה שהוא לאחר הדיבור חמור יותר מפו"ר שהוא קודם הדיבור, לכן ילמוד תורה תחלה ואחר כך ישא אשה, עכ"ד.

ואיתא בגמרא (יבמות סד.) דנדב ואביהוא מתו משום שלא נשאו נשים והיו להם בנים שנאמר (במדבר ג ד) ובנים לא היו להם. והטעם שנפשם חשקה בתורה, וסברו כמ"ד ילמוד תורה ואחר כך ישא אשה, והיינו משום דעשה דלימוד התורה שהוא עשה דלאחר הדיבור חמור יותר מעשה דפו"ר שהוא עשה דקודם הדיבור, ולכן לא נשאו נשים ועסקו בתורה, ונענשו על זה ומתו משום דבאמת עשה

ובזה יתבאר המדרש, וידום אהרן, מה הוה ליה למימר וביום השמיני ימול בשר ערלתו, כי נדב ואביהו מתו מחמת שלא קיימו מצות פריה ורביה, שסברו דעשה דלימוד התורה דהוי לאחר הדיבור עדיף מעשה דפריה ורביה דהוי קודם הדיבור, ונעשו משום דעשה דקודם הדיבור עדיף טפי, ועל זה אמר המדרש, שאהרן היה יכול להתרעם חלילה למימר וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ולכאורה קשה למה לי קרא ימול בשר ערלתו למילף דאפילו במקום

בהרת ימול, תיפוק ליה דאתי עשה דמילה ודחי לא תעשה דנגע, (לשיטת הרמב"ם דלא הוי בצרעת רק לא תעשה), ועל כרחק מזה ראייה דעשה דלאחר הדיבור עדיף, ואם כן הוי אמינא דעשה דמילה אינו דוחה ל"ת דצרעת דלאחר הדיבור, משום הכי איצטריך קרא דבשר, ואם כן מקרא זה יש ראייה דעשה דלאחר הדיבור עדיף טפי, ולא היה להם לנדב ואביהו ליענש, ועל זה סיפר הכתוב בשבחו של אהרן וידום אהרן שקיבל גזירת ה' בדומיה.

סעודת רעוא דרעווין פרשת שמיני תשס"ט לפ"ק בקרית יואל יע"א

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', איתא בתורת כהנים, אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלבבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום. **ויתבאר** בהקדם מה דאיתא במדרש (שהש"ר פ"ה ס"ג) קול דודי דופק פתחי לי אחותי רעיתי, אמר הקב"ה לישראל בני פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו. ויש להבין הא בקרא כתיב (דברים ל"ג) כי תשוב אל ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך, דמשמע תשובה שלימה בכל לב ונפש, ואיך אמר המדרש שהקב"ה מבקש רק פתח כחודו של מחט.

אך ביאור הענין כי באמת פליגי בזה אי כל משמע כולו, או רק כל דהוא משמע, דאיתא במס' סנהדרין (דף עה.) תנו רבנן, הכוהו עשרה בני אדם בעשרה מקלות ומת בין בבת אחת בין בזה אחר זה פטורין, רבי יהודה בן בתירא אומר בזה אחר זה האחרון חייב מפני שקירב את מיתתו, אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו (ויקרא כד יז) ואיש כי יכה כל נפש אדם, רבנן סברי כל נפש עד דאיכא כל נפש, ורבי יהודה בן בתירא סבר כל נפש כל דהוא נפש, עיי"ש. נמצא מזה דיש שני פנים בפירוש תיבת כל, לרבנן הוא רק כולו משמע, ולרבי יהודה בן בתירא היינו אף כל דהוא משמע, והרמב"ם (הלכות רוצח פ"ד

ה"ו) פסק כרבנן דכולן פטורין, אך כתב באור החיים הקדוש (פ' וישב) דבדיני שמים הן חייבין. ומשמע מזה דבדיני שמים כל משמע כל דהוא. ואם כן אתי שפיר מה שהקב"ה אומר לישראל בני פתחו לי פתח כחודו של מחט, כי בדיני שמים סגי התשובה אף בכל דהוא, והקב"ה יפתח לנו פתח כפתחו של אולם. **ועל** פי זה אמרתי לבאר הגמרא (יומא פו.) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, פ"י כי אף אם לא יזכו בני ישראל לעשות תשובה אלא מיראה, מכל מקום כיון שהתשובה מגעת עד כסא הכבוד, ובדיני שמים נקטינן דכל משמע כל דהוא, על כן גם כי תשוב אל ה' בכל לבבך ובכל נפשך סגי בכל שהוא, ויתרצה ה' גם בתשובה מיראה לקבלו ברחמים וברצון.

ובדרך זה יש לומר טעם נכון על מנהג ישראל תורה לנקוד החלות בשבת שאחר הפסח במפתח. ועייין מה שכתב בזה א"ז זללה"ה ברב טוב (בפרשה זו) ובאוהב ישראל (בליקוטים שבסוה"ס). דהנה בחג הפסח נצטווינו להשבית החמץ מבתינו ולא יראה בגבולינו, אלא שבעת ימים תאכלו מצות. ומבואר בספרים החילוק שבין אותיות חמץ ואותיות מצה הוא באות ה', כי חמץ שהוא רמז ליצרה הרע יש בו צורת ח' סגור, ומצה יש בו אות ה' פתוחה קצת, רמז על הא דמבואר בגמרא (מנחות כט:) מאי טעמא תליא כרעיה דאות ה', רמז דאי הדר בתשובה מעיילי ליה, עכ"ד.

שהקב"ה יפתח פתח כפתחו של אולם ובזכות זה זכינו לצאת ממצרים.

ובזה יתבאר מה שאמר משה רבינו לבני ישראל, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, היינו שבכדי שיזכו להשראת השכינה ולהתקרב אל הקדושה אינם צריכים לעשות פעולות רבות ונשגבות, רק זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, למלא את בקשת השל"ת פתחי לי אחותי רעייתי פתח כחודו של מחט, אז וירא אליכם כבוד ה', כי גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, ובדיני שמים כל משמע כל דהוא, ועל כן אף תשובה כל דהוא סגי.

ועל זה דרשו בתורת כהנים, אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע, המונע את האדם ומעכב ממנו שלא יעשה אף כל שהוא להתחיל מעצמו לפתוח פתח כחודו של מחט, זה תעבירו מלבבכם, ואז תהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כי על ידי שיפתחו פתח כחודו של מחט לפני שיפתח הקב"ה הפתח, אח"כ יגמור הקב"ה בעדם לטובה, וכאשר יעשה האדם בעצמו פעולות לטובה, אף כי מצער היא, יזכה לסייעתא דשמיא כי הקב"ה פותח שער לדופקי בתשובה.

והשל"ת יהא בעזרינו בעמדינו אחר חג הפסח, ועלינו לקבל ליקח אתנו כל הקדושות של חג הפסח העעל"ט, אותו יצה"ר תעבירו מלבבכם, והשל"ת יעזור שנזכה לעשות מצות ומעש"ט בלב שלם ובנפש הפיצה, ונזכה לתקן מה שפגמנו ולעשות תשובה בשלימות, ונזכה לגאולה שלימה בהתרוממות קרן התורה וישראל ובהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

והנה פתח זו של אות ה' הוא פתח קטן מלמעלה שהוא פתוחה לקבל שבים, רומז למה שאומר הקב"ה פתחו לי פתח כחודו של מחט, ועל דבר זה רומז מצות מצה, שצריך האדם לפתוח פתח קטן אף כחודו של מחט להתקרב אל השל"ת, ובפתח קטן זה נתהפך האדם מאיסור חמץ למצות מצה, ואח"כ הקב"ה מסייעו לפתוח לו פתח כפתחו של אולם.

ולזה אחר חג הפסח בעת שמתחילין לאכול חמץ, נוהגין לנקוד החלות במפתח, לרמוז שצריכים לפתוח פתח קטן על האות ה' של חמץ מלמעלה, כי הקב"ה מבקש מאתנו רק מעשה כל דהוא כמ"ש קול דודי דופק פתחי לי, שיקח האדם מפתח לפתוח פתח קטן כחודו של מחט, ובכל דהוא סגי שלא יהיה האדם בגדר חמץ אלא מצה קדושה, והשאר יגמור הקב"ה בעדינו לטובה, ויפתח לנו פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו.

ויל"פ בזה שאלת בן הרשע, מה העבודה הזאת לכם, לכם ולא לו וכו' אילו היה שם לא היה נגאל, הכוונה כי בן הרשע מואס בעבודה כל שהוא שסובר שבזה לא יתרצה לפני ה', לזה הוא שואל מ"ה העבודה הזאת לכם, כלומר שהעבודה מועטת לפתוח כחודו של מחט אינו כלום הוא, ועל זה אומר בעל ההגדה, לכם ולא לו, כי מאחר שהוא אינו מכיר ומאמין בחשיבות כל פעולה קטנה של עבודת ה', אילו היה שם לא היה נגאל, דכיון שלא פתח פתח קטן, לא היה הקב"ה מסייע לגמור בעדו הפתח כפתחו של אולם, אך האדם העושה פעולות לפתוח איזה פתח, ואין שיעור לכל שהוא, ואף פתח קטן מאד אם יעשה פעולה לפתוח אותו, אז יזכה

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קריאת עשר וישיבתו "ברך משה" רהסרני סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וירבעבערנער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשמ"ב
☆☆☆

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב איינבערנער ז"ל
נלב"ע ט"ו אדר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
בענדל ז"ל ג' כ"ו סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה

ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי שמואל וחנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב לעווין ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ה
והג' מרת חנה ע"ה

ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשון תשנ"ו
☆☆☆

"אנשי חי"ק"

ע"ש
ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמן ז"ל
נלב"ע י' שבט תש"ג
והג' מרת חנה לאה ע"ה

ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשמ"ג
☆☆☆

"צבי"א מרדכי"

ע"ש ר'
צבי אלימלך געליבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשמ"ט
והג' מרת בריינדל ע"ה

בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆☆☆

"אפריון נמטי"ר"

שמעון
ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ה
☆☆☆

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חוקי איתמר מבי"ח ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה
☆☆☆

"ממכון שבתו"

השניידר

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב ולבבית לאנשי החשובים כל אחד בשמו יבורך

הר"ר שלמה שטרול הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' ישראל שטרול שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' יוסף פנחס וואנחאצקער שליט"א

ולחוזי הרה"ח ר' שאול אהרן וואנחאצקער שליט"א

להכנס בנו, נכדם הב' חיים אלעזר ניי"ו

לעול התורה והמצוות

הר"ר אברהם ראזנבערג הי"ד

ולחותנו הרה"ח ר' ישעיה בארמינקא שליט"א

ולחוזי הרה"ח ר' אשר לעמיל שווארץ שליט"א

להולדת בנו, נכדם

"נפש חי"ה"

ע"ש הרבנית הדיקת
מרת חי' מיזלויש ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ע
נלב"ע חי' שבט תשנ"ג
☆☆☆

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאנץ
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשמ"ב
☆☆☆

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד
מעלער ז"ל
ב"ר חוקאל משה ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשמ"ה
☆☆☆

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע ט"ו חשון תשנ"ו
☆☆☆

"ציון לנפש חי"ה"

ע"ש ר' בן ציון בנעט
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע ט"ו שבט תשנ"ג
והג' מרת חי"ה ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆☆☆

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
והג' מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שמעון
נלב"ע ח' סבת תשנ"א
☆☆☆

משאת חיים

ע"ש ר' חיים גרין ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"א אדר א' תשמ"ה
והג' מרת אלטע
שינדל ע"ה
ב"ר משה אליהו ז"ל
נלב"ע י"ב ניסן תשמ"ג